

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

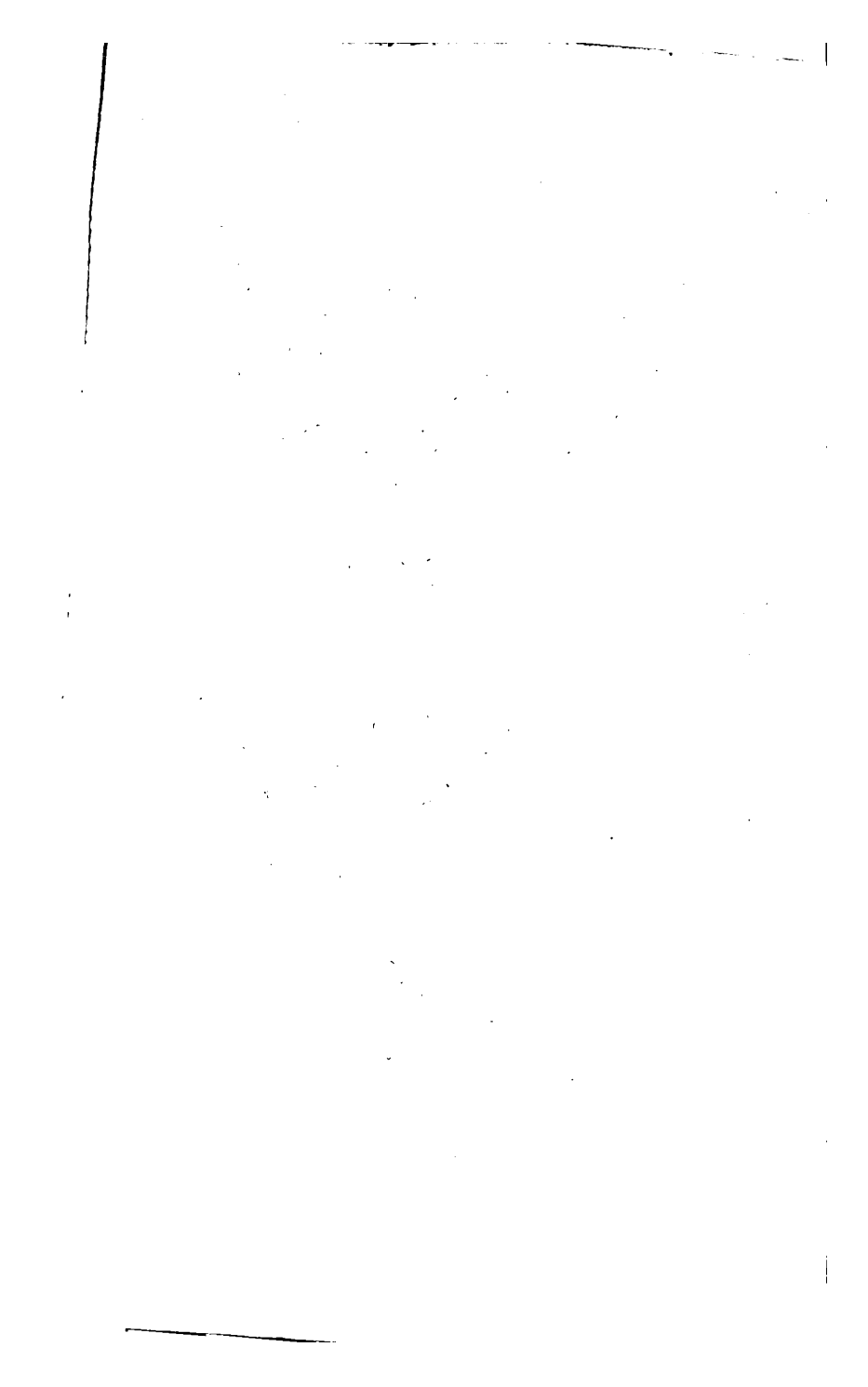
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

600098531W

Explanatio Psalmi CXVIII.

„Beati immaculati,“

seu

**Expositio omnium sententiarum Dei,
ad Messiam spectantium,**

ad

**usum eorum sacerdotum accommodata, quorum Horas
suas Minores pie ac fructuose recitare refert,**

per

Seb. Zehetmayr,
Sacerdotem.

Augustae Vindelicorum,
sumptibus et typis **Caroli Hoffmanni**, bibliopolae.
1851.

101. cl. 563.

Nihil sapit mihi, nisi sonuerit ibi Jesus. St. Bernh.

Ossa corporis humani, ut sano carnis vigore non vestiantur
neo placido sanguinis rubore resplendeant: quid sunt aliud,
quam tristissimus imaginis mortis aspectus? Haud secus, quod
ad spiritum attinet, sceleta nostra recitatio „*oriarum*“ „*iudi-*
ciorum“ „*mandatorum*“ „*semitarum*“ „*justificationum*“ alia-
rumque, quas Psalmus habet, legum, quorsum valet, si ariditas
ista continue nostrae iterationis non vegeta *Incarnationis* me-
moriam vigoret et viva *Sanguinis* Christi recordatione semper
alitur et nutritur?

Elchstadtl Cal. Maj 1851.

Praemonitum.

Toto hoc Psalmo, quem sancta Mater Ecclesia singulis diebus religiose considerandum, devote recitandum proponit, non tam David pater ipse, quam Messias Filius David, Deum Patrem enise precatur, ut, quemadmodum de Filie hominis jam inde a principio in Lege et Prophetis statutum sit, ita rite ac *juste* ad placandam Dei justitiam secum agatur. Sunt quidem, quibus haec nostra explicandi Scripturam ratio minus probetur, ut quae abhorreat a sensu Christi „*Veritatis*“, et aliena sit ab animo Ecclesiae; quos, si in hac parte Patrum Ecclesiae exempla levia ducant, vehementer Apostolorum atque adeo Christi ipsius monitos velim, qui, oblata proxima quaque occasione hoc vel illud ideo ita nec aliter fieri oportuisse, decuisse, indicarunt, quod sic scriptum esset non in hoc vel alio messiano, quem vocant, Psalmo, sed generatim in omnibus Psalmis. (cf. Luc. 24, 44. Act. 1, 20.) Hanc igitur summam auctoritatem quum nesciam an minuere nolumus, supersedemus prolixius de hac controversiae materia disserere et testes adhibere plures locos Scripturae, qui a nostra sententia faciunt. Illud etiam tacemus, de quo inter omnes Sanctos Ecclesiae constat, Davidem, auctorem carminis nostri, quum non vita tantum, sed nomine etiam figura „*Filii David*“ fuerit; ut in aliis, sic etiam in hoc Psalmo typum gessisse venturi Filii sui „*veri David*“ (cf. Jerem. 23, 6. 30, 9. 33, 22. Jes. 16, 5. Ezech. 34, 23. Hos. 3, 5.)

hoc est „*Dilecti*“ sive „*Caroli*“ (דִּלֵּקְתִּי „*amor*“ „*amatus*“ aut דִּלֵּקְתִּי „*dilectus*“ ejus, qui futurus esset proprie „*vir juxta cor et animum*“ (I. Rgg. 4, 35.) et „*Filius dilectus, in quo Pater sibi complacuit.*“) — (Matth. 3, 17.)

Praestat praeterea in textu originali hoc carmen divinum singulari elegantia et, quo facilius memoriter ediscatur, artificio suo alphabetico, ita quidem, ut integrum Alphabetum hebraicum octies repetatur! Haud falso etiam memoriae proditum fuerit, hunc eundem Psalmum olim a ~~Judeis~~, ~~quum festos quos~~, prae ceteris paschales dies acturi, Hierosolyma peregrinarentur, recitari solitum esse. Quae consuetudo quem non moneat regulae Rosarii nostri, quod et ipsum ~~certa~~ precandi formula est, qua, si non ogdoades ut in hoc Psalmo, at ~~certainae~~ decades distinguuntur? Quum vero „*militans*“ nostra Ecclesia in continuo suo itinere sit in „*ecclesiam urbem Jerusalem*“, idcirco praeivum Synagogae morem adoptavit et continenter hunc peregrinatorium (ut ita dicam) Psalmum pie precando absolvit.

Igitur, praecedente verba patre David, „*Filius David*“ ex devoto Sacerdotii sui corde in hunc modum orditur orare idque

Ad Primam,

„(qua primordium „*Verbi*“ incarnandi continetur).“

Aleph. *Beati* *) *immaculati in Via.* Felices integros vitae! quorum animi intactos se servant, „*expectantes beatam Spem et adventum Salvatoris*“ (I. Tit. 2, 13.) et „*Viam*“ (Joh. 14, 6.), originem omnis integritatis causamque *beatitudinis*. Hujus enim in „*Vias*“ veritate qui ambulaverint, „*etiam si mortui erunt,*“ vivent et vivent *beati*. Prae omnibus vero ego verus David me ipsum felicem praedico purissimum,

*) (Hebr. Asché.)

per totam vitae meae curriculum ab omni culpa prorsus vacuum: quippe qui Patrem habiturus sim Deum medum sanctissimum et Matrem Virginem, quae, quum ex *immaculata* conceptione partu edita fuerit, omni labe se incontaminatam servabit. Postremo felices! qui in Messia, conditore regni Sanctitatis, pie sanctitatem morum colunt et integritati inserviunt — *in me*, cui hanc potissimum ob causam nomen „*Viae*“ inditum est, quod per me ad tuam, Pater! beatitudinem aditus latissime patet; „*ego enim sum ostium. Per me si quis introierit, salvabitur.*“ (Joh. 10, 9.) *Qui ambulant in lege Domini.* Si vero omnes omnino strenui observatores Legis summam felicitatem nanciscuntur: quanto magis ego et ipse felicissimus et redintegrator perfectae prosperitatis ero, si praeter ceteros, quae in Lege de me scripta sunt, diligentissime adimplevero, nec prius cum Sanctis meis in *cursu* meo consummando et ambulando in Lege *constitero*, donec, toti Legi Patris mei et prophetiis ejus exoptatissimo fine imposito, cum omnibus, qui me ducem fideliter secuti fuerint, ad finem promissionum feliciter pervenero! *Beati *)*, *quia scrutantur testimonia ejus.* Felices! qui, vestigiis sanctitatis „*Viae*“ persequentes, tua, Pater! praecepta tueptur. *In toto corde exquirunt eum.* Qui non ad levitatis primi Adam instar ad nefas voluntates suas flectunt, sed qui, ad exemplum *sanctissimae* patientiae ac constantiae secundi Adam (I. Cor. 15, 14.) incedentes, *toto corde* totam Dei naturam amplectuntur. Felices! quorum animos nulla voluptas, nullum bonum dividit aut in diversum trahit; qui *non ancipiti*, sed omni et sincero corde, mecum ad tuam dumtaxat voluntatem cor totum erectum habent! qui enim me secuti fuerint, ex iis „*nemo poterit duobus dominis servire.*“ (Matth. 4, 26.) *Non enim **)*, *qui operantur iniquitatem, in viis ejus ambulaverunt.* Qui parum

*) (Hebr. *mişrê*.) — **) (Hebr. *apî-lo*.)

desigunt animos et minus intendunt in ea, quae a Patre data sunt, mandata; qui, primum Adamum praevicatorum imitantes, non modo sanctitatem tuae Legis violant, sed in hac perversitate tua etiam perstant, paucis! qui a tramite meo, a „Via“ deflexerunt: te Deum Patrem, largitorem beatitudinis inimicum habent. Quos vero vestigiis „*novissimi Adam*“ insistere et pie Legem Patris colere non piget: hi, divinam elementiam experti, felices erunt. *Tu *) mandasti, mandata tua custodiri nimis.* Tu, sanctissime Pater! ut per Prophetas tuos universa omnino edicta tua dedisti et, quomodo in me consulant, jam pridem constitutum est: ita imprimis et ante omnia illud a te mandatum est, ut „*Verbum*“, si modo „*Via*“ et origo beatitudinis fieri decrevit, Caro fiat. Primum omnium mandatum hoc est, ut „*Filius Dei veniat in mundum*“. Haec prima sententia, de me stabilita, his verbis exstat: „*In terris visus est et cum hominibus conversatus est.*“ (Bar. 3, 38.) Et: „*Veniet Desideratus cunctis gentibus.*“ (Hagg. 2, 8.) Hoc mandatum autem mandasti custodire nimis et diligenter et, quum hac lege tua etiam cautum sit, non modo ut veniam, sed ut suo tempore veniam in mundum, non ante veniet „*Pacificator*“**), quam „*auferetur sceptrum de tribu Juda et dux de femore eius*“ et Herodes Idumaeus Judaeae praeerit. (Gen. 49, 10.) *Utinam ***) dirigantur viae meae ad custodiendas justificationes tuas.* Quam velim non hoc primum modo, sed omnia augustissima tua mandata mihi observari, ne ulla ex parte mea tuae voluntati repugnet! O si ex voluntate tua viae meae dirigantur, quum, ut Verbum caro fiat, descendam de sinu Patris in Virginis uterum, ex utero in praesepe, de praesepe in crucem, de cruce veniam in sepulchrum, de sepulcro tandem, unde profectus ero, in coelum revertar! Singillatim cum man-

*) (Hebr. athah.) — **) (Hebr. Schiloh.) — ***) (Hebr. achalai.)

maha illud et corroborabo in iudicia et iustitia amodo et usque in aeternum?“ (Jes. 9, 7.) Ita sane nos confundar, si maxime a primis omne studium et omniem operam in exsequenda voluntate tua consumpturus sum; nam pro obsequio meo eam Matrem in praemium mihi dabis, quae, licet prima specie humilis esse videtur et obscura, tamen futura est gloriosa illa „*Mulier, amicta sole, cujus sub pedibus est luna, et cujus in capite corona stellarum duodecim.*“ (Apoc. 12, 1.) Quantumvis ante Nativitatem meam „*Draco stabit coram Muliere quae paritura est, ut, cum pepererit,*“ eodem vestigio „*filium ejus me devoret*“ — nec tamen confundar: nam „*pariet filium masculum, qui recturus est omnes gentes in virga ferrea et rapietur ad Deum et thronum ejus.*“ (Apoc. 12, 4.) Deinde quamvis, quod ad locum natalem meum adinet, despecta sit patria mea „*Bethlehem Ephrata et parvula in principibus Juda*“: nihilo minus tamen horum natalium non me pudebit, quia jussu Patris „*inde egredior, ut sim Dominator in Israël et egressum meum ab initio, a diebus aeternitatis, esse*“ pateat. (Mich. 5, 2. Matth. 2, 6.) Tum quoque, quum venerit statum „*tempus, in quo Parturiens parturiet*“ me (Mich. 5, 3.), omnia vero in Bethlehem hanc Matrem meam repudiabunt, nullo tamen pudore afficiar; namque ex hac prima mea et matris meae humilitate hoc fructus percipiam: ut suo jure Anna hoc de me praedixerit: „*Dominus dabit imperium Regi suo et sublimabit cornu Christi sui*“ (I. Regg. 2, 10.) et id mercedis inde accipiam, ut „*fulurum sit germen Domini*“ *) „*in magnificentia et gloria, et fructus terrae*“ (i. e. Filius hominis) „*sublimis et exaltatio his, qui salvati fuerint.*“ (Jes. 4, 2.) *Confitebor **)* tibi in *directione cordis, in eo quod didici iudicia iustitiae tuae. Animo sincera* perinde ut paternae tuae curae pietas in me infantem postulat, secundum

*) (Hebr. Zomach i. e. Messias.) — **) (Hebr. addeeká.)

Nativitatem meam id solum spectabo; ut incarnatione mea tua gloria amplificetur, tibi confessio augeatur. Confitebor tibi, atque illud jam sciant et „audiant insubites“ et „mor attendant populi de longe,“ te et te solum „ab utero“ Virginis Mariae „vocasse me, de ventre Matris meae te recordatum esse nominis mei.“ (Jes. 49, 1.) Sed hoc etiam confitebor, „in te me projectum esse ex utero, de ventre Matris meae Deum meum esse te neque quemquam alium.“ (Ps. mess. 21, 11.) *Justificationes tuas *) custodiam, non me derelinquas usquequaque.* A puero certum mihi est, me, „sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facturum esse.“ (Joh. 14, 31.) Juste et congrue de me praefinitum est, ut res insolita atque inaudita contingat; igitur, modo tu me ne deseras, sed propitius mysterio Incarnationis adsis, nihil recusabo, quum „creabis Domine! novum super terram: Femina circumdabit virum.“ (Jerem. 31, 22.) Justam hanc sententiam observabo et, tuam in tutelam velut in gremium me recipiens, non prohibebo, quin Virago Maria in utero habeat me „virum perfectum“ (Ephes. 4, 13.) et auctorem virtutis.

Beth. *In quo **) corrigit (hebr. „Jesakkab“ = „mandabit.“) adolescentior viam suam?* Quo pacto possit mihi exploratum esse, Fili hominis modo geniti voluntatem undique perfecte et absolute tuam, Pater! parem esse ac similem? Qua ratione recens natus munditiam infantiae meae servabo et pueritiam meam ad tuam voluntatem augurer, ita ut „Tu sis mihi in Patrem et ego sim tibi in filium?“ (2. Regg. 7, 14. Hebr. 1, 5.) Ipse hoc mihi responsum do: *In custodiendo sermones tuos, si tu „applicabis me et ego accedam ad te.“* (Jerem. 30, 21.) Vix in lucem editus ero, quum, ut verbis tuis obtemperem, circumcidendus in Templo offerar, ut „adimpleam illum ser-

*) (Hebr. ših-chukšeh.) — **) (Hebr. bamših.)

monem tuum, quam apud Prophetam locutus es: „Statim veniet ad Templum suum Dominator, quem vos quaeritis, et Angelus Testamenti, quem vos vultis, ecce venit!“ (Malach. 3, 1. Luc. 2, 22.) Statim in principio vitae meae alium etiam sermonem custodiam, quo „postquam impleti erunt dies Purgationis secundam Legem Moysi, ferri jubeor in Jerusalem, ut sisint me Domino, sicut scriptum est in Lege Domini: „Quia omne masculinum adaperiens vulvam, sanctum Domino vocabitur.“ (Exod. 13, 1. Luc. 2, 23.) Puram aetatem meam puerilem servaturus custodiam sermones tuos et post haec et alia „habitabo in civitate, quae vocatur Nazareth, ut a dimpleatur, quod dictum est per Prophetas: Quoniam Nazarenus vocabitur.“ (Matth. 2, 23.) *In toto *) corde meo exquisivi te.* Ad omne imperium tuum ab infantia paratus et intentus sum, et usque eo te tantum tuamque sanctitatem mihi affectabo, ut, quemadmodum nulla prorsus noxae vel minimae macula aspersus aut labe peccati foedatus, e sinu Virginis natus ero: sic sanctissimam hanc puritatem eo servabo, quod te solum quaero, te solum sequor. *Ne repellas me* (hebr. Al thasgēni = „ne errare facias me.“) *a mandatis tuis*, in quibus omnem totius vitae voluptatem ponam, neu sinas me deflectere a consilio tuo, quo mandasti, ut totus similis hominum nascer „praefer peccatum“ (Hebr. 4, 15.), adeo ut puritas vitae meae illibata arcte cum decretorum tuorum sanctitate conjuncta maneat. Nasci me decet „nescius peccati“ (II. Cor. 5, 21.), quia tuo numine ego sum ille „Justus, quem rotarint coeli desuper et pluerint nubes.“ (Jes. 45, 8.). *Ne repellas mea mandatis tuis*, quibus dulcissima vitae sanctitas de me decreta est, quum dixisti, ut „descenderem“ aequè purus in uterum Matris meae „atque pluvia in vellus“ Gedeonis olim „descendit et sicut stillicidia stillantia super terram,“ (Ps. mess.

*) (Hebr. bēhāl.)

71, 6.) Illud ergo precor, ut tibi praevisum sit, ne jam a juventute mea, inde a puero animum meum ab his et talibus consiliis tuis avertas, neu infantia mea a sancta tua voluntate distet. Quin potius, quemadmodum alio loco mandasti, „*judicium tuum Regi*“ (Messiae recens nato) „*des et justitiam tuam filio regis*“ (David.) — Ps. mess. 71, 1. — *In corde meo *) abscondi eloquia tua.* Ut thesaurum omnes prophetias tuas sacrum in penetrabile mentis meae abdo, promissiones pariter ac jussus tuos in intima cordis mei affectu reconditos habeo, tuaque sanctissima voluntas, ne unquam ab ea declinem, semper in animo mihi haeret. Haec autem lex tua non ex animo mihi excidet, qua statuisti statutumque tenebis, ut mandatorum tuorum Sanctitatem, in Filio tuo absconditam, etiam eant veneratum. Quapropter ex hoc mandato tuo „*ad me venient et deprecabuntur, et tantum in me latere Deum et non esse absque me Deum*“ credent et intelligent. (Jes. 45, 14.) Hoc mandatum tuum ut faciant, venient etiam Magi ab oriente adoratum divina mandata et promissa tua in me abscondita. Venient quoque deprecatum Divinitatem meam, in corpore infantis latentem et, non injussu tuo, in humana patura mea absconditam. Aeterna Sanctitatis tuae consilia et Divinitas mea non ita propalam sub sensus cadunt, sed in me primum abscondita sunt decreta tua et tum, quia tuam, Pater! divinam naturam in me absconditam habeo, quae tua occulta tantum gratia et fide comprehenditur; tu (quemadmodum placitum est) „*eris vere Deus*“ in me „*absconditus*.“ (Jes. 45, 15.) *Benedictus**) es Domine!* Incarnatio mea infinitam tibi laudem conciliabit, nec hymnus, quem concepto me Maria dixerit, in Ecclesia cani desinet; et in memoriam Incarnationis semper dicent: „*Magnificat anima mea Dominum, et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo*.“ (Luc. 1, 46.) Benedictus es, Pater! et „*hymnus alius, quo Angeli Nativitatem meam in*

*) (Hebr. belibi.) — **) (Hebr. baruch.)

honorum Patris nobilitaverunt laudibus, nunquam confitascet et continenter in Ecclesia concinent: „Gloria in Ecclesia Dei!“ Patri, cujus voluntate Christus natus est nobis. (Luc. 2, 14.) Et pergent: Laudamus te, benedicimus, adoramus te, glorificamus te, gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. *Doce me justificationes tuas.* Trade mihi, Pater! quae vitae ratio a teneris mihi gubernanda sit, neve in posterum ex mente mea oblittera, quo *justo* promisso mihi obstrictus sis pollicitus „te adducturum esse Servum tuum“ (Messiam) „Orientem.“ (Zachar. 3, 8.) Ego sum „Oriens ex alto“ (Luc. 1, 78.) et ego idem sum illa „stella oriunda ex Jacob“ (Num. 24, 17.) et illa „virga“ oriunda et „egrediens de radice Jesse.“ (Jes. 11, 1.) Doce me, quomodo ad hunc prosperum finem provehar, ubi summo jure me aeternam etiam esse „Stellam matutinam“ (Apoc. 22, 16.) et „Solem Justitiae“ et „Lucem mundi“, qua „illuminentur hi, qui in tenebris sunt et in umbra mortis“, fideliter credent. Edoce me, ut intelligam, quomodo magis magisque ita a parvo evehar ad magnam et videam, hoc *juste* tibi placuisse, ut ex tanta ortus mei exiguitate tandem perfectum finem mihi evasurum esse. Ne incertum, precor, ullo tempore mihi relinquatur, non aliter quam parvo isto principio omnia me superare posse et ipsa humilitate primordiorum rei meae cum superbia mundi debellatum iri. Sic *juste* elatos „percutiam duces Moab vastaboque omnes filios Seth,“ sic Idumaea h. e. totus mundus „flet possessio mea.“ (Num. 24, 17.) *In labiis meis *) pronuntiavi omnia judicia oris mei.* infans adhuc et loquelae impos recordatione voluntatis tuae tacitas labiorum laudes tibi libo et, quemadmodum quadraginta abhinc saecula tanquam labiis mandata tua pronuntiavi, quum, typicis Patriarcharum et Prophetarum personis praefiguratus, non diserte quidem sed

*) (Hebr. bisophatal.)

tamen distincte, jam pridem omnes casus vitae meae, quos jussu tuo subiturus essem, tanquam labiis significavi: sic nunc non figurarum mearum praemenstratione, sed meis ipsis labiis jam in fasciis tua tantummodo judicia annuntio. Per Electos olim eorumque vitae fortunas exposui et tantum non clara voce pronuntiavi, quod initium humanae vitae meae futurum esset: nam in vitis Sanctorum veteris Testamenti, quae meae futurae vitae imago fuerunt, jam omnia judicia tua, quomodo de me statueris, tanquam labiorum motu significata, pronuntiavi. Si v. gr. Samuel et Samson Angelo nuntiante matribus inter preces promissi et dati sunt, figuris istis, sententia oris tui concessis, tacite neque eo minus clare et dilucide indicavi, me ipsum aliquando interventu Gabrielis Archangeli Matri meae precanti inqarnandum datum iri. Et si in ipsis cunabulis multa pericula capiti meo impendent, sed ego omnes has minas superabo: hoc judicium oris tui, si non verbo at certe figura quasi quibusdam *labris* pronuntiavi, quum Moses, Pharaone omnia mala contra eum machinante, in corbe sua salvus evasit: Porro ubi „*puer Samuel profecit, atque crevit et placuit tam Domino, quam hominibus*,” (I. Sam. 2, 26.) iterum tanquam labro praemonstratum est, fore, ut aliquando puer „*Iesus proficiat sapientia et aetate et gratia apud Deum et homines*,” (Luc. 2, 52.) *In via* *) *testimoniorum tuorum delectatus sum*. Acturus vitam sum plenam periculorum; sed haec ex tua voluntate mihi instabant. Mea autem erga legem tuam obedientia una mea voluptas et dulcissimus „*cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me, ut perficiam opus ejus*,” (Joh. 4, 34.) *Sicut in omnibus divitiis*. Hoc vitae genere non opes fluxas, non copiam rerum interiturarum, sed animos immortales, ex ipsa vita mea mortis nescias lucrabor et in meas *divitias* vertam.

*) (Hebr. *bedérech*.)

Ad hunc thesaurum meum quid sunt omnes opulentiae terrarum? Egredere mea mihi et Moïs eas divitias paraturus sum, quas „*neque fur auferre neque tinea aut aerugo corrumpere possint.*“ (Luc. 12, 88.) Ex hac voluntate tua tantum voluptatis capio, quantum omnes divitiae mihi nequeant parare: nam continuus meus cum voluntate tua consensus ad aeternam preciosarum animarum salutem valet. *In mandatis tuis *) exercebor* et totus semper ero in contemplatione divinae voluntatis tuae. *Et considerabo vias tuas.* Ad tuum solius obsequium incumbam; usque a pannis praesepti ad nuditatem meam in cruce non mei, sed tui juris me esse sciam, et „*tua voluntas sola fiat.*“ (Luc. 21, 42.) *In justificationibus tuis **) meditabor.* Misertus fortunam mortalium summa cura studioque per omnem vitam meam in eo laborabo, ut *justitiae tuae* per me satisfiat et hominum miseriae *juste* succurratur. Igitur spe laetissima id agam, ut *justificem* redimamque homines, salute mea non concessa, simul in *injustos* simul veruminosos. *Non obliviscar sermones tuos.* Nulla justificandi mortales difficultas mentem meam labefactabit et, una communis salutis cura cum animo subeat, bene memini, mox „*contrito capite Serpentis*“ (Gen. 3, 15.) me de peccato et auctore peccati aeternum triumphum esse acturum. Tali recordatione sermonis tui recreabor et animum colligam.

Gimel. *Retribue ***) servo tuo.* Domine sancte Pater! qui propter praevaricationem Adam in Paradiso omnia serva et potestati Diaboli subjecta esse permisisti, vide, precor! obedientiam alterius Adam, tui, „*qui, cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus sese aequalem Deo esse, tamen semetipsum exinanivit, formam servi accipiens,*“ per Incarnationem „*in similitudinem hominum factus et habitu inventus ut*

*) (Hebr. bēphicudēcha) — **) (Hebr. bechucothē) — ***) (gémol.)

homo.“ (Phil. 2, 6.) *Retribue mihi* quae maxima erga te fuero pietate ac studio acceptam in Paradiso injuriam corrigendi. *Vivifica me.* Assensum desiderio redemptionis hominum revoca, Domine! et te oro atque obsecro, ne futuro mundi Salvatori patrocinium tuum desit. Postquam vitam meam ex intemerata Matris Virginitate creasti, jam fac ita *vivam* inter mortales, ut vitam veram eis recuperem. Tu si id gratiae concesseris, re vera me eis exhibebo Viam, Veritatem et „*Vitam.*“ Tua praesentia si ad fidem meam *vivificantem* allexerit, „*qui credet in me, etiam si mortuus fuerit, vivet.*“ (Joh. 11, 25.) „*Sicut enim peccato primi Adami per unum hominem peccatum in mundum intravit et per peccatum mors et unius delicto mors regnavit per unum; multo magis abundantiam gratiae et donationis et justitiae accipientes in vita regnabunt per unum Jesum Christum.*“ (Rom. 5, 15 et 17.) *Et custodiam sermones tuos.* Quod hominum exitio devotum est et, ut intereat, comparatum, tuo jussu per me vitae aeternae restituetur, — ut custodiam sermones tuos, quos locutus es per prophetam: „*Ecce! vir, Oriens nomen ejus.*“ (Zach. 6, 12.) Vita ipsa per Incarnationem orta mortem occidere vitamque meam illuxisse jubebis. *Revela*) oculos et considerabo mirabilia de lege tua.* Aperi oculos mentis puero, ut capere possit atque assequi sublimia mysteria, quae Redemptioni meae et voluntati tuae subsunt. *Incola**)* *ego sum in terra.* Peregrinus sum et ut peregrinum me ipsum meamque matrem Bethlehem ab hospitio suo excludit. Extorris patria factus in Aegypto exulabo, unde quum in patriam reversus ero, a popularibus meis e Nazareth ejiciar. „*In propria vent et mei non me recipient.*“ (Joh. 1, 6.) Incola ego sum praecipue in terra Judaeorum, eo quod divina sanctitatis meae et coelestis fidei vis quasi peregrinata abesse coepit animis Israël et jam transire parat in fines gen-

*) (Hebr. gal.) — **) (Hebr. ger.)

tiam. Sum et esse perseverabo factus in terra et semper pro invisio peregrino me habebunt, quia „*de deorum sunt, ego autem de supernis sum. Illi de mundo haec sunt, ego non sum de hoc mundo.*“ (Joh. 8, 23.) „*Mundus totus in maligno positus est.*“ (1 Joh. 5, 19.) et Spiritus malignus principem mundi agit is, qui maxime mihi adversarius est et animos impiorum instigat, ut, alienam semper mihique hostilem voluntatem conservantes, infestissimo etiam odio nomen meum aversentur. *Non abscondas a me mandata tua.* Quem triginta tres annos tantum in terra moraturus sum, nihil voluntatis tuae me celes et, quum jam nunc Diabolus destructorem sumum, qui non de hoc mundo oritur, esse petit, bonum animum me habere jubete non absconde a me mandatum tuum, ut ideo in Aegyptum fugiam, quo manifestius „*adimplentur, quod dictum est a te per prophetam dicentem: Ex Aegypto vocavi Filium meum.*“ (Matth. 2, 15. Hos. 11, 1.) *Concupivit*) anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore.* Desiderio decretorum tuorum conficior et sententias tuas discupio facere non in praesens tantum, sed in omni tempore, adeo ut in omne posterum tua mandata in me dominentur. Si enim jam nunc mundus me odit et fuga salutem petere debeo: in omni tempore Apostoli et Electi mei hujus exilii mei recordentur non moleste ferant, quum ubique locorum velut peregrinos mundus eos expellet et „*facient eos absque Synagoga.*“ (Joh. 16, 2.) Exopto, ut nullo tempore meae fugae non recordentur et sibi ita persuadeant: „*Si mundos nos odit, scimus, quia Jesum nostrum priorem nobis odio habuit. Si de mundo essemus, mundus quod suum esset, diligeret; quia vero de mundo non sumus, sed nos elegit Jesus de mundo, propterea odit nos mundus.*“ (Joh. 15, 18.) In omni tempore meminerint hujus fugae meae et „*sermonis mei, quem dicturus sum eis: Non*

*) (Hebr. garsah.)

~~esse servum majorem domino suo.~~ (Matth. v. 20.) *Incre-*
*pasti *)* *superbos.* Tu Herodi et doctoribus ejus
 graviter imitatoris, quibus rex, tam obscuro tam humili
 loco natus, et Salvator, tam tenuis tam ignobilis, non
 modo despectus est, sed quibus de interficiendo etiam
 rege „*mili et humili*“ consilia ineuntur. *Maledicti,*
qui declinant a mandatis tuis. Pessime autem
 cum superbis humilitatis meae osoribus agetur, qui adeo
 nil plane de mandatis tuis sapiunt, ut hanc ipsam humi-
 litatem meam a te imperatam esse ignorent. Male istis,
 superbia elatis! nam quemadmodum sola humilitas
 humanitatem, gloriam et salutem in se habet: sic
 in una superbia omnia, quae in me suscipient, com-
 plexa et haec, qui infantiam meam aspernati fuerint,
 omnibus omnia ad aeternam perniciem profigata. at-
 que prodita esse video. Poetas certe luent et malem
 male perdes. Qui enim (ita tu minaris!) ob fastum ani-
 mi scandalizatus in me fuerit et „*eciderit super hunc*
lapidem, confringetur.“ (Matth. 20, 43). *Aufer **) a*
me opprobrium meum et contentum. Animo jam
 prospicio, superbiam mundi nihil inexpertum omissu-
 rum esse, et humilitas mea communi irrisui fiat: sed
 tua, quae abiectionum meo egregia victoria nobilitata
 interit. Quodsi tu contumelias meas vindicandas sus-
 cipis: quamvis usque eo me humiliasti, ut tuo et sine in-
 praesepes me dimiseris et in solitudinem Aegypti rele-
 garis, tamen pro certo habeo, ex hac humilitate ad glo-
 riam me evectum iri. Aversahundi quidam dicent:
 Nonne hic est Jesus, filius Joseph, cujus nos novimus
 patrem et matrem (quam nihil sint!): „*quomodo ergo*
dicit“ hic: „*quia de coelo descendi?*“ (Joh. 6, 42.) Sed
 quem hominum livor minuet, hunc, omni opprobrio re-
 moto, tua cura extollat! *Quia testimonia tua ex-*
quisivi. Nunquam illius mandati tui memoriam depo-

*) (Hebr. gaartha.) — **) (Hebr. gal) (...) (*)

saturus sum, ut, quo vulnere Adami inobedientia genus suum afflixit, id ego humillimo meo obsequio sahem. Salutem filiorum Adam in humilitate tantum mea consistere manifestum habeo; nam sic de me decretum est, ut, „sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita et per unius obedientiam justi constituentur multi.“ (Rom. 5, 19.) *Etenim **) *sederunt principes.* „Signum sum contradictionis.“ (Luc. 2, 34.) Undique omnes in me puerum terrores periculaque ingruerint omnia. Herodes princeps „congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitatus erit, ubi Christus nasceretur, non quod vere adorare vellent, sed quia e medio me tollendum esse“ (Matth. 2, 4.) censuerint. *Et adversum me loquebantur.* Me solum quia ad mortem quaerunt et violenter in meam vitam consulunt, ideo de crudelissimo infanticidio illis convenit. *Servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.* Messias autem, qui obediens ad jussum tuum „venit, non ut faceret voluntatem suam sed ejus qui misit eum, Patris“ (Joh. 4, 34.) de exequendis mandatis tuis cogitat, ut „adimpleatur, quod dictum est per Jeremiam prophetam dicentem: Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus, Rachel plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt.“ (Matth. 2, 17. Jerem. 31, 15.) Filius hominis non ad ullam aliam rem, quam ad implenda edicta tua spectat, qui locutus es per patrem meum: „*Principes* convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum ejus.“ (Ps. mess. 2, 1.) *Nam **)* *et testimonia tua meditatio mea est.* Tuae tantum obedientiae gaudium sentio et in obsequio erga te unum meum oblectamentum positum est. *Et consilium tuum justificationes tuae.* Voluntas Patris norma mihi et regula est omnium actionum; hujus voluntatis recordatione quum animum mihi

*) (Hebr. gam.) — **) (Hebr. gam.)

confirmo: inter res meas, ut videtur, jam nunc perditas; sincero fruor solatio.

Daleth. *Adhaesit* *) *pavimento* (In Text. Hebr. „*Leaphor*“ = „*pulveri*“) *anima mea*. Quam consternatus sum! quam horreo aspectum infandae necis puerorum, qua necesse me solum quaerunt! Quam luctus animum mihi gravat ob tantam atrocitatem facinoris! Tantum vita mea nondum sepulchro condita est et *cinere*: tam propè a oruentis interfectorum pugionibus absum! Sed ea quoque gratia *pulveri* adhaerere dico, quia Filius hominis humana sua natara cum homine, qui „*pulvis est et in pulverem reverteretur*“ (Gen. 3, 19.) intime ut caput cum membris *cohaeret*. *Vidifica me secundum verbum tuum*. Ideo per Incarnationem meam cum toto genere humano („*pulvere*“) *cohaereo*, ut mea Humanitas, peccati et corruptionis prorsus experta, omnibus mortalibus hac arctissima mecum conjunctione fructum meae vitae vitam aeternam tribuat. Noli ergo sinere, me in manus eorum, qui meam et cum mea vitam omnium quaerunt, cadere: sed, morti *vivificae* crucis devotam, cruci conserva. Ad hoc tuo ipsius oraculo obstrictus es, qui dixisti; me „*virgam*“ fore, non quae statim solo inflectatur, sed quae „*egressura*“ et pullulatura sit „*de radice Jesse*.“ In illo alio, etiam verbo spes meae sunt omnes, quod addidisti, me „*florem*“ esse, non qui continuo *flaccescat*, sed qui „*ascensurus sit de radice ejus*.“ (Jes. 11, 1.) *Vias meas* **) *enuntiavi*. Quam inter assiduas preces meas animum ab omni metu revoco, tuam simul misericordiam opemque *imploro*, ne invidia, quae jam nunc in me redundare coepit, consilium Incarnationis meae rescindatur. *Et exaudivisti me*. Illi consilia peccatis meae conseciant: tu vero, solus salutis meae *consulens*, in tempore omnia pericula a me *propulsabis*. In praesentia misisti Angelum, cujus admonitu fuga in Aegyp-

*) (Hebr. dabékah.) -- **) (Hebr. derakáf.)

Zohetmayr Expeditio.

iam salutem petere. (Matth. 2, 14.) *Viam *) justificationum tuarum instrue me.* Informa puerum me in observatione Legis tuae; et cum, ex Aegypto red-
 dux in patriam, duodecim annorum ero, tu instrues me
 viam tuam; quae me ductura est in urbem Jerusalem,
 ut, dies festos Paschae ibi acturus, sic legem tuam, Ju-
 daeo cuique adulto praescriptam, ulpote, „*Puer legis*“
 (hebr. naar thora) adimplere possim. Haec est lex
 tua et „*ita oportet me esse in iis, quae Patris sunt.*“
 (Luo. 2, 40.) *Et exercebor in mirabilibus tuis.*
 In Templo cum Legis Doctoribus omnia, quae de resti-
 tuenda salute hominum mirabiliter constituisti, medita-
 bor et singula quaeque tam accurate, tam dilucide ex-
 plicabo, ut, stupore sapientiae meae attoniti, *admira-*
bilem me voluntatis tuae interpretem sint admiraturi.
*Dormitavit **) anima mea prae taedio.* Nondum
 periculis defunctus ero. Heu! quem acerbo afflictiones,
 tum divinitus quum humanitus mihi inferendas, latus
 sum! Quantum morrorem capio, quum mente futuros
 cruciatus meos perpendo! Quam doleo, cogitans homi-
 nes, postquam omnibus beneficiis a me cumulati fuerint,
 non se tepehant, quin incitato furore contra innocen-
 tiam meam infestissima consilia ineant et in benignita-
 tem meam immitissime saeviant! *Confirma me in*
verbis tuis. Nolo tamen alibi, quam in tua fide, spem
 meam habere; quae tu de me promisisti, ea maxima mihi
 hortamenta animi erunt. Ante omnia anima mea dormitat
 i. e. pavet, quum Passionis meae mihi subit; sed quum
 re vera in summum rerum mearum discrimen vocabor:
 tum tu me erige prostratum desperatumque restitue
 seu sudoris plenum in monte oliveti seu in Calvariae
 horroribus. *Viam iniquitatis ***) amove a me.*
 Longissime quantulumque mendacium ab animo futuri
 non doctoris modo veritatis, sed „*Veritatis*“ ipsius re-

*) (Hebr. derek) — **) (Hebr. daphah.) — ***) (Hebr. derek
 echoker = „*viam mendacii*“.

move! Prohibe, ne in conditore regni Veritatis et Justitiae „*pater mendacii*“ et auctor cujusque sceleris, tum fallacia ministrorum mendacii, Pharisaeos dico, loci quid in me habeat. Quod secus qui possit fieri, quum tu missurus es me, qui „*benedicam Meis, ut convertatur, unusquisque a nequitia sua?*“ (Act. 3, 26.) *Et de lege tua miserere mei.* Brevis quum ad praedicandam Legem tuam exiturus sum, largissimam veritatis tuae ubertatem mihi aperi, ut digne ac copiose de benignitate tua dicam; nam *viam* *) *veritatis elegi*, et omnis mendacii impatiens, conditor gentis veracissimae destructorque potestatis mendacii apparebo. *Judicia tua non sum oblitus* (hebr. Schivithi = „statuo“). In praedicando mihi semper persuadebo, quo modo tua tantum judicia in me finem suum habeant et auditoribus meis eadem judicia tua monstrabo: „*doctrina enim, quam ego traditurus sum, non erit mea, sed ejus, qui misit me.*“ (Joh. 7, 16.) Tua igitur mandata semper ante oculos proponam et ita firmiter ea *statuam*, ut nullae opes mendacii, nulla potestas tenebrarum „*columnam et firmamentum veritatis meae*“ (1 Tim. 3, 15.) possint labefactare ne dicam evertere. Semper mihi reminiscar, me magnum Prophetam esse, qui a te promissus est (Deut. 18, 15.) et quem tu suscitabis, ut me audiant, et de quo dixisti: „*Ipsam audite!*“ (Act. 3, 22.) *Adhaesi* **) *testimoniis tuis Domine.* A tua doctrina nulla res me possit avellere et in praedicatione mea ne minimum quidem a Lege et a Prophetis dissidebo, nisi quod eos adimpleturus venero. *Noli me confundere.* Noli permittere, ut spe mea excidam, quia non diffido, „*testem populis te me daturum esse, ducem ac praeceptorem gentibus*“ (Jes. 55, 4), cujus doctrina nullo humani ingenii acumine convellatur, nullis hominum Sapientiae commentis possit *confundi.* *Viam* ***) *mandatorum*

*) (Hebr. dorek.) — **) (Hebr. dabachf.) — ***) (Hebr. dorek.)

Tuorum cucurri. Summa animi alacritate ac prompto ingenio impigre hic illic de mandatis tuis docebo, huc illuc *properabo*, hominibus aegris animi laetum meum nuntium adportare. **Cum dilatasti cor meum.** Ita tamen *cursum* meum propheticum feliciter aggrediar adgressusque perficiam, si, ubi totum me ad explanationem voluntatis tuae contulero, tu cor *amplum* mihi largitus fueris animumque intrepidum infuderis, qui invicto erga omnes omnium aetatum gentes amore moveatur. Hoc si adeptus ero, ut *impavida* mente curriculum „*Prophetae*“ adgredi possim, tandem non solum Judaei ob constantiam praedicationis meae „*servient Domino Deo suo et David Regi suo, quem suscitaveris eis,*“ (Jerem. 30, 9) sed „*gentem etiam, quam nesciebam vocabo; et gentes*“ (ad quas *curram* praedicatum) „*quae me non cognoverint, ad me current propter te et Sanctum Israël*“ (Messiam) „*quia glorificabis me*“ prospéro Evangelii successu. (Jes. 55, 5.)

Ad Tertiam,

(in qua Christi „*Prophetae*“ praedicaturi vlla exponitur, ideoque in haec verba orditur):

He. *Legem pone mihi* *) *Domine viam justificationum tuarum.* Mirifice, Pater! ego Propheta tuus Legem tuam amplexor. Quum igitur profecturus sim, hoc praedicatum: *Adpropinquavit regnum coelorum*“ (Matth. 4, 7) — tu tuam Legem ut viam munitam mihi expedi, qua ad finem, Prophetae tuo propositum, contendam. Cave, precor! ne alio quo animus meus ducatur, quam ad reseranda arcana Legis tuae mysteria. *Et exquiram eam semper.* Hoc unum

*) (Nicht. hörnt.)

Prophetæ tuæ explorare interest, qua ratione in omni statu rerum tua voluntas non prædicetur modo, sed potius per omnia fiat. Ergo triginta annos natus, opus meum suscipiam et, ut dignitati meæ initier, „*veniam a Galilæa in Jordanem ad Johannem, ut baptizer ab eo: sic enim decet nos implere omnem justitiam quam exquiram ego semper.*“ (Matth. 3, 13 et 15.) *Da mihi intellectum *) et scrutabor Legem tuam.* Baptizatus a Johanne te oro, ut des mihi „*Spiritum intellectus et scrutans Legem tuam, ita tibi visum esse intelligo, ut „videam coelos apertos“ et mysteria eorum revelata, et ut Spiritus intelligentiæ descendat et maneat in me.*“ (Marc. 1, 10.) Unctus igitur Spiritu sancto, Propheta tuus sub initium prædicationis suæ illud obsecrat, ut Legem tuam perspectam habeam et annuntiem. Nunc scrutanti Legem tuam mihi apparet, „*me fore sapientem et facturum esse alios sapientes: et docturum Davidem tuum justitiam in terra et hoc esse nomen, quo me vocaturi sunt: Dominus Justus noster.*“ (Jerem. 23, 6.) *Et custodiam illam in toto corde meo.* Principio statim operis mei, legem tuam, cujus Majestas ab Adamo minuta est, conservaturus, toto corde id opto, ut, quia Adam non legi tuæ, qua libidini temperare jussus est, sed suæ cupiditati cessit, virtutem unctionis meæ obsequendo voluntati tuæ ostendam, et, quam illum appetitus carnis peccato obligavit, sic virtus „*Spiritus fortitudinis*“ Satanam ipsum superabit. *Deduc me **) in semitam mandatorum tuorum.* Toto corde vias consilii tui sequor et ad jussum tuum facile patior me a Spiritu duci in desertum. Mens enim Spiritus, cujus virtute in Jordane unctus sum, descendere avert ad certamen cum spiritu concupiscentiæ et me tanta constantia armat, ut ille, ab Adamo secundo victus, discedat. Quod ut assequar, in semitam mandatorum tuorum abire debeo; et, quemad-

*) (Hebr. *hábiléní*) — **) (Hebr. *hadríkéní*.)

modum ex tua auctoritate figurae meae, Moyses tuus et Elias quadraginta dies ac noctes jejunaverunt, sic ego eandem semitam mandatorum tuorum adgrediar.

Quia ipsam volui. Viam tuae voluntatis ante omnia eligo: „*Spiritus enim, qui manet in me et Pater, qui in me complacuit*“ (Marc. 1, 11), nulli cupiditati locum in me relinquunt et ego nulla prorsus ignavia tentatori aditum nefariae spei praeparabo, sed quum „*accedens dixerit: Si filius Dei es, dic, ut lapides isti panes fiant*“ Spiritus meus me impellet, ut tuam, Pater! non Satanae voluntatem praeferam et „*respondens dicam: Volo legem Patris, in qua scriptum est: Non in solo pane vivet homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei Patris mei*“ (Deut. 8, 3. Luc. 4, 4.) *Inclina *)*

cor meum in testimonia tua et non in avaritiam. Iterum „*quum adsumserit me diabolus in montem excelsum valde et ostenderit mihi omnia regna mundi et gloriam eorum et dixerit mihi: Haec omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me*“: tum fuga avaritiae et rerum inanium praesto sit contentio, ut fortitudine Spiritus mei dicam: Vade Satana! Ceterum quoniam voluntas mea ad „*tuam, Pater! legem inclinata est, idcirco hoc etiam respondebo: „Scriptum est*“ in libro Patris mei: „*Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies*“ (ibid. 4, 8.)

*Averte **) oculos meos, ne videant vanitatem.*

Noli permittere, ut, procul a cognitione consiliorum tuorum remotus, animum ad gloriae vanitatem et inanem ostentationem virtutis meae convertam, cum „*Satanas me assumet in civitatem sanctam et statuet me super pinnaculum Templi*“ et ad praebendum vanum spectaculum volet me exhortari dicens: „*Si filius Dei es, mitte te deorsum!*“ Vana etiam et falsa verborum tuorum interpretatione quum me laceret: tu me adjuva, ne propter vanum virtutis meae documentum vanis vulgi sermonibus ferri gaudeam, sed divina veritate diabolicam

*) (Hebr. hat.) — **) (Hebr. haaber.)

fraudem retundam, dicens: „*Non tentabis Dominum Deum tuum.*“ (Matth. 4, 7.) *In via tua vivifica me.* Praesta, quaeso, ne ad primi instar Adami, qui tentationi succubuit et, quum ab obsequio tuo deflexisset, causa communis mortis exstitit, ego eadem via ab eodem tentatore superer, sed contra illud mihi tribue, ut, te tuoque Spiritu bene me adjuvante et *confirmante*, superior discedens, mihi Meisque veram *vitam* comparem. In via tua te vivificare me operae pretium est, namque inter hanc et quae in Paradiso facta est, tentationem tantum differt, ut, quemadmodum illinc mors ad omnia venit, sic hinc *vita* ad omnes emanet aeterna. *Statue *) servo tuo eloquium tuum in timore tuo.* Praesta prommissum tuum, quod dedisti, si, in observantissima erga te verecundia persistens, magno et forti animo omnia mandata tua ero exsecutus.

*Amputa **) opprobrium meum, quod suspicatus sum.* Tua ope non committam, ut, tentatori aures secundas praebens, cum summo probro meo cupiditati assentiar. Victo autem Satana aliam praeterea ignominiam, qua mox Nazarethanos me affecturos esse suspicor, a Propheta tuo demove, atque et ipsi experiantur „*Spiritum Domini esse super me, propter quod unxeris me, evangelizare pauperibus miseris me, sanare contritos corde, praedicare captivis remissionem, et cunctis visum.*“ (Luc. 4, 18. Jes. 61, 1.) In Nazareth quoque, ubi ita memoriam patriae deformant inquinantque, ut „*surgant et (turpiter!) ejiciant me extra civitatem et ducant Prophetam super supercilium montis, ut (sordidus) praecipitent me.*“ (Luc. 4, 29): Praeide spiriti ingratorum et ita *indignitatem* istam a me averte, ut intactus et sospes „*transiens per medium illorum eam.*“ (ib.) *Quia iudicia tua jucunda.* Quid turpitudinis meo fieri possit, quam semper a me deliberata et multum sit agitata tua voluntas, qua sola dies ac noctes *ducor et*

*) (Hebr. *hakém.*) — **) (Hebr. *hahbét.*)

oblector? Quamquam tentatio diabolica et hominum ingenia violenta dolosave me excercent, tuæ tamen spectatissimæ sententiæ *dulcissimam spem* præbent, te Prophetæ tuo pie prospecturum esse. Ad hoc prædem te ipsum adhibeo, qui dixisti: „*te positurum esse os meum quasi gladium acutum*“ (quo insanos inimicorum impetus intercidam); qui pollicitus es, „*te me positurum esse sicut sagillam electam*“ (qua transfigas multiplicia ministrorum mendacii commenta); qui promissisti, „*te in pharetra me absconditurum esse*“, (ut in omne tempus habeas, cujus ignea veritatis tela in nefarios satellitum mendacii incursus mittas). [Jes. 49, 2] **Ecce*)** *concupivi mandata tua, in aequitate tua vivifica me.* Unice voluntatem tuam diligo, neque ulla re ad hæc consilia tuæ perpetranda segnis fieri queam, quibus mandatis pro clementissima aequitate tua universis *pariter* et omnibus populis *aeque* me prædicare jussisti. Igitur languentem me prae desiderio decretorum tuorum *revoca*, ut prior ipse a te vivificatus et inspiratus, alios etiam recreem et Evangelii solatiis primum rebus hominum undique calamitosus medear, deinde adimpleam, quod mandasti, ut etiam „*populus, qui hucusque ambulabat in tenebris, videret lucem magnam et habitantibus in regione mortis oriretur lux, quæ illuminaret omnem hominem venientem in hunc mundum.*“ (Jes. 9, 2. Matth. 4, 16. Joh. 1, 3.)

Vau. *Et veniat **) super me misericordia tua Domine! salutare tuum secundum eloquium tuum.* Veniat hæc infinita tua misericordia, et divinitus Prophetæ tuo detur et offeratur, quod misericorditer olim promissisti, te *aeque* benignitate Messiam prædicatorem tuum usque eo prosecuturum esse, ut *secundum eloquium tuum* „*ambulent etiam gentes in lumine tuo et reges gentium in splendore ortus Evangelii tui.*“

*) (Hebr. *hineh.*) — **) (Hebr. *viduani.*)

(Jes. 60, 3.) Eadem misericordia tua motus circumspice, si quae mentes verbum tuum capere possint et salutare Evangelii tui accipiant. „*Leva*“ (secundum eloquium tuum!) „*in circuitu oculos tuos et vide, qui congregati sint et venerint tibi*“: nam plurimos per misericordiam tuam idoneos esse novi, qui facili negotio ad Evangelium meum se accommodent). Movere misericordia tua, ut per Evangelium meum „*fili tui de longe veniant et filiae tuae de latere surgant*.“ (Jes. 60.) Veniat, quaeso, misericordia tua, ut laetus „*videam et affluam, miretur et dilatetur cor meum, quando conversa fuerit ad me multitudo maris, fortitudo gentium venerit mihi*“, quando mirabundus dicam: „*Magna est fides tua*“, (Matth. 15, 28.) aut: „*Non inveni tantam fidem in Israël*.“ (id. 8, 10.) Veniat mihi haec misericordia, ut Prophetæ tui verbum etiam ultra fines Judææ, ubi paratos animos inveniam, pervadat — secundum eloquium tuum, qui edixisti, ut „*me insulae exspectarent et naves maris in principio, ut adducerem filios tuos de longe et ut filii peregrinorum*“, (Evangelio meo conversi) „*aedificarent muros Jerusalem et reges eorum ministrarent regno*“ coelorum. (Jes. 60, 10.) Huc igitur gloriosum exitum Praedicationis meae intuens, unctus „*Spiritu Veritatis*“ (Joh. 15, 26) et tuo verbo armatus, ad evangelizandum exhibo. Et semel quum praeco Misericordiae clamaverit, latius in dies nuntius clementiae tuae afferetur et „*aperientur portae tuae jugiter, die ac nocte non cludentur, et afferetur ad te fortitudo gentium et reges earum adducentur*.“ (Jes. 60, 11.) Secundum promissum tuum te misereat, ut in omnes partes salubre verbum meum propagare incipiam, ut, divina vi veritatis meae impulsus, „*veniant ad te curvi filii eorum, qui*“ (ad id locorum) „*humiliaverunt te et adorent vestigia pedum tuorum omnes, qui detrahebant tibi*.“ (ibid. v. 15.) Veniat tandem ex bonitate tua id quoque beneficii, ut, quamquam omnium fere ingenia perversa falsisque institutis imbuta sint, saluberrimo tandem verbo meo ad sanitatem meae Doctrinae coelestis praeparentur. *Et respon-*

debo) exprobrantibus mihi verbum.* Quum tua misericordia, quam praedicabo, Gentes et peccatores etiam amplectatur; „oculus invidorum nequam est“ (Matth. 20, 15) et Misericordiae Dei angustos invidiae suae limites circumscribere volunt. Ego vero exprobrantibus et dicentibus Pharisaeis: Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester? respondebo: „Non est opus valentibus medicus, sed male habentibus. Euntes autem discite, quid est: Misericordiam volo et non sacrificium. Non enim veni vocare justos, sed peccatores.“ (Matth. 9, 11.) Quum gentibus et publicanis vocationem meam invidebunt et tuam misericordiam universis patere moleste ferent et „murmurabunt dicentes: Hos novissimos pares nobis fecisti, qui portavimus pondus diei et aestus — ego respondebo his exprobrantibus mihi verbum: Non facio vobis injuriam: numne ex denario convenistis mecum? Tollite, quod vestrum est et vadite, volo autem et his novissimis dare sicut et vobis. Aut non licet mihi, quod volo facere? an oculus vester nequam est, quia ego bonus sum?“ (Matth. 20, 13.) Alias murmurantibus Pharisaeis et Scribis et dicentibus: Quia hic peccatores recipit, respondebo iis parabolam istam dicens: Quis ex vobis homo, qui habet centum oves, et si perdidit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto et vertit ad illam, quae perierat, donec inveniat eam? „Aut quae mulier habens drachmas decem, si perdidit drachmam unam: nonne accendit lucernam et everrit domum et quaerit diligenter, donec inveniat? Ita dico vobis: Gaudium erit coram Angelis Dei“ misericordissimi super uno peccatore poenitentiam agente. (Luc. 15, 2.) Vos vero Pharisei et Scribae estis „filius ille senior in agro“, vos enim, cum „venitis et appropinquatis domui“, quo Patris mei filios conversos cogo, et „auditis symphoniam et chorum“ evangelizatorum, vos „indignamini et nolite introire“ et coelis ac terrae

invidetis gaudium, quia „*fratres vestri*“ h. e. peccatores et gentiles, „*qui mortui erant, reviviscunt et, qui perierant, inveniuntur.*“ (Luc. 15, 25.) Respondebo exprobrantibus mihi verbum: et si in Nazareth, de misericordia tua, quae undique Suos eligit, disserens, graviter castigabor, dicam: „*Quia non est propheta in honore nisi in patria sua et in domo sua et in cognatione sua.*“ (Marc. 6, 8.) Si, misericordia tua motus, ex misere obsessis daemones ejiciam, invidi isti in me invenhentur ut non ejicientem daemonia nisi in Beelzebub principe daemoniorum, respondebo: Omne regnum divisum contra se desolabitur, et si satanas satanam ejicit, adversus se divisus est: „*Quomodo ergo stabil regnum ejus? Si autem ego in Spiritu Dei*“ misericordia „*ejicio daemones, igitur pervenit in vos regnum Dei*“ quo in regno per misericordiam Dei non ultra miseri isti crucientur. (Matth. 12, 25.) Invidis istis, qui non alienis tantum misericordiam Dei invident, sed suis etiam cum livore animi debita dant, quum me vituperatori interrogaverint: Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum? non enim lavant manus suas, cum panem manducant — respondebo ego verbum: Quare et „*vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honora patrem et matrem: vos autem dicitis: Quicumque dixerit patri vel matri: Munus quodcunque est ex me, tibi proderit, et non honorificabit patrem suum aut matrem suam. Hypocritae! bene prophetavit de vobis Isaias dicens: Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me ...*“ (Matth. 15, 1.) Legisperito illi, sed misericordiae tuae prorsus imperito, qui „*surrexerit tentans me dicens: Magister! quid faciendo vitam aeternam possidebo? ego respondebo: In Lege quid scriptum est? quomodo legis? et ultro respondebit: Diliges Dominum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et proximum tuum sicut te ipsum. Dicam illi: Recte respondisti, hoc fac et vives. Ille autem volens justificare se ipsum*“ sine misericordia,

quum „dixerit ad me: *Et quis est meus proximus?*“ fortasse etiam gentiles et peccatores? exemplo meo Samaritani misericordis error ejus convincetur. (Luc. 10, 25—35.) Veniat super me misericordia tua et salutare tuum: et dicam peccatori paralytico: „*Fili! dimittuntur tibi*“ per misericordiam Dei „*peccata tua.*“ Quum vero quibusdam Phariseorum occulta odia erumpent et viam ad accusandum me sibi pandere conabuntur dicentes: Quid hic loquitur? blasphemat! quis potest dimittere peccata nisi solus Deus? — ego respondebo illis: Quid ita „*cogitatis in cordibus vestris*“ lividis, quasi mali quid fecerim? „*Ut autem sciatis, quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, dico paralytico: „Surge!*“ nam misericordiam Dei ante invidiam hominum mirificare libet „*tolle grabatum tuum et vade in domum tuam.*“ (Marc. 2, 6.) Ipsi Petro, quum, „*apprehendens me coeperit me increpare, quod*“ misericordia tua impulsus, etiam mori pro hominibus paratus essem, „*conversus ego comminabor dicens: Vade retro me satana! quoniam non sapis, quae Dei*“ misericordis „*sint, sed quae sunt hominum.*“ (Marc. 8, 33.) Sic pro loco et tempore alios aliorum tentatus propulsabo, ut eos, qui me sequuntur, non irritos spei esse intelligant et magnificent Patrem dicentes: „*Quia Propheta magnus surrexit in nobis et quia Deus*“ misericordia inflammatus, „*visitavit plebem suam.*“ (Luc. 7, 16.) *Quia speravi in sermonibus tuis.* Non mirum, si criminibus eorum, quorum invidiam habebo, confidenter respondebo; spero enim in tuis sermonibus, quibus ita mihi ipse persuasi, ut „*judicem in justilia pauperes et arguam in aequitate pro mansuetis terrae et percutiam terram virga oris mei et spiritu labiorum meorum interficiam impium.*“ (Jes. 11, 4.) *Et ne *) auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque.* Ego Propheta sum major Moyse, me audire jussi sunt, (Luc.

*) (Hebr. vocal.)

9, 25): ergo noli ori meo subtrahere eam, quam audiant, veritatem; hanc enim solam praedicabo. Licet etiam errore tam saevo et infesto lividi animi inflectur, ut ipsa veritas mea capitale mihi futura sit: nihilo minus tam verax, tam studiosus tuae veritatis apparebo, ut nulla auctoritas tam ampla, nulla pericula tam formidabilia sint, ut ab aperte praedicando Veritatem tuam me deterreant. Apud Phariseos et eorum similes noli me arcere, quin apertissima libertate et palam (quia hoc verum est!) octies eos hypocritas esse confirmem (cf. Matth. 23, 13. 34), quia „*claudunt regnum coelorum ante homines, quia ipsi non intrant nec introeuntes sinunt intrare*“ (ib. v. 13) quia, „*quae graviora sunt Legis, iudicium et misericordiam et fidem, relinquunt*.“ (ib. v. 23.) At contra totidem laudibus efferam eos, qui, toti ab illis diversi, simplicitati cordis et misericordiae student. (Matth. 5.) *Quia in iudiciis tuis supersperavi.* Qui falsas et invidas hominum voces timeam, dum Propheta tuus in tua tutela ac tuae providentiae praesidio ita secure latet, ut „*justitiam tuam non abscondat in corde suo et veritatem a consilio multo?*“ (Ps. 39, 11.) Hoc ipsum verbum tuum semper ad revocandam fiduciam perfectum erit, ut in iudiciis tuis supersperem. *Et custodiam *) legem tuam semper.* Quum vel maxima impedimenta praedicationi meae objecta fuerint: singulari tamen patientia omnia me superaturum esse spero, quippe qui nihil aliud laborem, quam ut, quum misericordia infinita sit, doctrina prophetae tui, qui tuo jussu exiit, quam latissime diffundatur. Super hoc hanc legem tuam habeo, ut „*videant insulae et timeant, extrema terrae obstupescant, adpropinquent et accedant*“ ad audiendam Doctrinam meam. (Jes. 41, 4.) *Et in saeculum saeculi,* Misericordia tua nec locorum nec temporum spatiis definiri potest. Itaque ip omnes etiam aetates hanc legem tuam observabo, ut

*) (Hebr. *vaasachmorah*.)

regnum Veritatis tuae tempore augeat et doctrina prophetarum tui magis magisque „usque ad insulas et extrema terrarum“ clarescat. *Et ambulabam *) in latitudine.* In tuto primum Judaeae amplas et patentes fines, ubi maxime in aperto spatium praedicandae meae disciplinae et miraculorum erit, peragrabam. Longe lateque „circuibo totam Galilaeam, docens in Synagogis eorum et praedicans evangelium regni.“ (Matth. 4, 23.) Ambulo in latitudine et „abiit opinio mea in totam Syriam et sequuntur me turbae multae de Galilaea, de Decapoli et de Jerusalem et de Judaea et de trans Jordanem“ (Matth. 4, 23 et 25.) Tutus autem et inviolatus ambulo non tam quod existimatio Prophetam tuum defendit, sed quia a te nihil auxilii mihi deest. *Quia mandata tua exquisivi.* Is enim mihi animus est, non ut decedam instituto meo, sed ut, quae de Messia tuo decrevisti, ea jam ad exitum suum perducam. Istud autem mandatum tuum exploro, ubi statuisti, ut tempore statuto nunc „cantetur canticum in terra Juda: Urbs fortitudinis nostrae Sion salvator! aperite portas et ingredietur gens justa, custodiens veritatem, velut error abiit.“ (Jes. 26, 1.) *Et loquebar **) de testimoniis tuis in conspectu regum.* Cursu praedicationis, quem ego ipse nunc a primordio Evangelii mei adgredior, et quo in futurum jussu tuo per Apostolos meos ad reges et nationes eorum tui, Pater! nominis augendi et tuae voluntatis explanandae causa contendam, de tuis tantum testimoniis loquar et iterum iterumque dicam: „Mea doctrina non est mea, sed ejus, qui misit me.“ (Joh. 7, 16) Regnum veritatis meae ad omnes reges extendetur — universale, catholicum erit; namque „in omnes gentes primum oportet praedicari Evangelium.“ (Marc. 13, 10.) Ceterum pro regibus jam nunc mihi sunt non solum, qui sceptrum gerunt et regna obtinent, sed ii vel praecipue, qui habent illud, quod in

*) (Hebr. vaethhalekäh.) — **) (Hebr. vada'vrah.)

omni vitae fortuna *regnat*, fidei meae firmitatem dico. Hanc enim qui habent, horum „*fides vincit mundum*“, (1. Joh. 5, 4) hi regnant, his tantum potestatis tributum est, ut si „*credens quis dixerit monti: Tollere et mittere in mare, et non haesitaverit in corde suo, sed crediderit quia, quodcumque dixerit*“ (imperaverit) „*fiat, futurum sit ei.*“ (Marc. 11, 12.) Qui meam disciplinam sequi recusant et qui fidem meam amplexantur, hoc inter se abhorrent, quod hi, qui „*manserint in sermone meo, cognoscent veritatem et veritas liberabit eos*“ (Joh. 8, 32) et quod hos, qui per fidem meam „*regale Sacerdotium*“ effecerint, (1. Petr. 2, 9. Apoc. 5) „*super omnia bona mea constituam*“ (Matth. 24, 47), donec tandem „*venient in regnum Patris mei et possideant illud, paratum eis a constitutione mundi*“ (Matth. 25, 34): illi vero, qui Doctrinae meae obsequium detrectant, justum et aeternum servitium patientur. *Et non confundebur.* Non pudeam, habere enim, quod volo et illud mihi bene ac feliciter eveniet, ut jam jamque vester reges terrae summo Regi tuo obedientes pareant nec dubitent se submittere Christo et supplicare magno Rabbi, qui „*docet quasi potestatem habens*“ (Marc. 1, 22.) et cui „*data erit omnis potestas in coelo et in terra.*“ Ut ante Pilatum praesidem libere de me professus ero: ita, si vicarii Prophetarum magni ante praesides et reges stabunt, non praecogitabunt, quid loquantur, sed Spiritus Patris eorum, quo Filius hominis unctus est, loquetur in eis et „*ego dabo eis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii eorum.*“ (Luc. 21, 15.) Non confundar, „*scient enim omnia ligna regionis*“ (reguli, quia Dominus humiliavit lignum sublime“, (omne genus potestatis) „*et exaltavit lignum humile et siccavit lignum viride et frondere fecit lignum aridum*“ et Evangelio meo modestissimo auctum mirabilem praehere statuit. (Ezech. 17, 13.) Quum tali spe animum erigo, nil mihi verendum est, ne pudori mihi futurum sit; qui enim nunc opibus pollent reges terrae, aut ipsi humiliter mihi sacramentum dicent servituri,

aut, si obsequi mihi recusarint, a „Rege Regum, a Domino Dominantium“ (Apoc. 19, 16.) confusum iri certo scio. *Et meditabor *) in mandatis tuis, quae dilexi.* His jussis tuis maximo opere me oblectabo; neque ita multo post ultra fines Judaeae ad omnes, quae ubique sunt, gentes et reges jussu tuo Evangelium Prophetiae tui afferetur. Hoc enim laetum mandatum mihi dedisti dicens: „*Ecce! dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terrae.*“ (Jes. 49, 6.) Quam laetor, apud animum meum cogitans, „*audientes gentes gavisuras esse et glorificaturas verbum meum.*“ (Act. 13, 47.) „*Quotquot enim praecordinati erunt ad vitam aeternam, credent et disseminabitur verbum Domini per universas regiones,*“ (Act. 13, 48) et ad reges terrae. *Et levavi **) manus meas ad mandata tua.* Has voluptates, quas animus meus ex conversione omnium aut certe plurimarum gentium et regum terrae capiet, quum reputo: porrectis manibus in complexum sanctissimae, cujus ardentissimo desiderio teneor, voluntatis tuae prope. Tua, Pater! praecepta ut rem mihi longe exoptatissimam avide complector usque ad crucem, in qua *extentis et ad te elevatis*, velut ad nutum tuum obviis manibus, voluntatem tuam excipiam. *Et exercebor in justificationibus tuis.* Etiam si plurimum laboris in praedicando nomine tuo erit et licet propter veritatem *justifici* consilii tui multum exercebor: tamen mens mea nunquam voluntati tuae deerit. Nam meditabor assidue de tua justitia et maxima cum cura de statutis tuis cogito, quibus juste ac aequè sancitum est, ut pariter „*omnes gentes et linguae veniant et videant gloriam tuam et ponas in eis signum et mittas ex eis, qui salvati fuerint, ad gentes in mare, in Africam et Lydium tendentes sagittam*“ verbi mei, „*in Italiam et Graeciam, ad insulas longe...*“ (Jes. 66, 19.) Quoties igitur labores me

*) (Hebr. *veneschthauscha.*) — **) (Hebr. *venecsa.*)

fatigant, memor horum mandatorum et aequitatis tuae, qua aequa benignitate ac pari clementia non Judaeis solum, sed omnibus gentibus misericordissime consulis, statim animo ab omni dubitatione collecto, tibi soli servire mihi gaudio esse coepit.

Sain. *Memor esto *) verbi tui servo tuo.*

Singulari, qua in Servum tuum affectus es, voluntate, recordare promissi tui, ubi pollicitus es, in conspectu regum et nationum praedicatum iri, ne multa! verbum meum catholicum fore pollicitatus es. Dixisti adhuc: „*Mittam ad eos, qui non audierunt de me et non viderunt gloriam meam; et annuntiabunt gloriam meam gentibus et adducent de cunctis gentibus donum Domino.*“ (Jes. 66, 19.) Igitur memor esto verbi tui, quo dixisti, quam praeclaro eventu Evangelium meum decorandum sit: „*Locutus es enim, me*“ (verbo meo humilitatis) „*incurvaturum esse habitantes in excelso*“ (quicumque, elatius de se sentientes, modestiam meam repudiant) „*et civitatem sublimem*“, (omnem potestatem hujus fastuosi saeculi) „*me humiliaturum esse*“ cum regibus eorum. Memor verbi illius concede, ut verbo meo „*humiliem civitatem sublimem usque ad terram, detrahkam eam usque ad pulverem et conculcet eam pes pauperis*“ (Servi tui) „*et gressus egenorum*“ (pauperum in Spiritu et Apostolorum humilium). [Jes. 26, 5—7.]

Haec **) *me consolata est in humilitate mea.*

Fiducia, quam in veritate promissorum tuorum, menti bene mihi infixorum, colloco, onus praedicandi minuit et recordatione eorum animus ab omni molestia laboris se recipit. *Quia eloquium tuum vivificavit me.* In ipsa praedicationis meae miseria animum colligo, quum illud edictum tuum in memoriam revoco, quo Evangelium meum ad omnes partes terrae pertinere veluisti, ita ad me dicens: „*Parum est, ut sis mihi servus ad suscitandas tribus Jacob et faeces Israël con-*

*) (Hebr. sekór.) — **) (Hebr. soth = „hoc“.)

Zehetnagr Expositio.

vertendas: ecce! dedi te in lucem gentium" (Jes. 49, 6.) et nationum omnium, quarum mentibus haerebo. Si Israël, doctrinam meam respuens, animum graviter mihi vulnerat; hoc tamen nihil prohibet, ne illud eloquium tuum me refoveat, quo, ut pro nomine Israël Meis nomen Christianis detur, mandasti dicens: „*Servos meos vocabo nomine alio.*" (Jes. 65, 15.) *Superbi* *) *inique agebant.* Insolentes legum tuarum contemptores, qui, vel Pharisaeorum vel Sadducaeorum et Herodianorum vel philosophorum auctoritate innisi, usque adeo nihil omnino de verbo humilitatis meae laborant, ut ne miraculorum quidem beneficiis, quae doctrinam meam benevolentissimam confirment, placentur, sed dementia aliqua *superbiae* depravati, *fastuosa* voluntate perdit, verbum mansuetudinis meae fastidiant, immo! proterve jam insultant in Messiam circumeuntem universam Pentapolim: istos contemptores benignissimae meae facilitatis satias capit. Superbi animos adeo angustos habent, ut prae fastu gentibus *non aequae* ac sibi doctrinam coelestem tribui posse negent et ingentem injuriam Vocatis meis inferre conentur: adeo jam nunc superbi Catholicismo succensent et per scelus aliis Evangelium invident! *Usquequaque.* Quoniam autem nimia et immodica animorum intemperantia praekonem veritatis repudiare audent, ad suam ipsorum calamitatem id faciunt, nec possum, quin exclamem: „*Vae tibi Corozaim! vae tibi Bethsaida! quia si in Tyro et Sidone factae fuissent virtutes, quae factae sunt in vobis, olim in cilicio et cinere sedentes poeniterent!*" (Luc. 10, 13.) „*Et du Capharnaum! usque ad coelum exaltata*", quae insolenter et plus nimio Doctorem humilitatis respuisti, „*usque in infernum demergeris.*" (ib. 15.) *A lege autem tua non declinavi.* Neque eo secius, quia lege tua ita sancitum est, virtutes meas et beneficia mea in eos conferre non desisto. Tu enim statuisti, ut „*Deus ipse veniat et salvet eos, ut aperien-*

*) (Hebr. *soddim*.)

tur oculi caecorum et aures surdorum paleant, ut saliet sicut cervus claudus et aperiatur lingua mutorum.“ (Jes. 35, 4. Matth. 11, 5.) Nominatim autem ab ea lege non deflectam, qua cautum est, ut in Nazareth et Capernaum, urbibus tribus Zabulon, item in Corazim et Bethsaida, urbibus tribus Nephthali ad tempus verser, „ut adimpleatur,“ quod dictum est a te per Isaiam prophetam: „*Terra Zabulon et terra Nephtholim, via maris trans Jordanem*“ (ubi Bethsaida et Corozaim sitae sunt) „*Galilaea gentium, populus, qui sedebat in tenebris, vidit lucem magnam et sedentibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis.*“ (Matth. 4, 14. Jes. 9, 1.) *Memor fui*) judiciorum tuorum a saeculo Domine et consolatus sum.* Quum illas civitates doctrinae meae taeduerit: tuae tamen sententiae, a temporibus inde antiquis de Propheta tuo latae, mihi maximae consolationi sunt; tu enim terminos meos non intra istarum urbium fines fixisti, sed ita olim de re mea catholica locutus es: „*Noli timere, quia ego tecum sum; ab oriente adducam semen tuum et ab occidente congregabo te. Dicam Aquiloni: Da! et Austro: Noli prohibere! affer filios meos de longinquo et filios meos ab extremis terrae.*“ (Jes. 43, 5.) *Defectio **)* tenuit me pro peccatoribus delinquentibus legem tuam. Nil aequè dolet, quam veritatem et lucem doctrinae meae coelestem, ultro oblata, ut exilem, quin immo! ut detestabilem repudiatam a peccatoribus! Totum pavor ac trepidatio me capit et totus contremisco, quoties poenarum mihi in mentem venit, quas contemtores Evangelii mei suscepturi sint. Dolentissime res eorum, in aeternum desperatas, deploro exclamans: „*Vae vobis!*“ (Luc. 10, 13.) Hinc animus meus aegritudine calet propter superbos, qui verba mea audite et virtutes meas accipere gravantur. *Cantabiles ***)* mihi erant justificationes

*) (Hebr. sakarthi.) — **) (Hebr. saljaphah.) — ***) (Hebr. semiroth.)

tuae. Hujus etiam repulsae solatium in decretis tuis quaero, a recordatione voluntatis tuae doloris mei medicinam peto atque animo paene me deficientem consiliorum tuorum memoria ita exhilarat, ut in laetissimum illud *canticum* simul cum mea, quae mihi futura est, Ecclesia, erumpam: „*Gaudens gaudebo in Domino et exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis et indumento justitiae circumdedit me, quasi sponsam decoratam corona.*“ (Jes. 54, 12.) Ejiciant me in his ingratis regionibus: Patris lex tamen mihi júbilo est, qui praecepit, ut, „*quemadmodum terra profert germen suum et sicut hortus semen suum germinat: sic Dominus Deus germinet justitiam meam et laudem coram universis gentibus.*“ (Jes. 61, 10.) Jucundissimae profecto et cantabiles mihi sunt justificationes tuae, quas, quum a Judaeis indigne verbum meum repudiatum sit, jam in exterarum regiones a Discipulis meis afferrentur. Tuis verbis Gentilitatem ad cantum et jubulum ita exhortor: „*Lauda Sterilis; quae non paris, decanta laudem et hinni, quae non pariebas: quoniam multi filii desertae magis, quam ejus, quae habet virum, dicit Dominus.*“ (Jes. 54.) Efferor gaudio de decretis tuis, qui de re mea *catholica* ita dixisti: „*Dilata locum tentorii tui et pelles tabernaculorum extende! ne parcas: longos fac funiculos tuos et clavos tuos consolida!*“ (Jes. 54, 12.) Vos quidem Pagani macti virtute estote! ad vos enim Evangelium, quod Israël contemnit, afferetur. *In loco peregrinationis meae.* In ipsa domo Israël, quam Propheta tuus „*homo ille peregre proficiscens*“ (Matth. 25, 14.) praedicans peragrat, quamquam contemtu et indignitate male habetur: tamen plenus solatii est, quum animo prospicit, quam egregium fructum hujus humilitatis capturus sit. *Memor fui *) nocte nominis tui Domine.* Quum tempus angustiae et atra nox adversitatum mihi instat; quum errorum, quibus

*) (Hebr. *sacarthi*.)

„*princeps tenebrarum*“ mundum obrutum habet, *caligo* oritur; quum denique mens hominum *coecata* „*lucem mundi*“ fugit atque adeo lumen veritatis meae exstinguere student: tum admoneor laudis et nominis tui „*Altissimi*“: quem quis humiliare possit? „*Potentissimi*“: cujus potentiam quis minuat? „*Patris luminum*“ (Jac. 1, 17.): cujus veritatem clarissimam quis suscipiat exstinguendam? *Et custodivi legem tuam*. Hoc autem laboribus meis pugnatur, ut tua lex servetur et ut ex atris aerumnis tanquam ex nocte quadam turbulenta emersus, velut sidus splendidum oriar et lumen meum in tenebras saeculi effundam. *Oportet* ita fieri; ego enim sum „*Stella matutina*“ (Apoc. 22, 16.) et „*ego constitutus sum rex a te super Sion, praedicans praeceptum tuum*“ custodiens legem tuam. (Ps. mess. 2, 7.) *Haec*)* *facta est mihi, quia justificationes tuas exquisivi*. Hoc meum, hoc mihi proprium est, ut semper voluntati tuae vacare velim et legis tuae et ipse studiosus observator sim et alios ad sequendam voluntatem tuam adhorter.

Cheth. *Portio mea *) Domine!* O praeclaram sortem meam! si meo erga te obsequio reges terrae, totam gentem humanam, tenebris mendacii ereptam, in veritatis tuae claritatem reduxero! Cernens animo gloriosissimam hanc operae meae mercedem felicissimum me praedico. Quo fit, ut visione, quae Danieli oblata est, quid proemii Prophetæ tuo obventurum esset, vehementer, supra quam fingi dicique potest, oblecter. Nam „*aspexit in visione noctis et ecce! cum nubibus caeli quasi filius hominis*“ natus ex Maria Virgine „*veniebat et usque ad Antiquum dierum*“ te Patrem „*pervenit, et in conspectu tuo obtulerunt me*. *Et dedit*“ Pater „*mihi potestatem et honorem et regnum; et omnes populi, tribus et linguae mihi servient; potestas mea potestas aeterna, quae non auferetur, et regnum meum,*

*) (Hebr. soth.) — **) (Hebr. chelki.)

quod non corrumpetur.“ (Dan. 7, 18.) Hanc ergo *portionem* eximiam cum contempler: quam prompto animo legi tuae obtempero! quam vincit effectus prae-dicationis meae omnes periculorum rationes! quam ala-criter *dixi custodire legem tuam!* Quia enim in hac vi-sione exquisitam portionem a te sepositam esse cog-novi, ideo haec tanta spes mea animum mihi ad promp-tissimam erga te obedientiam tollit. *Deprecatus sum* *) *faciem tuam in tote corde meo.* Igitur quum mercedem et eam lectissimam infinitamque ex-pectem: totus in precibus sum, ut, omne genus fagita-tionum nihil prae magnitudine sortis meae ducens, ne quid ejus amittam. *Miserere mei secundum elo-quium tuum.* Prospera, quaeso, victoriam Prophetae tui, ut, postquam Gentiles ei conversi, Judaei etiam triumphati fuerint, totus sit triumphus ejus, perfectus Catholicismus. Nullam rem potiore habeo, nihil gra-tius a misericordia tua atque optabilius peto, quam ut pro eo ac locutus es apud Ezechielem, tandem „*susci-tes etiam Israëli pactum sempiternum, ita ut Judaei quo-que recordentur viarum suarum et confundantur*“ — poenitentiam agant. (Ezech. 16, 60.) *Miserere* nui, quemadmodum locutus es apud Michaeam dicens: „*Et erunt reliquiae Jacob in medio populorum multorum quasi ros a Domino*“, (pari varietate splendidissimarum virtutum micabunt animi, qui Sole justitiae et lumine veritatis illustrati sunt!), „*et quasi stillae super herbam, quae non exspectat virum et non praesolatur filios homi-num*“, (quia pauciores essent quam pro multitudine Is-raëlitarum, qui ex Evangelio Apostolorum, ingenuae proles Jacob, flore virtutum virescent.) [Mich. 5, 7.] *Miserere mei secundum promissionem tuam, quam fe-cisti, Credentes illos non copia tantam et vitae hones-tate ac fidei ubertate, sed fortitudine etiam et constan-tia, conspicuos fore.* Perrexisti enim apud eundem

*) (Hebr. chiliti.)

Prophetam tuum: „*Reliquiae Jacob*“, (qui conversione sua aeterno Judaeorum exitio superfuerint,) „*in gentibus in medio populorum multorum, quasi leo in jumentis silvarum et quasi catulus leonis in gregibus pecorum, qui quum tran sierit et conculcaverit et ceperit, non est, qui eruat.*“ (ibid.) Te bene adjuvante „*exaltabitur manus mea super hostes*“, quorum animos taedet veritatis meae; tu cum mei misertus oris, vi divina verbi mei tandem contusae erunt opes Judaismi et Paganismi, et maturabunt „*interire omnes inimici mei.*“ (Mich. 5, 7—10.) *Cogitavi *) vias meas.* Amorem tui consilii nunquam ex mente mihi demam; sed cum animo fugiter vias meas reputo, quae, postquam *egressum* me a sinu Patris per totam Judaeam tulerunt, nunc mox in persona Apostolorum ducturae sunt „*in universum mundum.*“ (Marc. 16, 15.) Vigilantissime igitur has vias meas circumspicio, quibus ad finem meum propheticum, a te mihi propositum, feliciter pervehar. *Et converti pedes meos in testimonia tua*, ut, quocunque tua mens inclinat atque voluntas, eodem propensum me exhibeam. Neque vero animo tantum partes meas propheticas examino, sed *cursu* etiam indefatigato, propterea quod praecepta tua velut metam curriculi mei peto, ad annuntiandam Annuntiationem meam propero. Quam ubi attigero, subsistam, et, sicut testimonia tua praecipiant, „*stabo et pascam in fortitudine Domini in sublimitate nominis Domini Dei mei et convertantur, quia nunc coepi significari usque ad terminos terrae.*“ (Mich. 5, 4.) *Paratus sum **) et non sum turbatus, ut custodiam mandata tua.* Quasi in procinctu sto et interritus ad omnia *coepi* glorificari. Paratus sum et omni animi alacritate omnium primum ad Judaeorum, tum gentium quoque fines peragrandos propero. *Funes ***)* *peccatorum circumplexi sunt me.*

*) (Hebr. chischabthi.) — **) (Hebr. chaschthi = „propero.“) — ***) (Hebr. chehlé.)

Pravitas praecipue pharisaica, quae, obscure aliquando serpens, nunc late disseminata, serpentinis suis artibus et multiplici suo ingenio ac tortuoso, omnem Judaeam jam occupat et circumflectitur: simplici ac rectae veritatis meae doctrinae extinctionem tam impotenter ardet, ut, nulli *fraudi*, nulli fallaciae parcentes, omnes insidias mihi ponant. *Et legem tuam non sum oblitus*. Propheta tuus et idem praeco veritatis ac simplicitatis fautor circumventus quidem est a Phariseis, qui „*consilium faciunt, ut perdant eum*“, (Matth. 12, 14) et „*consilium ineunt, ut capiant me*“ et irretiant capcioso aliquo „*sermone*“ (id. 22, 15.), etiam „*ut me dolo teneant et occidant*“ (id. 26, 4): sed legem tuam non sum oblitus et ita a te decretum esse probe scio, ut, debellata tandem Mendacii perversitate, Veritas mea regnet; hoc enim te perfecturum esse tua lege obstrictus es, quum pro me ad turbam Praedestinatorum meorum dixisti: „*Ego Dominus Deus tuus apprehendens manum tuam dicensque tibi: Ne timeas! ego adjuvi te. Noli timere vermis Jacob*“ pro veritate Filii mei, „*ego auxiliatus sum tibi et Redemptor*“ (conservator) „*tuus sanctus Israël*.“ (Jes. 41, 13.) *Media nocte* *) *surgebam ad confitendum tibi*. Plurimum „*sum pernoctans in oratione Dei*.“ (Luc. 6, 12.) Nocte tempesta surgo: quum „*ecce tenebrae operiunt terram et caligo populos: Jerusalem! super te orior, ut Dominus et gloria tua*“ (Messias) „*in te videatur*.“ (Jes. 60, 2.) Media nocte surgo: quum namque totus orbis terrarum, tam Judaei quam gentes, crassis errorum et superstitionum tenebris circumfusus et omnis generis calamitatum caligine opertus est; quum clarissimis rebus, ad Deum et Prophetam ejus pertinentibus, „*princeps tenebrarum*“ densissimas suas tenebras obduxit: hoc ipso tempore tenebricoso „*Lux mundi*“ ortus sui initium facit. „*Surgo*“ inquam: primum quia in excubiis meis propheticis *vigilantissimus* esse stu-

*) (Hebr. chazoth-lailah.)

deo, ut lumine veritatis meae tristes superstitionum horrores *constanter* expellam; tum quia mortales, qui animorum quodam somno ita mersi jacent, ut nihil de cura animarum cogitent et ita sopore oppressi sunt, ut nihil videant veritatis, sed somnia tantum et vana simulacra veritatis philosophi quos dicunt, capient, ego evigilare cogo magna voce clamans: *Expergiscimini et „poenitentiam agite! quia adpropinquavit regnum coelorum!“*, (Matth. 4, 17.) *Super judicia justificationis tuae.* Ideo, quod haec judicia tua assidue contempler, ipsa media nocte olim in Fidelibus etiam meis vigilabo, qui et ipsi media nocte ad Psalmodiam celebrandam surgent et ad exemplum meum contemplationi promissionum tuarum, quae in Evangelio factae erunt, sedulo invigilabunt. *Particeps *) sum omnium timentium te.* Cum omnibus, „*quos dedisti mihi de hoc mundo*“, (Joh. 17, 2) tam arcte conjunctus sum, ut omnis veritatis meae omniumque revelationum mearum societatem cum iis ineam; quin! qui te pie colunt tuamque pietatem digne reverentur: ii mecum *Communionem* Sanctorum perficiunt. Dico: Omnium timentium te ego partem habeo; unde enim sciant te recte diligere, nisi ego erudiam illos? „*Sine me*“ hoc est, nisi ego eis disciplinam meam impertio, „*nihil possunt facere*“, (Joh. 15, 6.) sed, „*sicut palmas non potest ferre fructum a semetipso, nisi manserit in vite, sic nec ipsi*“ vore te timent, „*nisi in me manserint*“ (Joh. 15, 4), nisi ego fueris particeps eorum. Omnium timentium: Igitur omnium sine ullo discrimine Judaeorum et Gentilium, modo ad colendum, socium in atque amicum profiteor et ad omnes dico: „*Vos amici mei estis, si feceritis, quae praecepit vobis*“, (Joh. 15, 14.) „*maneto in me et ego in vobis*“ maneo, (ib. v. 4.) „*ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint*“ (Joh. 17, 21.) *Et custodientium mandata tua.* Qui tuam

*) (Hebr. chaber.)

voluntatem observant et qui constanti animo congruam aestimant: horum omnium Pater quoque particeps et amicus est; quibus enim tua doctrina, per Prophetas tuos tradita, animos praeparare potuisti, horum voluntates Propheta secum habebit *confunctissimas* et, horum etiam in animo ut constans tui recordatio condatur et collocetur, sedulo mihi curae erit. *Misericordia tua* *) *Domine plena est terra.* Verbum divinae lenitatis tuae jam fines Judaeae transcendit et laetum clementiae tuae praeconium ad omnes gentes afferemus; praedicabo enim „*omni creaturae*“, quoniam plena est terra bonitate tua, quoniam nulla pars orbis terrarum gratiae tuae ignara erit. *Justificationes tuas doce me*, ut intuear animo illud mandatum tuum, quo omnes gentes in fidei meae societatem recipiendas esse decrevisti. Quid tam jucunde mihi, quam illa promissio, dici potuit: „*Revelabitur gloria Domini et videbit omnis caro pariter salutare Dei.*“ (Jes. 40, 5. Luc. 3, 6.)

Tet. Bonitatem *) *fecisti cum servo tuo Domine.* Prophetarum tuo, tuae tantummodo obedientiae addicto, paterna pietate consulis. *Secundum verbum tuum.* In hoc autem potissimum tua in servum tuum benignitas posita est, quod non per vim tuam, non coactu meo, violenter homines ad fidem meam trahere a te jubeor, nec „*clamando aut accipiendo personam aut vociferando foris,*“ (Jes. 42, 1) sed quod veritas doctrinae meae per se blande animos conciliet voluisti. Hoc maxime tua erga nos et omnes gentes bonitas enitet, quod „*impletur, quod dictum est per Jesum prophetam dicentem: „Ecce puer meus, quem elegi, dilectus meus, in quo complacui animae meae. Roravi spiritum meum“ bonitatis „super eum et iudicium“ benignitatis meae „yonsé us naphimá“*“ (Matth. 12, 18. Jes. 42, 1.) Quantum bonitatem tuam laetor, quod mandate

*) (Hebr. chasdëcha.) — **) (Hebr. tob.) (Lev. 19, 18. 19, 34.)

adpareat. *Et disciplinam.* *) Severo Propheta tuis Evangelium tuum annuntiat: id autem esse tantum consilio, ut in Doctores et Scribas, qui tantum de vera mea intelligentia derogant, quantum falsae suae et factitiae sapientiae arrogant, graviter animadvertam et verbis meis eos acriter castigem. Quod si fecero, Verbi aeterni ejusdemque „*Sapientiae*“ gloria augebitur. *Et scientiam.* Imbue me donis Spiritus intellectus, quibus Scribas et Doctores, omnium perversitatum improbiissimos machinatores et impiissimos mandacii administratos, praesenti facundia convincam. Da mihi intellectum Spiritus sancti, ut „*turba, quum audierint sermones meas, dictura sit: Hic est vere Propheta,*“ divino Spiritu plenus. (Joh. 7, 40.) *Quia mandatis tuis credidi.* Jussis tuis, ut alias, sic nunc quoque innitar ab eisque pendere mihi certum est. In quibus si non diffusus fuero, mandata tua in me implebuntur et „*requiescet super me spiritus Domini*“ Patris, „*et spiritus Sapientiae et Intellectus*“ (Verbi), „*et Spiritus scientiae et consilii.*“ (Jes. 11, 2.) *Priusquam* **) *humiliarer, ego deliqui.* Ante adventum meum in hunc mundum, in quo a nulla absum humilitate, sed omnes dolores exhausturus sum, Ego h. e. ea pars generis humani, quorum in mentibus ego spe et expectatione adventus mei vivebam, ea pars hominum, quae non tam ipsi vivebant quam speratus Christus in iis: in varios errores Doctrinae, (Scribae isti et Doctores triste documentum sunt!) imprudens incurrit; necdum enim plenitudo paternae bonitatis et claritas Filii et veritas Spiritus sancti apparuerat. Quantum enim inter „*umbram futurorum bonorum*“ (Cor. 2, 17.) et lucem praesentis veritatis interest, tantum illud tempus, quod ante aerumnosam Prophetiae tui vitam intercessit, distat a statu praesenti, ubi „*non praecessit, dies appropinquavit*“, (Rom. 13, 12.) dies Dei, qui „*lux est, et tenebrae in eo non sunt ullae.*“ (Joh. 1, 9.) Ante non perfectus Messias existi, sed aliquid mihi de-

*) (Hebr. taam = sapientiam.) — **) (Hebr. tôrem.)

fui, (deliqui), quam labores ac pericula subirem eorum, quorum pertinacia certat cum bonitate Patris, quorum superbia, configit cum humilitate Filii, et quorum mendacium pugnat cum veritate Spiritus mei. *Propterea eloquium tuum custodivi.* Jam non delinquam, non errabo in doctrinis Fidei meae, jam non vaga ulla et doctrina fluctans animos Meorum movebit, sed tenor constantissimus in praedicanda veritate tua conservabitur. Eloquium veritatis tuae custodiam et tam firmiter custodiam, ut haec continua unitas, quae semper secum concors erit et sibi in eadem praedicatione constabit, viam quandam munitam mihi sternat ad aedificandam eam Ecclesiam, quae, *Infallibilitate* insignite conspicua, „*columna et firmamentum veritatis*“ futura est. (1 Tim. 3, 15.) Brevis post discessum meum Apostoli mei „*doceant servare*“ (custodire) „*omnia, quaecumque mandavero, eis.*“ (Matth. 28, 19.) Ut eloquium tuum conservem, „*ego cum Meis ero omnibus diebus usque ad consummationem saeculi.*“ (ib. v. 20.) *Bonus*) es tu.* O quantam tuam clementiam, lenissime Pater! Quoties recôrdor, quam de bonitate tua impietas hominum nihil deducat, quam artificia patris mendaciorum nihil de beatissimâ veritate tua immittuerint: Prophetæ tuo animus defatigatus ex miseriis requiescit. Nonne liquit genus meum humanum ad apostatarum Angelorum instar in aeternum ex regno veritatis excludere et mancipare tenebris mendacii? Sed nihil horum! bonus es tu! et omnes homines veritate tua illustras, ut vere „*filiis lucis sint et filii diei, non sint noctis nec tenebrarum.*“ (1 Thess. 5, 5.) *Et in bonitate tua doce me justificationes tuas.* Tam bonus es et „*sic dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares, ut omnis, qui crediderit in me, non pereat, sed habeat vitam aeternam.*“ (Joh. 3, 16.) In hac igitur bonitate tua infinita praecedunt bonitatis tuae consilia tuae clementiae,

*) (Hebr. tob.)

quae aut locorum aut temporum spatia defuiri nescit, continenter ostende. Doce me justificationes tuas, quibus placitum est, ut, cum „*regnum meum recuperit sorores tuas*“ (Samaritanam, Sodomam reliquasque gentes ethnicas), „*des mihi eas in alias, non ex pacto*“ veteris, sed novi mei Testamenti. (Ezech. 16, 60.) Quum pæne laboribus cedo, ad constanter pergendum in Evangelio animum restauraturus justificationes tuas nosco, quibus statutum est, ut „*dominer, donec auferatur luna, a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos orbis terrarum; ut coram me procidant Aethiopes et inimici mei terram lingant*.“ (Ps. 71, 8.) *Multiplicata est *) super me iniquitas superborum.* Maximo meo periculo praedicationi operam meam nave indefessam; namque una ex parte quum tua bonitas me tollat et augeat: ex altera parte doctrina mea humilitatis flammam communis invidiae accendit. Etenim homines, ingenio superbi, dediti mendacii perversitatibus, Evangelium „*mansuetorum*“ et apertum veritatis meae candorem non modo in occulto aversantur exsecranturque, sed omnes etiam minas periculaque ab elatis mortalibus Doctrina mea in me vertit. *Ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.* Quae quamvis ita sunt, tamen ego consilium praedicandi verbi mei non abjicio; scrutator enim mandata tua, quibus placuit tibi statuere, ut „*Christus patiat et sic*“ per afflictiones „*intret in gloriam*.“ (Luc 24, 46.) Graviter fremant, vehementer in me furant: ego nulli labori, nulli periculo in opere meo parcam; nam tua mandata, tua inquam mandata perlustrans, humilitate, a te mihi injuncta, divitum et inflatorum superbiam me devicturum esse confido; tu enim ad me dixisti: „*Constitui humiliare omnem montem excelsum et rupes perennes*“, (h. e. superbos, quorum in animis duritia cordis inveteravit) „*et convallas replere in aequalitatem terrae, ut ambulet Israel diligenter in honorem Dei*“

*) (Hebr. taphélú = „concinaverunt.“)

cum humilitate et mansuetudine cordis. (Bernh. 4, 7.) *Coagulatum est *) sicut lac cor eorum.* Labor est praedicare res divinas superbis et aliis id genus ingenii, quae fastidium rerum sublimium cepit. Sensu carent et stupidum est cor eorum ad capienda Evangelii mei mysteria. „*Videntes non vident et audientes non audiunt neque intelligunt.*“ „*Incrassatum enim est cor populi hujus*“, (nec bonitate tua movetur), „*et auribus graviter audiunt*“, (nec Evangelium Filii accipiunt), „*et oculos suos claudunt*“, ne testes sint virtutum mearum), [Matth. 13, 15 et 17.] Caro sunt; „*caro autem non prodest quidquam*“ ad spiritualem meam doctrinam recipiendam. (cf. Joh. 6, 64.) Obesum quasi et fatuum cor habent, et alia super alia quam viderint signa, divinam doctrinam meam confirmantia: tamen, quoniam carnali animo omnia metiuntur, quaerunt me; „*non quia viderunt signa,*“ (quibus ad fidem excitarentur); „*sed quia manducaverunt ex panibus et saturati sunt.*“ (Joh. 6, 26.) „*Quam difficile in regnum Dei intrabunt*“ ejusmodi homines! quorum animi sollicitudine carnis obtunduntur: „*Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divites saeculi in regnum ejus Dei*“; qui „*Spiritus est*“ (Luc. 18, 18.); quam difficile credunt ei Prophetae, cujus „*verba spiritus sunt et vita*“ (Joh. 6.) *Ego vero legem tuam meditatus sum*, et ea mente hoc contigisse intelligo, ut „*adimpleantur in eis prophetae Isaias dicentis: Auditum audietis et non intelligetis et videntes videbitis et non videbitis.*“ (Matth. 13; 14. Jes. 6, 9.) Et dum filii mundi omnem felicitatem non in sobrietate evangelica; sed in abundantia rerum caducarum ponunt, interea meus cibus est facere voluntatem Patris, cujus a dulcedine nulla acerbitas muneris prophetici me dividere ac distrahere possit. Taceat divites doctrinae meae et insipida eis sit jejunaque praedicatio de abnegatione: ego tamen hoc lege tua praeceptum esse con-

*) (Hebr. shephach). — (deh. id est) (** — (deh. id est) (*)

sidero, ut „*parcam pauperi et inopi et animas pauperum salvas faciam.*“ (Ps. 71, 18.) **Bonum ***) *mihi, quia humiliasti me.* Ideo communi invidia flagrare debeo atque ideo doctrinam meam superbi exterminandam putare debent, quo magis Prophetæ tuo perspicuum fiat, tuo jussu sic mihi propositum esse, ut ex humilitate abjectissima ad summum gloriae honorem efferar. Licet res Prophetæ supra quam credibile est cuiquam, afflictæ esse videntur, tua tamen decreta clarum mihi faciunt, fore, ut „*sit nomen meum benedictum in saecula et benedicantur in me omnes tribus terrae et omnes gentes magnificent me.*“ (Ps. 71, 19.) **Bonum **)** *mihi lex oris tui super millia auri et argenti.* Nihil omnium rerum tanti pretii, tanti momenti cogitari possit, quod prae mercede Evangelii mei non sordeat Christo pendenti ab ore et voluntate tua. Superbi isti aurum et argentum, divitias et opes perituras satagunt parare: Doctori autem humilitatis voluntas tua non minorem patientiae mercedem propositam habet, quam aeternis Evangelii divitiis totum genus humanum locupletare, veritatis meae copia beare innumeras animas immortales: quo quid quisquam sumere possit illustrius ad memoriam, beatius ad felicitatem?

Jod. Manus tuae *) fecerunt me.** Filius hominis, ut carnales isti homines et mundani, „*non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri, sed ex Deo natus,*“ Dei voluntate factus est per Spiritum sanctum ex Maria Virgine. Divina igitur et humana natura pariter in me vivunt: divina quoniam „*in principio eram Verbum*“ (Joh. 1, 1.), humana, „*quoniam virtus Altissima obumbravit Matrem meam*“ (Luc. 1, 35.) et manus Dei fecerunt me. Quod eo factum est, quo gravius divino verbo meo repugnem et potentius resistam pravis superborum opinionibus. **Et plasmaverunt me.** Ex te Deo et Virgine natum

*) (Hebr. tob.) — **) (Hebr. tob.) — ***) (Hebr. j ladécha.)

tua ovis me fovit, unctione Spiritus in Jordane me confirmavit, ut exemplo invictae patientiae Christi Christianiqueque confirmati, fortiter vestigiis meis insistant.

Da mihi intellectum et discam mandata tua.

Idud cave, ne quando mihi in intelligenda voluntate tua desim, ne quam vel in tenuissimam delicti aut erroris suspicionem vocis nedum „arguere me possint de peccato.“ (Joh. 8, 46.) *Qui timent te, *) videbunt me.*

Qui tua veteris Testamenti praecepta facile docti; et quorum mentes, tua lego imbutae, prophetias aestimaverint et „expectaverint redemptionem Israël et perfecerint omnia secundum legem“ tuam (Luc. 2, 38.): hi, quum, Filium tuum me conspicati magnam Prophetam esse intellexerint, me cognoscent et in cognitum erudent, quia „apparuit benignitas et humanitas Salvatoris eorum Dei.“ (Tit. 3.) Qui timent te, videbunt me; namque omnium primum, qui volunt noscere Filium, prius pie coluisse Patrem et a Patre redamari debent: „nemo enim potest venire ad me“ et credere in me, „nisi Pater, qui misit me, traxerit eum.“ (Joh. 6, 44.)

Et laetabuntur, quia in verba tua supersperavi. Sicut Abraham et Prophetae gaudio futuri adventus mei, quem spe praecipiebant, exultaverunt (cf. Joh. 8, 56.) sic, quia, quam expectaverunt laetitiam, jam sunt per me assecuti, in hoc ipso exultabit et triumphabit gratus animos Fidelium meorum, quibus laetissima Evangelii annuntiatio facta erit. Laetabuntur maxime, quia in ea verba tua supersperavi, quibus dixisti: In diebus tuis „audient surdi verba libri et de tenebris et caligine oculi coecorum videbunt. Et adducent miles Domino laetitia et pauperes homines in sancto Israël et uld dñnt.“ (Jes. 29, 18.) Qui te veriti erunt et, postquam „apparuit eis benignitas Salvatoris“, in me crediderint, laetabuntur non in hac tantum vita, sed in aeternitate de Prophetis

*) (Hebr. treécha.)
Zehetmayr Expositio.

(Hebr. treécha) *

-Dei gaudabant; „tunc enim reuertentur et venient in
-Sion“ (ecclesiam) „gloriantes, et laetitia sumptuosa
super capite eorum, gaudium et iactantiam tepebunt; fra-
get dolor et gemitus; ego, ego ipse consolabor eos“,
nam „beati, qui audierint verbum meum et custodierint
illud.“ (Jes. 61, 1-4; Luc. 11, 28.)

**Cognovi *) Domine, quia aequitas judiciorum
tua.** „Cognitum habeo“, „magnum Prophetarum me
pluribus, quam reliquas prophetas, quum praedico,
juste acrite fatiger oportere laboribus. Tanta ratio vi-
tae meae vitis ac muribus priorum prophetarum tuorum
praeinquinata est. Meum enim typum in persequendo
omnis invidiae nominatim Isaias, Jeremias, Ezechiel,
Elias gesserunt. Nonne horum omnium adhortationibus
et sanctitate doctus sum? Nonne ad invidiam rapien-
tibus? Postremo si qui alii Sanctorum, doctrinae
Legis observatores, innocentissimam meam Passionem
praefigurabant. Nunc Judaeis prophetis in diebus semper
habitus sanctorum erat, ut nullo modo possent audire
in sinum, et dicto eorum parcerent, sed contra, tunc
palam nunc acquies ab iis dissentientes, tandem omni
supplicio eos tollerent? Tam coeca ac violenta rabies
postquam in figuras unius Prophetiae gliscebatur: qui
recte ac juste fieri possit, ut in me majore et placatiore
animo utantur? Minime vero! aequitas haec iudicia
Et in veritate tua humiliasti me i. e. ita tamen te
tam severe in me statuisse intelligo, ut tuam in me
fidem seu veritatem non vicles. Quid igitur adtingit
memorare, me afflictum et profligatum esse? quid, quum
lux veritatis magnam mihi invidiam a coecitate filiorum
mendacii conflavit, propter vicem meam sollicitus sum?
Nonne certissimus et idem potentissimus conservator
salutis meae, meae dico? Imo quam plurimorum atque
etiam omnium fideliter credulorum exaltaturus est Pa-
ter, ne, in casum semine Evangelii sparso, fructus poe-

*) (Hebr. iadachi.)

mentibus desiderarentur? **Fiat** *) **miserere cordis tui,**
ut consoletur me. Misericorditer Pater, clarifica
 Filium tuum, ut Filius tuus hoc ipso, quod nomen
 tuum manifestis ingenti genti et cunctis talibus
 infliciat, et in hominibus, quos salis mihi. **Secundum**
etiam (Joh. 17:1) **Secundum eloquium tuum**
serva me. Nam tu ipse hoc promissum dedisti, quia
 te mihi in annuntiatione verbi tui subventurum esse,
 ut, quibus dederis mihi de mundo, ad consolandum me
 recedant, ut sicut Israel te quaerit Dominum Deum
 suum et David regem suum et piceant ad Dominum de
 bonum eius Evangelium — in nobissimo dierum et
 in plenitudine temporum. (Os. 3, 5. Gal. 4, 2.) **Ve-**
niant mihi **) **miserationes tuae.** Misereatur te
 precor, Prophetarum tuorum, in tua enim manu positum est,
 ut Evangelium meum ad finem suum prospere veniat,
Et vivam, a quo ita vivam, ut omne, quod dederis
 mihi, deo eis vitam aeternam, ut Evangelium meum
 regnaret in solum Deum per me. (Joh. 12, 4 et 7.)
 Vivam et aeterna meum floreat, si praedicatione mea
 cognitio nominis tui pervulgatur: haec est enim vita
 aeterna mea in fidelibus meis, ut cognoscant te.
 (ibid. v. 3.) **Quia lex tua meditatio mea est,** Quia
 precor, etiam odio propter veritatem inimicis animam
 despondere, quia contra, et propter iustitiam tuam
 persecutionem patior. (Matth. 5, 10.) id magnopere lac-
 tor, Tua enim voluntas me ad se rapit, qua voluntate de-
 crevisti, me mittendum esse ad annuntiandum, mansue-
 scere, ut ipse per te plenus consolationis, mittere
 contritis corde et praedicarem captivis indulgentiam et
 clavis apertionem, ut praedicarem annum placabilem
 Domino, ut consolarem omnes lugentes et ponerem
 gaudium pro luctu, pallium laudis pro spiritu mortis.
 (Jes. 61, 1 — 4.) Hujus legis tuae quum memoria mihi

*) (Hebr. ichi.) — **) (Hebr. reddet.) —

reviviscit, tantum abest, ut animo deficiam, aut ut odia
saeculi me de mea in te fide deducere possint, ut eo
magis tuae voluntati servire incipiam. *Confundan-*
tur () superbi, quia injuste iniquitatem facer-*
unt eis vs. Scribae et Pharisei, qui fastu animi
elati, doctrinam meam non modo repudiant, sed oppug-
nant, etiam et reprimere nituntur; omnes inimici
mei, qui recordi superbiae amentia inciti, praestan-
tiam Doctrinae coelestis minuunt et virtutes meas de-
trectant praetereaque Sanctitatis meae proemia corrumpere student; hi omnes consiliis suis turpiter excident.
Jam nunc mente ac cogitatione prospicio, quanto ru-
hori futurum sit, in veracissimum humilemque Prophe-
tam Dei peccasse; quum enim *nullo merito et injuste*
Doctorem veritatis beneficentissimum fraude circum-
venierint, quum eundem, prophetica vocis libertate
eos perstringentem, pectore pleno animorum iraeque
sive tacitae sive apertae audierint; id stultissime et
maximo cum *flagitio* suo se fecisse intelligunt; et sa-
fusis extremo pudore apparebit; *verbum Dei non atti-*
gatum esse. (Tim. 2, 9.) *Ego autem exercebor in*
mandatis tuis. Quanto minus cum contemptoribus
humilitatis meae gratiam pacis reconciliare possum;
quin etiam! quanto fallacius infestiusque in veritatem
meam afficiuntur: tanto propensiore animo illis edictis
tuis incumbam, quibus Filio hominis imperatur; ut
omnis mons et collis humilietur; (Jes. 40, 4.) ut igitur
humilem; qui se ipsi *exaltaverint;* et *exaltent eos;*
qui se humiliaverint. (Luc. 14, 14.) Ego enim consti-
ta tua inspicio, quae regnum coelorum non superborum
esse concedunt, sed pauperum spiritu; non sapientium
sibi, sed milium et mansuetorum. (Matth. 5, 4.) *Con-*
*vertantur **) mihi timentes te.* Qui enim ductu
Spiritus tui pii cultores exstiterint, facile ad Filium

tim. 2, 9. — 1. Tim. 2, 9. — 1. Tim. 2, 9.

*) (Hebr. iebôshu; proximo versu iashubu — „convertan-
tur“ Paronomasia.) — (1. Tim. 2, 9.)

quodque venient crediduri. *Et qui noverunt testimonia tua.* „*Parvuli, quibus tu Pater dedisti notae mysteria*“ testimoniorum tuorum, (Matth. 11, 25.) hi in meam quoque fidem et clientelam Christi venient. Hi soli, quia, quum eis „*simplex oculus,*“ (Matth. 6, 22.) per fidei sanitatem omnia arcana contemplans, insit, prorsus perspectum habent, quid sibi edicta tua velint; hi omnes ad me venient. Hac igitur sublimitate intellectus qui praediti sunt, de iis tua voluntas tenet, ut iis illud impleatur, quum dixisti: „*Suscitabo super oves meas Pastorem, quem pascam eas, servum meum David; ipse pascet eas et ipse erit eis in pastorem*“ „*bonum, quem agnoscant oves meae.*“ (Ezech. 34.) 33. Joh. 10, 14.) *Fiat *) cor meum immaculatum in justificationibus tuis.* Gravissimo apud homines odio sum propter Evangelium: sed tamen de me optimata spera habeo; cor meum perfectum solidumque neque debile fore ad constantem consilio tuae tam perdiscenda quam exsequenda. Averse omni mundi, voritate mea graviter offenso, nil tamen coepto deterrees neque, etiamsi potestates tenebrarum omnes vires suas contra lucem meam paratas habeant, quidquam ex pristina *magnitudine animi* mutabo; quin etiam! usquidquid meam in te fidem ininvictam praestabo; ut, laboribus *Prophetarum defunctus*, non minus infesto, animum etiam ad Passionis ipsius tormenta accedere non dubitem. Neque enim Propheta solum, sed ut sacerdos etiam et Hostia „*salutis*“ appaream, in hunc mundum veni, *Ut non confundar.* Hoc a te quaeso, ut tandem Evangelii mei veritas victis omnis mundi accipiat; ut illud in super praestet, ut in exitu unumquemque salutis causa praeclarum suum exitum habeat, ut, quum in omnes aetates per Praedicatores meos evangelizabo, semper „*diffusa sit gratia in tabernaculis meis et benedictio mea in aeternum*“ (Ps. mess. 44.); deinde ut, quum coetum

* (Hebr. tehi.)

(deditur ad illi) *

et terra transibunt, verba mea non transibunt. (Marc. 13. 31.) Non confundar praedicatione mea, *propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam.* (Ps. 44.) sed contra; quemadmodum a te iussus sum facere, mox *saccidam tres phisores* et gladio oris mei interficiam reges, sacerdotes et Prophetas Judaeorum, *in mense uno;* (qui mensis meus non triginta diebus, sed totidem annis constat.) — Zach. 11. 18.

Ad Sextam;

(in qua Christus pro salute nostra passus est, ita arduum est, ut persequi)

Kaph. Defecit *) in salutare tuum ani-

ma mea. Tempus iacet, quum non verbo, sed opere generi humano *salutare* recuperem. Propter igitur veniat (utinaeque jam venerit!), *hora mea* (Marc. 14, 41); quae ad expiandos mihi homines constituta est; veniat vetim hora, in qua, *salute* totius mundi proposita, tibi soli obtemperem et parcam, *usque ad mortem.*

Et in verbum tuum supersperavi. Jam jamque te promissum tuum praestitutum esse obfudo; quod olim in Paradiso dedisti: semine mulieris potestatem Diaboli hoc ipso contritum iri, si ego passus fuissetem. In spem certam veni; fore, ut salutare tuum mihi contingat et fiat, quod dixisti, *mulierem* et filium hominum factam, ex muliere, *contritum* ego caput serpentis et serpentem *invidiarum* esse *valentes* meos (Gen. 3, 14.) igitur pex insidias quidem inquit mordem quaerunt et; velint volint ita communis salutare parare debent, ut, immunitate diabolica venenati, ut capitale supplicium me abstrahant. Sed in hoc etiam verbum meum *supersperavi*, nec hoc mirre contritum

*) (Hebr. Kalthah.)

esse caput Serpentis. *Defecerunt* *) *oculi mei in eloquium tuum.* „Desiderio desideravi Pascha manducare“ (Luc. 22, 15.), et jam ante mortem meam institueré memoriale mortis meae. Tuo enim eloquio, tuo jussu hoc Pascha celebrari debuit, ut pro typo esset ejus, „qui Pascha hominum immolatus est, Christi.“ (Cor. 5, 7.) *Dicentes: Quando consolaberis me.* Prae desiderio Salutis, quidam morte mea mortalibus paraturus sum, oculi mei tantum non voce desiderii solatium in hora mea quaerunt. *Quia* **) *factus sum sicut uter in pruina.* Ad hoc a te Pascha factus sum, ut omnium malorum vitae tempestatibus (pruina) ipse perfunctus, tandem uter quidam novus exstem, (Matth. 9, 17.) in quo novum vinum novi Testamenti h. e. Sanguis meus sub specie vini conservetur, unde animabus propter me afflictis dulcissima consolatio hauriatur. In pruina vero tamdiu jacebo, dum in ea Ecclesia, cujus fides in terra militat, multis laboribus obnoxius ero et rigida aemper impiorum ira urar ac persecutionis pruina decoquendus quaerar. Ex Corpore meo oblato, quum in horridum certamen descendens, vult ex utre Sanguinem salutis bibent ut, incalentes hoc potu et, sacratissimo utris hujus mystidi liquore potati, vel Martyrium subire ardeant. *Justificationes tuas non sum oblitus.* Memori mente recordor, uter ejusmodi in pruina communis odii exstet oportere, qui, perpetua Passionis meae abundantia scatens, copiosissima meritorum mebrum ubertate turgescat. Ipse enim in justificationibus tuis dixisti: „Faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc,“ in regno meo coelorum, (ubi Fideles mei celsi spe haud dubia quaerunt, quae sursum sunt, non quae super terram) „convivium vindemiae, pinguium medullatorum, vindemiae defaecatae.“ (Jer. 25, 16.) Certum nihiligitur est, nullum discrimen deprecandum, nullius cruciatus perpassio-

*) (Hebr. Kalú.) — **) (Hebr. Kl)

nam mihi defugiendam esse, dummodo Electi mei, ad nuptias Agni vocati, in regno meo recumbant et ex calice Sanguinis mei bibant et tanquam ex utre inexhausto quam frequentissimi pascantur. *Quot *) sunt dies servi tui*, Quantum mihi supersit, considera! Quam prope a Passione mea absim, vide! Ergo *quando facies de persequentibus me iudicium?* Quantum morae interponetur, dum iudicabis? Fac tandem quam primum morte mea iudicium exerceam de mortis auctore et sociis ejus, qui in hora mea pariter ad consilium perdendi „*Vitam*“ conspirant. Exiguum temporis interjectum erit et horae meae dissipata pruina ac caligine, iudicabitur iudicatusque „*princeps hujus mundi et foras ejectus erit*“ (Joh. 12, 31.); *Narraverunt inique fabulationes. **)* Temere et contentim semper sermones suos in me conjicientes dignitatem meam funditus evolvere conantur. Quomodo olim mirabundi quaesierant: „*Nonne hic est fabri filius? nonne mater ejus dicitur Maria et fratres ejus Jacobus et Joseph et Simon et Judas? et sorores ejus nonne omnes apud nos sunt: unde ergo hic omnia ista?*“ (Matth. 13, 55.) et: „*Quomodo hic literas scit, cum non didicerit?*“ (Joh. 7, 15.) Et quomodo alias, coecis erroribus jactati, fabulabundi hos sermones inter se conferebant: „*Hic Messias Salvator esse non potest, quia hunc scimus; Christus autem cum venerit, nemo sciet, unde sit*“ (Joh. 7, 27.); sic, quum hiis et talibus perversis opinionibus me persecuti erunt, nunc praesertim, quum „*hora eorum*“ instabit, non quietos eos habebo, sed hoc vehementius insidiosae de me consulunt et inique foreas mihi parant. Judas, tradi-

*) (Hebr. Kummáh.) **) (Hebr. Karu-li sedim schicho(h) — „*foderunt mihi insulentes foreas*“.) Vulgata autem legit: „*et choth*“ — „*serpentes*“ „*querelas*“ pro „*schichah*“ — „*foderas*“ Quomodo „*narraverunt*“ ortum sit pr. „*foderunt*“ acciunt interpretes,

tor iniquus: quam temere, quam secrete ebullet: Ave Rabbis! quantam mihi foveam aperiet, quam osquelatus etiam me fuerit! (Matth. 26, 49.) Petrus et ipse quam inconsulta de me loquatur, quam tam imprudenter, tam inique „me negaturus sit coram omnibus, ut cum juramento dicere non haesitet: Quia non navi hominem.“ (Matth. 26, 72.) Et quam inepte denique testes falsi et iniqui de me mentientur dicentes: „Quoniam nos audivimus eum dicentem: Ego dissolvam templum hoc manu factum et per triduum aliud non manu factum aedificabo.“ (Marc. 13, 37.) „Quam non recte autem hoc effutiant, ex eo patebit, quod non erit conponiens testimonium illorum.“ (ibid. v. 57.) *Sed non ut lex tua.* Non ita de me sentiunt, quemadmodum lege tua statutum est; incredibile enim auditu est, „quam stulti et tardi sint corde ad credendum in omnibus, quae locuti sunt prophetae.“ (Luc. 24, 25.) Quam laet eos, ita lege voluntatis tuae sancitum esse, ut pro nihilo habeant omnia indigna patiar! ut rex sim non superbiae Majestatis, sed inauditae Humilitatis. Tu enim dixisti: „Rex filiae Sion et Jerusalem iustus erit et Salvator; pauper erit et accendens super asinum et pullum filium asinae.“ (Zach. 9. 9.) *Omnia*) mandata tua veritas.* O plebem mobilem! o vulgus malignum et stolidum! Ante Passionem in urbem Jerusalem Salvatore intraturo! qui jubilis! quibus votis omniibusquo me prosequuntur! quam vobiferabuntur: „Hosanna in excelsis Filio David!“ (Matth. 21, 9.) Frustra! non haec horum hominum verba, sed tua tantum mandata veritas sunt: illi enim longissime ab hac veritate consiliorum, amorum, abergant, et, quod a te de filio David statutum ait, „maligni isti et iniqui habent“, „Hosanna“, et paucis diebus post „Crucifigatur“, conolemuntur, prope negant. Quod autem semel de Filio hominis decretum est, esse ratum et verum

*) (Hebr. Kol)

(Hebr. Kol)

frum: tollit ut patior! nisi humillime patiar. *Inique*
persecuti sunt me. Nulla causa est, cur molestia
 sua me appetant atque adeo incensi odio de occidendo
 me cogitent. *Quis me arguere potest de peccato?* Ne
 dicam eo scelero, quod morte crucis luendum sit?
 Nulla admodum injuria a me laceratis consolantur:
 „*Heus est mortis.*“ (Matth. 26, 60.) *Adjuvor* nam-
 que eo secius mortem subire non recuso. *Paulo mi-
 nus* *) *consummaverunt me in terra.* Parum
 adest, quin me, sine quo nihil boni facere possunt,
 omnem pietatem erga te, Pater! c terra penitus sustule-
 rint, quin etiam fides mea ex hominum memoria evel-
 latur. Quid primum mei restitit in populo Judaeorum,
 qui omnem indignitatem in me Hodie admissuri sunt?
 qui jam id agunt, ut sententiis suis per testes subor-
 natos et per interfectores meos gravissimam securim
 inflegant. „*Veritati*“ et „*Vitae*“ Tum Gentiles quid
 mei reliquum habent? quibus divina humanaque ubique
 miscentur et quibus res divinae pariter corruptae pa-
 rum fidei et religionis; parum pietatis et sanctimoniae
 reliquerint? Quid mirum igitur, si nihil mei superesse
 dico in terra? Nonne Diabolus, me paene ejecto; jure
 principatum mundi tenere dicitur praesertim in populis
 Idololatriae degitis et Daemoni servitibus? Proh de-
 los! quum in Gentibus omnis mei memoria jam diu abo-
 lita est, Judaei interea, quos non injuria „*ex patre*
diabolo esse dixi,“ (Joh. 6, 44.) eas caecos, quas pluri-
 mos in meos Prophetas perpetrarunt, novo jam scelere
 cumulari, draudito maleficio adaucturi sunt! *Ego,*
autem nunc dereliqui mandatu tua. Quamquam
 haec illa se habeant, ut omnia alienissimas in me ha-
 beant voluntates ac certe inter meam et tuam volun-
 tatem aliter non convenit, et libet cum maxime veritate
 mea ad mandatum summati, vehementer charitate
 mea ad odium excitati sunt. tamen hoc oneris ut mihi

*) (Hebr. Kimeat.)

(L. X. 1. 11) (*)

imponatur, rogo, quod ad communem salutem con-
 ducat, quod Redemptioni aptum futurum sit. Tua man-
 data non negligo et „*secundum quod a te definitum est*“
 (Luc. 22, 22.) apud Prophetam, „*corpus meum dabo*
perculentibus et genus meum vellentibus, faciem meam
non avertam ab increpantibus et conspuentibus in me.“
 (Jes. 50, 6.) **Secundum misericordiam tuam ***
vivifica. Dummodo tu, Pater! operam, quam ad sus-
 tinendam Passionem meam professus es, mihi auxilio
 et solatio sis, nihil de prospero sine pertimesco et „*pa-*
nam faciem meam ut petram durissimam“ et scio, quon-
 tiam „*non confundar*“ (Jes. 50, 7.) Exanimatum prae
 angore et dolore animi tu me recrea, nam tu „*quum*
inquit es, qui iustifices me: quis contradicit mihi?
Stemas simul: Quis est adversarius meus? accedat ad
me!“ (Jes. 16.) Accedat ad me turba Judae, alacri
 animo mortem opperiar. **Et custodiam testimonia**
oris tui. Spe tui consilii sic animus mihi augebit,
 ut, quum apud principes sacerdotum et Pontium Pila-
 tum praesens capitis periculum aditurus sum, tum vel
 maxime, sicut mihi imperatum est, mandata tua ex-
 sequar. Tuo jussu enim dicam: Ipsa morte mea „*ero*
mors tua, o mors!“ ipso descensu meo ad inferos
 „*morans tuus ero, inferos!*“ (Os. 13, 14.)

Lamed. In aeternum **) Domine ver-
 bum tuum permanet in coelo. In regno meo coe-
 lorum, quod Passione mea instituturus sum, nil, quod
 semel a te consultum ac provisum fuerit, mutabitur.
 In aeternum autem hoc potissimum consilio tuo stabitur,
 ut statuas testamentum alterum, et accipiamus a. H
 sis illis in. Dum et ipsi sint tibi in populum et non mo-
 reas quoniam populum tuum, filios Israel, a. et a. et a.
 quam dedisti eis. (Bar. 2, 35.) Haec igitur verbum
 tuum in regno coelorum permanebit et a. et a. et a.
 tum ita conservabitur, si ante Passionem meam dixero

*) (Hebr. Kechadechah) — **) (Hebr. Toldah) (John 1, 12) (

„*Hic est calix sanguinis mei novi et aeterni Testamenti.*“
 (cf. Luc. 22, 20.) *In generationem *) et genera-*
tionem veritas tua. In utraque generatione laus
 aeterna veritatis tuae penes te est; etenim tam in ge-
 neratione illa, quae ex Israël orta, promissa ac figu-
 ras mortis meae a te accepit; quam in ea, cujus ego
 conditor ero, generatione, fides tua persiat. In sem-
 piternum veritas hujus verbi tui permanebit. „*Ecce*
ego mittam in fundamentis Ston lapidem, lapidem pro-
batum, angularem, pretiosum, in fundamento fun-
datum: qui crediderit, non festinet.“ (Pes. 28, 16.) Ver-
 itas hujus promissionis tuae eventus omni memoris
 manifestus erit, quum „*columna veritatis,*“ quam pre-
 cioso sanguine et probata spectataque patientia mea po-
 siturus sum, nullis artibus labefactata concidet. *Fun-*
dasti terram et permanet. Orbis iste terrarum
 corruet et in cinerem vertetur: mea autem terra, meum
 regnum, quod morte mea fundabo, omnes irarum im-
 petus sustinebit et ego „*lapis pretiosus et probatus*“
 in eo scopuli instar omnes invidiae procellas depellam,
 omnia pericula discutiam. An quomodo labet Ecclesia
 „*superaedificata super fundamentum Apostolorum*
ipso summo angulato lapide Christo Jesu?“ (Eph. 2.)
 „*in lapide pretioso et probato?*“ *Ordinatione tua **)*
perseverat dies. Omnia a stirpe interibunt; sed tuo
 arbitrio dies ille continuus, qui ex morte mea generi
 humani oriatur, permanebit; ego enim sempiterna
 „*Lux mundi*“ et idem sempiternum „*Lumen de Lu-*
mine“ et „*Sol iustitiae*“ terrae meae aeternam clari-
 tatem praebebo. Hic Dies perseverat non vicem usque
 ad consummationem sacculi; sed ultra omne tempus
 futurus est. Namque post exitum omnium temporum
 aeterno esset aspectu, *Splendoris gloriae Patris*
fruentur et Solent habebunt in caelo nunquam occisurum.
Patris mei in aeternum vere „Gloria lucis“ erunt; et hoc

*) (Hebr. *ledot* *in* *olam*) (Guth. *Temisim* *in* *eternum*) *et* *in* *eternum* (†)

quidem ad tuam voluntatem, qui dixisti: „*Et erit dies una*“ i. e. continua, „*quae nota est Dominò, non dies neque nox, et in die vesperti erit lux.*“ (Zach. 14, 7.) Dies iste novi Testamenti, qui „*adpropinquavit*“ ad nuntium tuum Pater! perseverabit, namque ita factus est: „*Suscipiat Deus cœli regnum, quod tu æternum non dissipabilis et regnum ejus atheni populo non traditur; nominatim autem et consumet universa regna et ipse stabit in æternum.*“ (Dan. 2, 44.) Dies h. o. splendidissima gloria corporis mei, ante mortem in Thabor gloriose transfigurati, post Passionem, vere clarius etiam glorificati oculis fulgidissima in Resurrectione illucebunt et ordinatione tua „*ad dexteram gloriæ Majestatis tuæ.*“ Sol intuitionis æternæ occasum nesciat et in sempiternum: „*in Lamine me aidentur la Lumen.*“ (Ps. 88, 10.) Quoniam omnia serviunt tibi. Ne fundamenta æterni hujus regni jaciunt, inimici impedi-mento esse volunt. Nequiquam! namque hoc ipso, quod meum usque ad crucem obsequium te solam honestat, omnia, serva mihi faciam et „*rex regum.*“ even- dam; tu enim, cui omnia serviunt, post mortem om-nem potestatem mihi dabis. Res meae prosperae afflic-taeque juxta ad exequenda tua, tantum imperia parent, omnia, mors et vita mea aequè tuo honori deserviunt. *Nisi quod* *). *lex tua meditatio mea est.* Nisi tua voluntas et procepium Passionis, quod patientiae meae praepositum est, semper ob oculos mihi versaturus esque vi hostium, quos furor effrenatus lymphates agit et qui gestiunt saginari sanguine Prophetarum, etiam corroborata a te virtus conciderat. Sed penitus in mente defixa habeo mandata tua, quibus, etiamsi mortuus fuero, me „*corruptioni*“ non fore obnoxium praedixisti jubens, „*carnem meam oportere requiescere in spe, qua-viam non derelinqueretur, a Patre anima mea in inferna non tu daturus es.*“ Sanatum suum videre corruptione

*) (Hebr. iulô.)

(iulô, iulô) (** — (iulô, iulô) (*)

nam? (Ps. 15, 8. Act. 2, 31.) *Tum forte pertissem
in humilitate mea.* Nisi assidue verbi tui recorda-
tio animum reficeret, profecto conciderem animum, ubi
primum ad restringendam implacabilem invidiam san-
guis meus deponatur. *In aeternum* *) *non obli-
visceris servitium tuum.* *Anna* origem dextera de-
i filia hominis servat; animos mihi dat, labubenti
voluntate morum me efficit; nullam enim obliviscor,
quales ex perperione doctorum fructus percepturus sum,
neque antiquam illius decreti tui obliviscor, in quo di-
xisti: *Ab ortu solis usque ad occasum magnam et vi-
dentem meum in gentibus et in omni loco adorabitur et
offeretur nomini meo oblatio mundis, quia in magnum est
nomen meum in gentibus.* (Malach. 1, 11) *Et in aeter-
num haec mandatum tuum non oblivisceris* omni poste-
ritati meae: memoriale sportis huius, in sacrificio novi
Testamenti tam late redintegrabitur, ut non sicut ter-
midis orbis terrarum definatur. *Quia in ipsis vivis
fecisti me.* Hoc tam egregium quoniam tibi decretum
est, ut, postquam exulto sacrificio oblatus fuero,
continuo in omnes aetates in incruento sacrificio offerar,
vires mihi colligo et animam reficio. Vivam enim et
ita vivam in Altaribus et cordibus Fidelium, ut hanc
opem hostiae novae omnis vivas aeternae existat, ita
vivam, ut neque hyeme, videri nutriti profluentes, se
vivere jam nuncie opus, vivere vero in se. *Christum.* *et
(Gal. 2, 20) Paulus cum* **) *ego, salvum me fac-
sit natura et voluntate mea totus sum; namque ego,
quum hostie omnes me fastidirent, etque infestissimas
belluam me voluntates huiusmodi sint, tuus tamen ero et
tuo in obsequio consistam neque quidquam ex eo, quod
tibi procellus sum, mutabo. Si omnes viderabunt
tuo, *Tolle me* (Joh. 19, 11) non noster es, et
peregrinus factus ero patribus meis et illis matris
meae, (Ps. 68, 9.) tamen tuus ero et in tuam fidem me*

*) (Hebr. leolam.) — **) (Hebr. lechâ.)

(Joh. 19, 11) (*)

futuri saeculi et conditor Foederis aeterni. In hora mea, *video consummationem saeculi* veteris futuram esse, ita ut penitus, *nova faciam omnia* et redimam a communi interitu. (Apoc. 21, 5). Quod ut significem, clara voce clamabo: *Consummatum est*. (Joh. 19, 30.) Finis felicissimus et exitus hujus consummationis meae ita mihi ob oculos obversatur, ut ipse adspectus ejus, *auctorem fidei et consummatorem* (Hebr. 12, 2) me plenum bonae spei faciat. Perfectae consummationis finem laetissimum videns majore animo Passionem capessam, eo quod prospicio, *cumulatam et undique absolutam adimplentionem veteris Testamenti ac omnium promissionum, per Prophetas latarum, prope esse, ut eveniant. Veni enim, Legem adimplere* (Matth. 5, 17) et consummare, quae de me coelitus sancta sunt. *Latum mandatum tuum attulis*. Jussum tuum late patet; nam tum denique perfecta consummatio rerum futura est, quum pro omni, pro universa, pro tota gente humana tam pro iis, qui etiam nunc vivunt, quam pro iis, qui adhuc in Limbo tenentur et iis, qui nondum nati sunt, pro omnibus me obtulero. Hoc est latum mandatum tuum, ut omnes omnium aetatum et regionum homines charitate immensa in cruce complexus, de *amplissima* potestate principis hujus mundi triumphem. Latum est mandatum, quod mihi imperavisti, ut charitate ductus, *sanctae propitiatio pro peccatis totius mundi*. (Joh. 2, 21) Caritas tam amplum est mandatum; primum ut omnia reliqua mandata, deinde omnes homines universi mandati amplectatur. Quam late et varie hoc amplum mandatum tuum diffundatur, apud Danielelem tuum sit planum, qui scribit: *Toto contrito sunt pariter ferrum* i. e. ferrea dominatio Populi Romani, *et testa* i. e. fragile Babyloniae imperium, *et aes* i. e. regnum satis firmum Macedoniae, *et argentum* i. e. nobiles Persarum opes, *et aurum* i. e. caput Nabuchodonosor, *et resaltae* quasi in favillam arcae aestivae et rapuit ea spiritus et omnis locus non eis innotuit (est); *Tapis dulcissimi* qui

percussural statuum, factus est in saxum ingens et implevit universam terram.“ (Dan. 2, 35. Luc. 20, 18.) Sensus est: Tum demum consummatio perfecta („*omnis*“) erit, quum in cruce „*consummatum esse*“ clamavero et quum postea amplissima mundi regna meo regno colorum comprehensa et meo „*novo mandato charitatis universalis quasi absorpta erunt.*“

Mem. Quomodo *) dilexi legem tuam Domine. Quam ardentem aveo oppetere mortem amoris et implere legem tuam charitatis! An est quidquam, quod mihi optatum aeque contingere possit, quam ut communi odio succumbam, ut communis charitatis auctor eyadam? Nam „*finis*“ (consummatio), „*Legis est charitas.*“ (I. Tim. 1, 5.) *Totus die meditatio mea est.* Per omnem vitam meam, quamdiu hoc lumine inter vivos vescor, hoc solum incumbo, ut omnino nullus coepto desim; sed in hoc die Passionis meae toto animi affectu tuae voluntati contemplantiae observandaeque medabo. Dixi semper dicoque: Non veni, ut faciam voluntatem meam, sed ejus, qui misit me, Patris; „*nemo tollit animam meam a me, sed ego pono eam a me ipso: hoc mandatum accepi a Patre meo.*“ (Joh. 10, 18.) *Super inimicos meos **) prudentem me fecisti mandato tuo.* Ego solus scio, quorsum haec omnia, quae hodie mihi accidunt, valeant. Dum hostes mei coecas iras in me acquirunt et Barabbam (h. e. „*filium patris*“ Diaboli) praeferebant, „*Filium Dei*“ me ad crucem deposcunt: *nesciunt*, quid faciant; ut adimpleatur, quod Propheta de iis dixit: „*Oculus dexter*“ sanitas mentis „*eorum tenebrescens obscuratus est.*“ (Zach. 12, 17.) Imprudentes et furibundi ac vecordi sua mente inciti in me feruntur: ego contra firmissima intrepidaque animi fortitudine insanos impetus eorum notos habeo. Isti nesciunt, quid faciunt, (Luc. 23, 34.), ego verò scio, quò vado. (Joh. 8, 14.) Voces et palmarum intentus et ma-

*) (Hebr. mah.) — **) meojebâl.)
Zekemayr Expositio.

ledictorum clamores profundere certatis: o ignorantiam! o inscientiam vestram! qui non memineritis loci illius messiani: „*Intelliget Servus tuus et*“ hoc ipso, quod se Patris servitium esse intelliget, „*exaltabitur et ele-
vabitur et sublimis erit valde.*“ (Jes. 52, 13.) *Quia in
aeternum mihi est.* Haec lex tua mihi manet; quem-
admodum enim hodie in corpore, ex Virgine Maria edito,
Passionem acerbissimam proposuisti sustinendam eo
consilio, ut ex hac patientia ad gloriam meam evchar:
sic lege tua providisti, ut deinceps in alio corpore meo
„*adimpleam ea, quae desunt passionum mearum pro
corpore meo, quod est Ecclesia.*“ (Coloss. 1, 24.) *Su-
per omnes *) docentes me intellexi.* Omnibus
doctoribus Legis in Israël, qui in Synagoga mea meam
doctrinam tradunt et prophetias meas exponunt, ego
facile intellectu meo praesto. Doctores mei ne opinione
quidem augurantur, hanc ipsam hujus diei indignita-
tem in salutem et gloriam aeternam cessuram esse. Ad
me quam parum sapiunt! Quum enim ego intelligo, ho-
die nil quam impleri Scripturam: Scribae et Pharisei,
odio mei coeci, nil prophetiarum recordantur. Ego
dum perspectum habebo, ita de crucifixione mea scrip-
tum esse, et magna voce clamans Psalmum illum recitare
incipiam dicens: „*Eloa, Eloa! ut quid me dereliquisti?*“
(Ps. 21, 1.) tantum aberit, ut hoc modo mortis meae,
ita praedictae in hoc Psalmo, moneantur, ut etiam elu-
dentes hoc extremum monitum meum dicant: „*Eliam vo-
cal iste?*“ (Marc. 15, 25.) Nonsatis est! Apostoli etiam,
qui et ipsi Doctores mei erunt, a quibus Ego h. e. Ecclesia
mea (Act. 9, 4.) discam mysteria fidei, tam parum consilium
Passionis meae capient, ut ipso die Ascensionis meae mul-
tum, quod eximatur, dubitationis inventurus sim et
„*exprobraturus incredulitatem eorum et duritiam cordis.*“
(Marc. 16, 14.) *Quia testimonia tua meditatio
mea est.* Scribarum animos exercet litera: ego spi-

*) (Hebr. mikól.)

ritum et voluntatem tuam in Lege perscruter; doctores in Israël nil faciunt nisi labiis recitant testimonia tua, vel ad verbum omnia excutiant: ego jugi et assidua meditatione consiliorum tuorum hoc hodie manifestum habeo, hac oblatione mea voluntaria omnia veteris Testamenti sacrificia impleri et hanc esse horam, in qua sacrificium unicum, unde omnia prisca sacrificia pendebant, offeratur et perficiatur (consummetur.) *Super senes *) intellexi.* Seniores et principes sacerdotum omnino nihil de Passione mea perspiciunt et quum de interimendo me consentiunt, non tam consilio, quam furore id faciunt: *si enim cognoscerent, nunquam Dominum gloriæ crucifigerent.*“ (1. Cor. 2, 8.) Jam ante hoc tempus, quum diris execrationibus me persecuti, etiam publice et *Senatus* consulto me e Synagoga ejecerunt vel potius morti me devoverunt, „*ut, si quis cognosset, ubi essem, indicaret, ut apprehenderent me*“ (Joh. 11, 56.): tum idem nesciunt, ideo sic in me statui oportere, quia propter hoc ipsum fieri debeo maledictum, ut redimam de maledicto Legis vero Legis peritos. (Gal. 3, 13.) *Quia mandata tua quæcivi.* Mihi nullus alio est, quam ad edicta tua, respectus, in quibus ita scriptum est: „*Maledictus omnis, qui pendet in ligno.*“ (Gal. 3, 13. Deut. 21, 23.) *Ab omni **) via mala prohibui pedes meos.* Nemo inimicorum est, quin nequiter in odium mei capitale adducatur: in me enim nulla prorsus nequitia, nulla impotentia locum habet et, vacuus omni malitia, totum Redemptionis beneficium in eos conferre cupio, *ut custodiam verba tua*, quibus conformis quidem fieri jussus sum hominibus, sed ita, ut „*absque peccato appaream*“ (Hebr. 4, 15.) „*nec peccatum faciam, nec inveniaturs dolus*“ (via mala) *in ore meo.*“ (Jes. 53, 9. 1. Petr. 2, 22.) *A judiciis tuis ***) non declinavi.* Tam procul ab omni

*) (Hebr. miskenim.) — **) (Hebr. mikól.) — ***) (Hebr. mî-mischpatécha.)

via mala absum, ut „non noverim peccatum“ (1. Cor. 5, 21.) et adeo a sententiis tuis non recedo, ut „nec *jota unum vel unus apex praetereat a Lege, donec omnia fiant*.“ (Matth. 5, 18.) nec patiar, „*de Lege unum apicem cadere*.“ (Luc. 16, 17.): donec vita et mortem mea omnia mandata tua implevero — consummavero. *Quia tu legem posuisti mihi.* Tu lege tua desiderium meum, offerendi me tortoribus pro genere meo humano et Calicem tuum accipiendi, benignissime praevenisti. *Quam *) dulcia faucibus meis eloquia tua.* Verbis consequi non possum, quam dulcis cibus et potus sit, facere voluntatem Patris! (cf. Joh. 4, 34.) Tantum delictatum in dulcissima erga te Pater charitate reconditum est, ut lubentissimo animo suscipiendos omnes ad ultimum cruciatus pro tuo honore censeam. „*O a Noem, quem dedit Pater*“ faucibus „*meis non bibam illum?*“ (Joh. 18, 11.) quo in calice meum obsequium amaritudinem acerbitatem Passionis mollit et tua gratissima pietas amaritudinem dolorum lenit? Calicem istum non bibam? nonne prae dulcedine obsequii „*proposito mihi gaudio sustineam crucem?*“ (Hebr. 12, 2.) *Super mel ori meo.* Neccordetantum ad exsequendam voluntatem tuam prompto animo afficior, sed ori etiam nil nomine tuo et mandatis tuis dulcius habeo. Propterea, quemadmodum omnibus „*in diebus carnis meae preces supplicationesque ad te, qui posses me salvum facere a morte, cum clamor e valido et lacrymis offerens exauditus sum pro mea reverentia*“ (Hebr. 5, 7.) in qua nil nomine tuo ori meo dulcius fuit: sic praesertim hodie tuum, Pater! nomen dulcissimum in cruce pronuntiabo. „*Orabo dicens: Pater mi! si non potest hic calix transire,*“ (si postulant eloquia tua), *fiat voluntas tua.*“ (Matth. 26, 42.) Iterum quum tuum nomen super mel ori meo futurum sit, „*clamabo voce magna: Pater! dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt!*“

*) (Hebr. mah.)

(Luc. 23, 34.) „*Pater! in manus tuas commendo spiritum meum,*“ et nomen hoc et vivo mihi et moribando in ore jucundissimum „*dicens: expirabo.*“ (Luc. 23, 46.) *A mandatis tuis *) intellexi.* Ex edictis tuis sapere disco et cognovi, quid mandata tua postulent. Quare in hora mea voluntati tuae facile acquiesco dicens: „*Calicem salutaris accipiam et nomen*“ perdulce perque jucundum ori meo „*invocabo.*“ (Ps. 115, 4.) Quamvis igitur humana natura mea ingens onus Passionis reformidet, ea tamen intelligentia, quae ex praeceptis et prophetiis mihi comparatur, satis ad recreandam animi constantiam potest. *Propterea odivi omnem vitium iniquitatis.* Quod voluntatem tuam continenter perspectam habeo et tuis semper veracissimis consiliis meam voluntatem applicui dicens: „*Ecce venio! et: Calicem salutaris accipiam;*“ ideo tramitem mendacii detestor et strenue ac fideliter hodie fidem meam praestabo.

Nun. *Lucerna **) pedibus meis verbum tuum.* In hac nocte suprema, in qua spissae tenebrae mihi oriuntur et densissima caligo abjecto mihi metu ultimo horrendos mortis pavores injicit; in hac nocte, in qua solito violentius „*princeps*“ tenebrarum dominatur et „*Lucem mundi;*“ (Joh. 8, 12.) furori nocturno praedae dat et committit extinguendam; in hac nocte, in qua atra cupiditas animos inimicorum obcoecatos premit actosque coeco impetu in me stimulabit; in hac igitur nocte, in qua „*hora peccatorum et potestas tenebrarum est*“ (Luc. 22, 53) tuae Pater! benignissimae gratiae splendor horrores noctis istius illustrat et formidolosis tenebrarum iracundiis claritas tua infulget. Qua in nocte si traditor „*veniet cum laternis et facibus,*“ (Joh. 18, 3.) ut tetrum facinus suum perpetret, Filius tuus voluntatem tuam ut lucernam et bonitatem tuam ut facem suam habebit. *Et lumen semitis meis.* Omnia, quae me circumdant, tenebris inscitiae cooperta sunt nec impii

*) (Hebr. mipikudécha.) — **) (Hebr. ner.)

tantum ac feroces tortores mei omni *lumine* intellectus egent, sed ipsae mulieres etiam, quae, doloribus meis illacrimantes, obviam mihi veniunt, *nesciunt*, quo haec abjectissima mea mors crucis valeat. Mihi autem in semitis meis ad Annam et Caipham, ad Pilatum, ad Herodem et denique ad Calvariam voluntas tua lux est et adeo distincto interlucet, ut nox horae hujus aciem meam non hebetet, sed ego res futuras perinde ut gestas prospiciam. „*Conversus itaque ad illas dicam: Filiae Jerusalem! nolite flere super me, sed super vos ipsas flete et super filios vestros.*“ Hoc lumen quia Pater mihi accendit, luce clarius animo prospicio, „*venturos dies, in quibus dicent: Beatae steriles et ventres, qui non genuerunt et ubera, quae non lactaverunt. Tunc incipient dicere montibus: Cadite super nos! et collibus: Operite nos!*“ (Luc. 23, 28.) *Juravi **) *et statui custodire judicia justitiae tuae.* Quam falso hodie mihi exprobratur, me in Moysen commississe! qui *jurejurando* votum susceperim, crimina, delata ad Pilatum, fidissima in te pietate me refutare velle. Semel juravi dicens: Ecce venio! ecce! paratus sum ipsa morte legi et prophetis finem suum imponere. Nullas deprecor poenas, sed pro salute hominum, quae Justitia tua a me exigit, supplicia luere paratus sum; ita enim justissimis tuis sententiis placuit, ut hac in hora mea „*suscites me ad justitiam ut omnes vias meas*“ vel usque ad crucem! „*dirigas et ipse aedificem civitatem tuam et captivitatem dimittam, non in prelio neque in muneribus*“ sed pretiosissima morte mea crucis. (Jes. 45, 13.) *Humiliatus sum ***) *usquequaque.* Ardentes invidia undique infesti in me feruntur et, simul crucem bojulanti simul omnia totius mundi peccata portanti vires mihi fluunt et ita me deficiunt, ut ter *humi* prolabar. „*Non est species mihi neque decor. Vident me et non est aspectus et desiderant me despec-*

*) (Hebr. *nischbathi*;) — **) *manothi*)

tum et novissimum virorum, virum dolorum et scientem infirmitatem; est quasi absconditus" — prae vulneribus et sputis! „vultus meus et despectus, unde nec reputant me.“ (Jes. 53, 2.) Oppressussum et afflictus valde; neque enim, ut olim prophetae, in figuram, sed „vere languiores omnes solus fero et dolores omnes solus porto.“ Ita ulceribus coopertum me vident, „ut“ putent me quasi leprosum et percussum a Deo — sicuti est! — „et humiliatum.“ (ib. v. 4.) *Vivifica me.* Da quidem furori eorum ad indignissimam mortem me ducere et, quum prope nil jam integri sit in corpore loci ad nova vulnera infligenda, nil super sanguinis sit, quod dare pro hominibus possim, sine eos bacchari etiam in caede mea et vitam „*Vilae*“ ferocienti inimicorum crudelitati offerri, sed ita, ut vivifices me — *secundum verbum tuum.* Pollicitus enim es „te dicturum hodie ad contemtibilem animam meam: Reges videbunt et consurgent principes et adorabunt propter Dominum, quia fidelis est.“ (Jes. 49, 7.) Recrea et vivifica me secundum illud verbum tuum, quum promisisti, „in tempore placito te me exauditurum esse et in die salutis auxiliaturum esse mihi et servatum Salvatorem te daturum esse in foedus populi, ut suscites terram et possideas haereditates dissipatas.“ (Jes. ib.) Vivifica me! ut, hanc crucem et mortem perpassus, *virus* ex mortuis resurgam et nil sit morte mea *vivificentius*, nil cruce mea gloriosius, nil obitu meo salubrius — usque eo quidem, ut „*Ego resurgam ex mortuis primitiae mortuorum.*“ (I. Cor. 15, 20.) Vivifica me, et sicut jussu tuo „*fuit Jonas in ventre celi tribus diebus et tribus noctibus, sic sit Filius hominis in corde terrae tribus diebus et tribus noctibus, tertia autem die resurgat!*“ (Matth. 12, 40. Luc. 18, 33.) Vivifica me, ut, ubi primum ita restitutus ero, „*verbum crucis*“ (I. Cor. 1, 18.) convertat animos in amorem „*verbi vitae.*“ Et quodsi in hac hora „*inglorius est inter viros aspectus meus et forma mea inter filios hominum,*“ (Jes. 52, 14. cf. Matth. 15, 21.) vivifica me et praesta,

ut reviviscam et sanguine meo ac „lavacro aquae in verbo
 vitae mundum sanctificem“ (Eph. 5.26.) Concede, ut asper-
 gas gentes multas, ut super me contineant reges os suum,
 quia, quibus non fuerit narratum de me, videbunt et qui non
 audierint, contemplantur“ et quieti imperio meo pa-
 rebunt. (Jcs. ib.) In imperio autem meo hoc situm est,
 ut in credentibus tibi et dicto parentibus vivam: „haec
 est vita aeterna, ut cognoscant te solum Deum verum,
 et quem misisti, Jesum Christum.“ (Joh. 17, 3.) *Vo-*
luntaria *) oris mei beneplacitu fac Domine.
 Spontanea sacrificia oris mei, quae nunc etiam sacrifi-
 cio crucis conjungo, et preces, quas cum frequenti-
 bus cordis gemitibus fundebam, | recor te atque obsecro,
 ut pro gente mea humana veniam impetrent. *Et ju-*
dicta tua doce me. Si viam crucis pavesco et, me-
 dius inter Jerusalem et Calvariam consistens, pergere
 horreo: revoca, quaeso, in mentem, te ipsum, acer-
 rimum patientiae meae spectatorem ac judicem, tam
 severe te me statuisse, ut hoc pretio egregia de Dia-
 bolo victoria et Redemptio constet. Illud sciam in hora
 mea, me „Agnum Dei esse, qui tollit peccata mundi, in
 quo tu ponis iniquitatem omnium hominum.“ (Jcs. 63, 6.)
Anima mea **) in manibus meis semper. Sem-
 per nec nunc solum ego versor in extremis horae terro-
 ribus; nec nunc tantum manus suae sanguinem meo imbuere
 gestiunt: semper me omnium, qui vivunt, infestissi-
 mum habebant, semper vita mea praesenti periculo
 exposita fuit. Quid? si nunc, quum hora mea venit,
 qui semper ab audienda Doctrina mea abhorruerunt, il-
 lunc omni odio efferati se ad extremam vim mihi infe-
 rendam promptissimos praestant?

Sed in alio etiam eoque altiore ac sensu mystico
 semper *vita mea* in manibus meis erit. Quum enim in
 novo Testamento ego *Hostia viva*, quae cruenta hodie in
 cruce oblatus ero, continuo per Sacerdotes meos offerar:

*) (Hebr. niedebóth.) — **) (Hebr. náphchi.)

in manibus meis semper ero. Nam Sacerdotum dignitas quasi manus mea est, quae in Sacrificio incruento semper hanc oblationem meam redintegrabit. „Semper“ inquam, eucharisticum corpus meum et sanguis meus in meis et sacerdotum manibus erit. Qua propter nocte proxima, quum vitam meam h. e. panem vivum pariter et vitalem, manibus gerebam, ita dixi: „*Haec quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis.*“ (1. Cor. 11) *Et legem tuam non sum oblitus*, qua lege „*juravisti et non poenitebit te, me futurum esse sacerdotem in aeternum secundum ordinem Melchisedech.*“ (Ps. 109, 5. Hebr. 5, 4.) *Posuerunt *) peccatores laqueum mihi.* „*Filius hominis traditus est in manus peccatorum*“ (Matth 26, 45.); namque ipsos istos, qui „*sanctum et justum me negant*“ (Act. 3, 14.) non injuria peccatores voco. Facinorosi isti laqueum mihi posuerunt: primum enim *insidiosè* circumventum, osculatus etiam, Judas dux eorum, me tradidit; tum satellites eorum „*manus in me iniecerunt et tenuerunt me*“ laqueis et restibus (Matth. 26, 50.); denique *vinculum* adduxerunt me et tradiderunt me Pontio Pilato. (id. 27, 2.) *Et de mandatis tuis non erravi.* Venerint illi cum funibus ad vinciendum me et armis (Joh. 18, 3.), ego tamen, a mandato tuo non deflectens, lubenti animo horam meam expectavi et in voluntate tua immotus persevero ita ut illi, ad tantam fortitudinem meam obstupefacti „*abirent retrorsum et caderent in terram.*“ (Joh. 18, 6.) De mandatis tuis, quae mihi apud Isaiam dedisti, non aberro et „*offeror, quia ipse volui et non aperio os meum; sicut ovīs ad occisionem ducitur et quasi agnus coram tondente se obmutescit et non aperit os suum: sic ego in Calvariam agor.*“ (Jes. 53, 7.) *Haereditate acquisivi **) testimonia tua.* Omnium primum illud testimonium, quod in Paradiso ad primum Adam edidisti: „*Spinās et tribulos germinabit*

* (Hebr. nathenu.) — **) Hebr. sachatti.

terra“ (Gen. 3. 18.), nunc me alterum Adam utpote iustissimum haeredem dirarum illarum excipit. Unde fit, ut „*imposuerint mihi plectentes spinam coronam*“ (Maro. 15. 7.) Quia haeres istius mandati tui sum, hodie ad Passionem meam „*exivi portans coronam spinam*.“ (Joh. 19. 5.) Haecreditor hodie, quae Figurae meae usque ab Adam de Passione mea praemonuerunt. Quum enim Abel innocens, ut meam mortem innocentissimam praemonstraret, ab ipso fratre sub divo et in eodem loco, ubi sacrificabat, occisus est: haec *sors* mihi obvenit, ut a Judaeis fratribus meis in eadem, qua Patri me immolo, cruce extra civitatem Jerusalem occiderent. Tum Isaak primogenitus Abrahæ filius ideo lignum, quod pater ei imposuerat et super quod occidendus erat, ipsum humero in montem gestaret oportuit, quia ego primogenitus Patris filius ex auctoritate ejusdem Patris mei has partes exsequi debeo, ut eam ipsam crucem, in qua mihi moriendum erit, ad mortem humeris meis portem: haec haeredi mihi venit! Joseph auctore Juda potissimum viginti argenteis venditus et a „*fera pessima*“ periisse simulate dictus est, quoniam ad me velut haeredem haec vitae conditio transitura erat, ut et ipse a Juda fratre et familiari meo, triginta argenteis venditus, in violentas degeneris et effratae gentis Judaicae manus inciderem. Deinde Moyses in deserto „*serpentem aëncum fecit et posuit eum pro signo, ut, qui percussus aspexisset, sanaretur*“, (Num. 21. 9.) quia haec haereditas mihi obventura erat, ut, si „*ego exaltatus fuisset, omnia traherem ad me ipsum, et quia ego, sic exaltatus, peccata*“,“ quae Serpentis invidia in mundum illata sunt, morte crucis quasi antidoto auferrem et tollerem. Ego sum „*filius David*“ et idem haeres utriusque fortunae David et id a patre meo haeridatus sum, ut, quum undique nulla facies mali mihi desit, tamen exemplum Davidis sequens dicam: „*Pater! in manus tuas commendo spiritum meum*.“ (Ps. 30. 6. Luc. 23. 46.) Porro quas inter Prophetas imprimis Daniel afflictiones sustinuit, harum ego haeres

existo; quia enim Danielem „in lacum leonum“, ubi deglutiretur, jecerunt, ideo ad me haec haereditas perventura est, ut hodie „*aperiant super me os suum sicut leo rapiens et rugiens.*“ (Ps. mess. 21, 12.) Porro si Samson „*filius solis*“ non prius quam leone discerpto sponsam suam e Philisthaeis duxit, mihi — Lumini de Lumine — hoc evenit, ut tum denique Gentilitatem ut Sponsam acquiram, quum caput „*Diaboli leonis rugientis*“ (1 Petr. 5, 1.) hodie per me contritum erit. Et alias quum idem Samson ab hostibus captus, obcoectus, illusus est dicentibus: „*Tradidit Deus noster adversarium nostrum in manus nostras*“ (Judd. 16, 24.): ego acquisivi haereditate hoc testimonium tuum; namque me, postquam in potestatem inimicorum incidi, si non exeocant, at „*velant faciem meam*“ (Marc. 14, 65.) et illudent me dicentes: „*Prophetiza! Ave! rex Judaeorum!*“ „*At Samson invocato Domino, ait: Domine Deus, memento mei et redde mihi fortitudinem pristinam Deus meus. Et apprehendit ambas columnas, alteram earum dextera, et alteram laeva tenens, et plures interfecit moriens, quam ante vivus occiderat.*“ (Judd. 16, 28.) En haereditas veri „*filiis patris Luminum!*“ Ego enim hodie orabo: „*Deus meus! Deus meus! ut quid dereliquisti me?*“ et tu reddes mihi virtutem meam, ut „*terra moveatur et petrae scindantur, et centurio et qui cum eo sunt, custodientes me timeant valde dicentes: Vere filius Dei iste est.*“ (Matth. 27, 54.) Ego hodie extentis brachiis in cruce totam domum principis huius saeculi convellam et, postquam vivus permultos „*gladio oris mei interfeci,*“ moriens tamen occidam Diabolum et omnes, qui ejus sunt: interficiam plures moriens, quam vivus interfeci — *In aeternum.* Usque ad consummationem saeculi haec passionis meae haereditas permanebit. Qui enim societatem gloriae meae habere voluerit, hic ante omnia hanc haereditatem Passionis meae accipere debet. „*Qui vult venire post me, tollat crucem suam*“ velut haereditatem, a Crucifixo Suis relictam. Solummodo „*si compassi fuerint, et*

conglorificabuntur.“ (Rom. 8, 17.) *Quia exultatio cordis mei sunt.* Desiderio desideravi hoc Pascha Passionis meae agere, quia fructus et gloriosum mortis meae exitum perpendo. „*Si enim hodie exaltatus fuero,*“ abunde semper crit, quod exultem: „*omnia traham ad me ipsum.*“ (Joh. 12, 32.) Nam, vixdum me mortuo, in execrationem judaici sceleris unam omnia elementa sententiam proferent. Obscuratis luminaribus coeli et converso in noctem die, terra quoque insolitis motibus universaeque creatura impiorum usui se negabunt. Omnia traham ad me ipsum: quippe scisso velo Templi Sancta Sanctorum ab indignis pontificibus recedent, ut figura in veritatem, prophetia in manifestationem, Lex in Evangelium vertatur. Hodie omnia traham ad me ipsum, ut, quod in uno Judaeae Templo obumbratis significationibus tegebatur, pleno apertoque sacramento universarum ubique nationum devotio celebret. Crux mea omnium fons benedictionum, omnium crit causa gratiarum: per quam Credentibus dabitur virtus de infirmitate, gloria de opprobrio, vita de morte. Hae hora exultatio cordis mei est, quia, quum omnia traxero ad me ipsum, carnalium quoque sacrificiorum varietate cessante, omnes differentias hostiarum una corporis et sanguinis mei implebit oblatio. *Inclina- vi *) cor meum ad faciendas justificationes tuas in aeternum.* Modo tuum auxilium ne desit, ego voluntati tuae patientiam non denego. Cum illi igitur atrociter in me consulunt: ego misericorditer eos deploro; cum illi dolore ardent circa me et iracundia furunt: ego charitate inflammatus lenissimo animo crucem meam bajulo; cum illi foedissimis criminibus et ignominis me obruunt atque obprimunt: ego promissis, quibus Filium hominis onerasti, recreor ad pergendum ire in via crucis; dum illi mox ad tollendum innocentem ipsum in crucem projecti sunt: ego ad extremum omni in

*) (Hebr. natíthi.)

voluntatem tuam obsequio me devoveo; modo tu mentem meam ad obtemperandum numini tuo accendas, si extremum spiritum effundam, non alii fidei me committam, sed in tuas manus commendabo spiritum meum.

Propter retributionem. „Appenderunt mercedem meam triginta argenteis. Tu autem dicis ad me: Projice illud ad Statuarium“ — Patrem me Creatorem, qui ulciscar — „decorum pretium, quo appretiatulus es ab eis.“ Et ecce! hodie hos „argenteos triginta fero et projicio illos in domum Domini, ad Statuarium“ — ut mihi retribuas — „et dissolvas hodie germanitatem inter Judam“ — qui me constituentur — „et Israël — qui crucis morte offenduntur. (Zach. 11, 12. Matth. 27; 9.) O praestantissimam humilitatis mercedem! Cruce mea Juda i. e. Confessores mei et Israël h. e. osores crucis discernentur. Et si quis peccaverit, nunc habebit, quo confugiat; et haec est praeclara merces, quod etiam „impios mihi dabis pro sepultura et divitem pro morte,“ (Jes. 53, 9.) si impius ad pietatem fidei, dives ad paupertatem in spiritu conversus erit.

Samech. *Iniquos *) odio habui.* Qui nunc ad Juda nunc ad Israël inclinant, modo confiteri modo me negare volunt: hos reprobabo. Hora mea communem licentiam facit; felicem autem, cujus fides hac tanta humilitate non flectitur! „beatus, quicumque non fuerit scandalizatus in me.“ (Luc. 7, 23.) *Et legem tuam dilexi.* In tortoribus meis obsequiosa fide tuae voluntatis ministros amplector. O vicem meam cum auditu posteris crudelem, tum visu nunc nefariam! Et tamen in tua lege occupatus sum, qua lege de me dictum est: „Myrrha et gutta et casia a vestimentis tuis.“ (Ps. mess. 44, 10.) Hanc legem accipio, ut unicus ornatus meus hodie sit fortitudo patientiae, quae acerbissimorum dolorum amaritudinem (nyrrham) constan-

*) (Hebr. seaphim = „divisos“ h. e. homines ambiguae pietatis, διψύχους.)

ter perseveranterque suscipiam. Tum ideo legem tuam vehementer probo, quia a te Pater hodie odores humilis obedientiae (aloen) spirare jubeor, qua conviciis indignissimis, quibus me pungunt, et aculeatis sermonibus eorum ut vermiculis rodentibus et putredini malignitatis resisto. Denique legem tuam diligo, ut hac in hora Humanitas mea, quam Divinitas ut vestem egregiam induta est, suavissimo charitatis affectu fragret (cassia) et ut in ferventi flamma amoris humana natura mea vere ut holocaustum tibi offeratur. *Adju-tor*) et susceptor meus es tu.* Hic ego ad crucem bajulandam ducor: illinc infestissimo odio notor; hic ego dulcissima voluntatis tuae luce illustratus ad certum et conspicuum finem meum accedo: illinc omnes furiae tenebrarum concitatis odiis in me irruunt. Nihilominus tamen de constantia mea non dimoveor; habeo enim, quo fugitem, tutelam. Tu idem susceptor meus es, et qui consternatum me toties respirare et conquiescere sinebas in contemplandis altioribus, quae concipiebas, consiliis tuis: Pater! in hora hac me oppressum erige. Quum ut pestem Judaea me respuit et ut fatale prodigium, omnibus execrationibus oneratum, omnibus conviciis grave, foras projecit: tua interea clementissima pietas benigne in tuam bonitatem me recipit. Ego prostratus sum: at tu perculsum et abjectum me *suscipies* in Resurrectione de sepulcro; ego hodie ter humi prosternor et usque ad eam quoque abjectionem dignitas mea detruditur, ut in aequo cum sceleratis latronibus me ponant: at tu susceptor meus es et per te cum sanctis choris Angelorum in Altissimis ad dexteram Majestatis tuae collocabor. *Et in verbum tuum super-speravi.* Quum immodicae feror invidiae in via crucis me urat, et odiis ingentibus solito impotentius animi inimicorum aestuent: tamen verbum tuum bonam spem mihi facit et protinus magnum Messiae animum

*) (Hebr. sithri = „latibulum meum.“)

capio. Hoc verbo enim tuo intrepida voluntate ad torrentem, qui motibus irarum aestuat in populo et qui doloribus in me fremit, interritus accedero jussus sum. Audivi enim hoc promissum adjungi, ita, si „*bibissem de torrente*“ Passionis „*in via*“ crucis, sic majore cum gloria me emergi et exhaustis doloribus decere „*caput meum exaltari*“ (Ps. mess. 109, 7.) nam Tu — exaltator, susceptor meus es. *Declinate* *) *a me maligni.* Procul este a fructibus Passionis meae, qui, quum ad omnia semper infidi prophetia vestris fuistis, nunc etiam in illusores et tortores Messiae vestri degenerastis! Qui salutem, ultro vobis primis oblatam, tam foede repulistis: ipsi semper repellimini! Hanc poenam scelere chisticidii adstrictis in hora „*judicii mundi*“ imprecor, ut eadem, qua hodie, amentia et coecitate animi semper teneanimi nec unquam vobis me iuvendi copia fiat. „*Recedite inquam a me!*“ in hoc primo meo iudicio ut in extremo iudicio reprobis dicturus sum: „*Recedite a me!*“ Nam hoc in iudicium ego in hunc mundum veni, ut, qui non vident — gentes — „*videant, et qui vident*“ — Judaei — „*coeci fiant.*“ (Joh. 9, 39.) Descedite a me et este remoti a salute mea, namque „*ego vado et quaerelis me*“ — Messiam vestrum, sed — „*in peccatis vestris moriemini*“ salute Christi non inventa. [Joh. 8, 22.] *Et scrutabor mandata Dei mei.* Maligni isti, quos miseria mea etiam infestiores facit, atrocissime me pessumdare ardent: ego autem omnes dolores fero et de tuo consilio, hanc salutem recuperandi hominibus, assidue cogito. Declinate igitur a me! nam „*quo ego*“ (secundum mandatum Patris) „*vado, vos non potestis venire.*“ Ego per mortem, a Patre ita impositam, vadere debeo ad immarcescibilem Resurrectionis, Ascensionis et omnis Potestatis gloriam: de vobis autem statutum esse apud me cogito, ut ex his ovationibus licentiae et tripudiis crudelitatis

*) (Hebr. suru.)

in luctus Tartari et horrores luridos gehennae intretis. Mandata Dei mei quum scrutor, in ipsis extremis afflictionibus memoria mandati tui mihi non obolevit, quo haec vicissitudo nostra exposita est. Cum prece pia mihi repeto illud Messianum: In die Passionis suae „quid est homo, quod memor es ejus et Filius hominis, quoniam visitas eum? Minuisti eum paullo minus“ — ad breve horae meae momentum — „ab angelis;“ sed mox „gloria et honore coronaveris eum et constitueris eum super opera manuum tuarum.“ (Hebr. 1, 7. cf. Ps. 8.) Contra quid de persecutoribus meis malignis mandatum est? Nonne ut, omnibus ornamentis Synagogae amissis, etiam a regno coelorum excludantur? „Jesum videbunt propter passionem mortis gloria et honore coronatum“ (Hebr. 2, 9): vos vero dedecore et ignominia insignite notabimini aeterna. *Suscipe me* *) *secundum eloquium tuum.* Succurre mihi! te unum in auxilium voco. Subveni tandem! haec namque est illa dies unica, in qua supplicio cordis omnem gentem humanam, scelerum omnium iluvie maculatam, sordibus omnium impietatum squallidam, ablueri debeo. Nemento eloquii tui, quo dixisti: „Auferam iniquitatem terrae in die una.“ (Zach. 3, 9.) *Et vivam.* Gravem hodie et concisum vulneribus tu ita me elevabis, ut ope tua *redivivus* ex mortuis existam et vivam in animis eorum, qui, „*verbo vitae*“ suscepto, „*ex fide*“ mea vivent. (Rom. 1, 17.) *Et non confundas me ab expectatione mea.* Eheu perditos! Haec mea conditio abjectissima animos etiam iis facit! Cave igitur, Pater! ne spes mea, quam in te colloco et unde in hac via animi accedunt, me destituat; nam tantum fiducia mihi in auxilio tuo est, ut, etiam si duodecim legiones te postulare possem, (Matth. 26, 53.), inermis et nudus in Passionem descendere maluerim. Num tanta mea fiducia pudori mihi fuerit? Igitur *ad-*

*) (Hebr. *somkéní*.)

juvon me:) et saluus ero, et debellata morte non incolumis tantum; sed gloriosus etiam et ita resurgam; ut deinceps „detur mihi omnis potestas in celo et in terra.“ (Matth. 28, 18.) Te bene adjuvante saluus et Salvator evadam. Te autem implo-ro, quia „te, propter quem omnia et per quem omnia et qui multos filios in gloriam adduces; decet me auctorem salutis eorum per passionem consummare.“ (Hebr. 2, 10.) **Et meditabor in justificationibus tuis semper.** Semper et in omni vel funestissima hac conditione, quum coeca ira omnes animarum impetus in me effundunt, tuam voluntatem perpendens, non in eum metum adducor, ut extimescam, ne patientia inceptum meum non obtineam; illud enim mecum recordor, „oportere haec pati Christum.“ Sic sane fieri necesse est, ut insano furore trucem hunc in me clamorem et diras execrationes istas tollant, ut conviciis lacerent Salvatorem, et, latratu suo humilitatem meam adlatrantes fremituque omnia complentes, me ad Calvariam prosequantur; de me enim ita Scriptura habet: „Circumdederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me. Circumdederunt me canes multi.“ (Ps. 21, 13 et 18.) **Sprevisti**) omnes discedentes a iudiciis tuis.** Omnes Judaeos, qui, tam indigne prophetiarum et consiliorum tuorum obliti, mortem in me machinantur eamque mortem crucis: omnes hos Judaeos communi omnium aetatum despectui expones. **Quia injusta cogitatio eorum.** Injuria „justum me et Sanctum“ justitiaeque restitutorem ut injustum et impium ad supplicium trahunt; Judaei igitur, quia gens est ingratiissima et stolidissima ubique terrarum in contemptu erit. **Praevaticantes***) reputavi omnes peccatores terrae.** Qui alii praeter Judaeos in eadem, qua isti, ferocia*

*) (Hebr. ascendenti.) — **) (Hebr. sollicita.) — ***) Hebr. sigillatim „scoriorum“)

ad deponendum sanguinem meum perstiteſſet: promiſſio-
quo iudicio in reprobae Judaeorum gentis numero repo-
nana. Nunc enim, quum ſit hora tenebrarum, ſimul
„iudicium mundi“ exarſcet, (Joh. 22, 31.) quo in ju-
dicio „Dominus in manu habet ventilabrum purgaturus
aream ſuam et congregaturus triticum in horreum, pa-
leas autem combuſturus.“ (Luc. 8, 17.) Judaei ergo,
qui quaſi in incude afflictionum a Deo poſiti et in igni
tentationum fidei conſtantiam et firmitatem animi ſpec-
tandam Meſſiae ſuo exhibere debuerunt et debent prae-
ſertim in „hoc tempore viſitationis ſuae“ (Luc. 19, 44.),
Judaei inquam, qui neque flammis charitatis meae
neque afflictionum ardorem ſuſtinerunt, ſed contra
utroque cum ſingulari *levitate* ingenii nequitiam et
ignaviam perfidiaſt ostenderunt: viliffimarum ſcoria-
rum inſtar reputabuntur et „foras eſicientur.“ *Ideo
dilexi testimonia tua.* Hanc ob cauſam nil volun-
tate tua apud me gravius eſt neque ullis reproborum
iſtorum cruciatibus conſtantia mea diſcutietur; ma-
ximi enim aeſtimo illud teſtimonium tuum, quo per Si-
meonem prophetam tuum nuper dixiſti, me „poſitum
eſſe et in ruinam et in reſurrectionem multorum in Is-
rael“ (Luc. 2, 34.) Crucem meam quaſi ventilabrum
Deus gerit, qua nunc, quum iudicium mundi eſt, ſcori-
a vanitatis judaicae et palea Idololatriae ethnicae a
veritate mea discernantur. *Conſige timore tuo car-
nas meas* *) Vide victimam obedientiae! qui vere-
cundiſſimo tui ſolius timore corpus meum offero *clavis
in cruce tranſigendum.* *A judiciis enim tuis timeo.*
Revercor enim graviffimam illam ſententiam, quam de
me dixiſti ita faſus: „Framea! ſuſcitare ſuper Paſto-
rem meum! et ſuper virum“ — Filium hominis — „co-
haerentem mihi“ — divina ſua natura. — „Perde
Paſtorem!“ (Zach. 13, 7. Matth. 26, 31.) Conſige me

*) (Hebr. samar mipach decha besari = „horruit a timore
tuo caro mea.“ Vulgata non „samar“ legit, ſed „timeo“
quod ſignificat: „clavis conſige!“)

ergo: is metus enim ad me valet, ne Passiois meae, ad id loci exantillatae, nullus usus sit, nisi totum deducitum tibi me cruci clavis affigerent. Paveo et exhorresco ad cogitationem, quam sententiam de hominibus laturus esses, nisi ad reliqua vulnera haec extrema quoque infligerentur. Vereor negligere illud mandatum tuum apud Zachariam prophetam: „*Viderunt in quem transfixerunt.*“ (Zach. 12, 10; Joh. 19, 37.) Et alio loco, quum hujus horae judicia in oculis meis sita essent, per patrem meum dixi: „*Foderunt manus meas et pedes meos.*“ (Ps. 21, 12.)

Ain. Feci *) judicium. „*Nunc judicium est mundi, princeps mundi efficitur foras.*“ (Joh. 12, 31.), nunc crux ut tribunal aeternum tollitur, ut stipite crucis meae caput Serpentis contundatur; nunc non dico tantum jns; sed tam severe judicium de Diabolo exercetur, ut, simul atque mea hora extrema venerit, in exitu extrema potestas ejus esse coeperit. **Et justitiam.** Nunc generi humano justitia sua restituitur; nunc divina etiam Justitia morte mea justificatrice placatur, nam innocentissimus veri Melchisedech — „*regis Justitiae*“ — sanguis effunditur et semper „*effundetur in remissionem peccatorum.*“ **Non tradas me calumniantibus me.** Noli me permittere voluntati detractorum meorum, qui, postquam me destructurum esse Templum conviciati sunt, nunc in eam rabiem vertuntur, ut ipsi Messiam, vivum Templum, in quo „*habitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*“ (Coloss. 2, 9.), tollere non dubitent. Noli, quaeso, totum me tradere blasphemorum libidini, quibus, omnia de dignitate mea trahere ausis, tam exilis sum, ut etiam mors luctuosissima ludificationi sit. Irrident enim me dicentes: „*Speravit in Domino! eripiat eum! salvum faciat eum, quoniam vult eum.*“ (Ps. 21, 8. Matth. 27, 43.) Cave relinquo me totum licentiae et arbitratui impiorum; illud potius

*) (Hebr. aschth.)

perficere, ut, omni calumpnia extincta, gloria nominis mei in dies augeatur, ut *„aristatur omnibus, timentibus nomen meum, sol justitiae et sagittas in pennis meis.“* (Malach. 4, 2.) Quia quum ipse satus sis, illusores mei ape frustrentur et brachiis meis velut alis, quibus Meos tegam, in cruce expansis, recuperatio salutis pareatur! **Suscipe *) servum folum in bonum.** *Suscipe me* hoc momento temporis, in quo crux mea elevatur, tue-reque susceptum; *„nam in manus tuas commendo me.“* (Luc. 23, 46.) *Suscipe servum tuum, quem rides, „obedi-entem factum esse usque ad mortem, mortem autem crucis.“* (Phil. 2, 8.) *Suscipe servum tuum in bonum, ut jam exaltatus fructus obedientiae suae capiat et omnia trahat ad se ipsum, ut denique omnes prosperitates, quas oculis oculis obsecras contemplatus est, consequatur.* (Ps. 31, 23.) *Quum enim hac morte mea „in victo me mare absorpta fuerit“* (1. Cor. 15, 54.), post Resurrex-tionem meam illud bonum feliciter mihi contingat, primum ut *„narraturus nomen tuum fratribus meis et te laudaturus sim in medio Ecclesiae.“* (ib.) Tum ad dul-cedinem, quam animus meus ex informatione *„fratrum meorum“* (Matth. 23, 10.) h. e. Apostolorum capiet, il-lud etiam bonum accedat, quod hoc corpus meum, ho-die in cruce oblatum, hostia relinquatur manducanda fidelibus meis: etenim *„erit apud te laus mea in Eccle-sia magna, vota mea“* — sacrificia incruenta Eucharis-tiae — *„reddam in conspectu timentium te. Edent“* — ex pane meo coelesti — *„pauperes et saturabuntur, et laudabunt Dominum, qui requirunt eum.“* (ib.) Sus-cipe me in bonum, ut pastis et potatis carne mea et sanguine meo *„vivant corda in saeculum saeculi.“* (ib. v. 27.) Et hac suavitate sacratissimi Panis ubi animi Fidelium delectati fuerint, postremo illud bonum adhuc *„accumula, ut verbum de Crucifixo me in dies singulos latius diffundatur, ut „reminiscantur et convertantur ad te universi fines terrae et adorent in conspectu Domini*

*) (Hebr. arôh.)

inferos quoque descendens „dicam his, qui vincli sunt: *Exite! et his, qui in tenebris: Revelamini!*“ (Jes. 49, 9.) Filio tuo, qui usque eo servus tuus apparet, ut servile crucis supplicium subjerit, concede misericors Pater, ut, quos morte sua redemerit, nec dum in Limbo tenentur, sed ad fidem meam accessuri sunt, his quoque infinitae benignitatis tuae indicia proferas. Qua ductus dixisti: „*Super vias*“ — justitiae Filii mei — *pascentur et in omnibus planis*“ — quia in regno meo omnes valles implebuntur, omnes colles humiliabuntur (Luc. 3, 5.) — „*pascua eorum. Non esurient neque sitient*“ — nisi justitiam — „*et non perculiet eos aestus et sol, quia misertor eorum reges eos et ad fontes aquarum potabit eos.*“ (Jes. 49, 9.) *Et justificationes tuas doce me.* Doce me, quid statueris dicens: „*Si abluerit Dominus sordes altarium Sion et sanguinem Jerusalem laverit de medio ejus in spiritu judicii et spiritu ardoris: in die illa erit germen Domini in magnificentia et gloria et fructus terrae sublimis et exultatio his, qui salvati fuerint de Israel.*“ (Jes. 4, 4 et 2.) *Servus tuus *) sum ego.* Tui arbitrii sum et leto, quod in hac hora oppeto, tuae dumtaxat voluntati servo, „*obediens factus usque ad mortem, mortem autem crucis.*“ *Dā mihi intellectum, ut sciām testimonia tua.* Quum ex tua voluntate, no quid Passionis, a Prophetis testatae, omittatur, clamanti mihi: „*Sitia!*“ continuo currens unus ex eis acceptam „*spongiam implet aceto et imponit arundini et dat mihi bibere*“ (Matth. 27, 48.): da mihi intellectum, sic ea fieri oportere. Si mortem meam tam impotenti licentia crudeliter aggravant, ut „*porrigant etiam myrrhalum vinum*“ (Marc. 15, 23.): da mihi intellectum, ita de me a patre meo praedictum esse, quum dixit: „*Dederunt in escam meam fel et in sili meo posuerunt me aceto.*“ (Ps. 68, 22.) Nec minus si „*est pas positum aceto plenum et si isti spongiam plenam aceto,*

*) (Hebr. abdōcha.)

hyssopo circumspicientes, afferunt ori meo“ (Joh. 19, 29.): tu tuus Pater praesentia fac intelligam, ideo hoc fieri, ut sors testimoniorum tuorum impleatur. Nunc enim gustate amarissimo hyssopo „*sanguinem novum et aeterni Testamenti*“ in populum respergo vel potius effundo dicens: „*Hic sanguis Testamenti, quod mandavit ad vos Deus.*“ (Hebr. 9, 20. Exod. 24, 8.) Denique illud mihi in mentem revoca, hodie ceremonias absolvendas esse, quas de Hirco emissario ad hanc diem Judaei observare jussi sunt. Quemadmodum enim hirco illi peccata populi Israël a summo Sacerdote imponebantur, sic ego „*Agnus Dei sum, qui tollo peccata mundi.*“ Ut hircus ille emissarius omnibus contumeliis affectus, omnibus conviciis obrutus, plurimo sputo coopertus, per certa spatia in montem deserti trahebatur, vel potius trudebatur, unde denique praecipitatus et neci datus est: sic ego utpote a te ipso de testimoniis tuis edoctus, petulantiae ac crudelitati Judaeorum me obtuli et, omnibus maledictis inerspitus „*in crude pendere debes maledictum factus.*“ Da mihi intellectum, ut cognoscam, ideo me „*extra civitatem gati,*“ quia testimoniis tuis jam iude a Mose decretum est, ut, quarum victimarum „*insertur sanguis pro peccato in Sancta per Pontificem, harum corpora crementur extra civitatem.*“ (Hebr. 13, 11. cf. Num. 19, 2.) *Tempus* *) *faciendi Domine.* Hoc tempus, haec hora placita est, in qua *facium* sacrum, quo unico sacrificio omnia veteris Testamenti sacrificia implentur. De hoc tempore jam Daniel praedixit fatus: *Ab exita sermonis, ut iterum aedificetur Jerusalem, usque ad Christum ducem, hebdomades septem et hebdomades sexaginta duae erunt et aedificabitur platea et muri in angustia temporum. Et post hebdomades sexaginta duas occidetur Christus.*“ (Dan. 9, 26.) Tempus atque adeo dies est hodie offerendi sacrificium crucis; Judaei igitur

*) (Hebr. aeth.)

in Schar scriptum habent ita: „*Mense Nisan liberati sunt et eodem mense futuro liberabuntur et quidem die XIVto illius.*“ Hic non dico tempus, sed dies est, de quo tu ipse apud Judaeos mecum communicasse narra- ris hoc modo: „*Liberabo eos per Verbum meum die XV mensis Nisan.*“ (In Targum Hos. 3, 2.): Hoc tempus congruum est „*faciendi*“, namque hoc die Abel, sacrum „*faciens*“ a Cain fratre occisus est. Hoc ipso die san- guis novi et aeterni Testamenti effundi convenit, quia hoc eodem die ita cum patre Abraham foedus veteris Testamenti pepigisti, ut Isaac filium super lignum struem immolaturus esset. Hic est dies sacrificandi et implendi sacrificia: hoc die enim Melchisedech et ipse sacrificavit. Hic est dies, in quo; latere meo per- cussio et velo templi scisso, aditus ad Sanctuarium meum omnibus pateat: hoc die enim Esther, figura gentium peregrinarum, ita coram rege Assuero gra- tiam invenit, ut hodie gentes Patri meo reconcilientur. Hoc die Hiskias liberatus est; ut hodie tota Judaea iugo Legis liberatur. Hoc die Daniel e lacu leonum incolumis evasit; ut hodie ego morte mea mortem su- perabo. *Dissipaverunt legem tuam.* Ego veni non modo in mundum, sed etiam in crucem, non ut solve- rem Legem, qua in Legge haec mors mea dilucide prae- finita est, sed ut adimplerem. Ego in crucem actus sum, ut Sacerdotium et Sacrificium, quae caput Legis esse adparet, hoc uno Sacrificio crucis ad perfectionis fastigium evehatur: illi autem auctore et conservatore Legis sublato, Legem ipsam tollunt. Conditor enim utriusque Testamenti extincto extinguunt pariter et rumpunt foedus, quod patres tecum iecerunt. Ita fit, ut populus Judaeorum jam „*non sit populus, quia me negavit.*“ (Dan. 9, 26.): evertores Legis et ipsi ever- tentur. *Ideo *) dilexi mandata tua super aurum et topazion.* Quia tandem haec hora, tam ar-

*) (Hebr. al-ken.)

dester exoptata, mihi advenit: praë mercede mortis meae omnia mihi vilescent. Nunc, ubi omnia jussa tua exsecutus sum, ea totè corde amo atque diligo. Nunc de cruce illis mandatis tuis servio, quae mihi dedisti; nunc dico: „*Omnes sitientes venite ad aquas et qui non habetis argentum; properate, emite et comedite! Venite! emite absque argento*“ — mors mea pluris est auro et topazio — „*et absque ulla commutatione vinum et lac. Quare appenditis argentum non in panibus et laborem vestrum non in saturitate? Audite audientes me! comedite bonum et delectabitur in crassitudine anima vestra.*“ (Jes. 55, 1.) Obsequium meum adeo me delectat, ut, corpore moriens, animo tamen mandata tua diligam et clamem: „*Inclinate aurem vestram et venite ad me; audite et vivet anima vestra et feriam vobiscum pacem sempiternum.*“ (Jes. 55, 3.) *Propterea *) ad omnia mandata tua dirigebar.* Idco diligentissime mandatis tuis obsecutus sum, quia omnia mandata tua diligo, ut post Passionem „*detur mihi nomen, quod est super omne nomen.*“ (Phil. 2, 9.) Unum autem illud mandatum tuum restat, quod impleatur, ut hominibus, hodie ad cruciandum me ferocissimis, mox autem ab hodierna feritate mitigatis, pudor poenitentiae saluberrimus animos vertat, ut, alienatis a Judaeorum pravitate mentibus et commiseratione moti quaerant: „*Quid sunt plagae istae in medio manuum tuarum?*“ et ego, ut mandata tua observem, respondeam: „*His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me!*“ (Zach. 13, 6.) *Quoniam omnem viam iniquam odio habui.* Hominibus igitur, ad preces lacrymasque effusis et genibus Crucifixi jam accidentibus respondere pergam: Quia omnia viam mendacii detestatus sum, ideo in cruce mihi moriendum est. Attendite autem! „*quia si in viridi ligno haec faciunt: in arido quid fiet?*“ (Luc. 23, 31.) Ad tempus quidem Veritas

*) (Hebr. al-ken.)

satellitibus mendacii tam foeda atrocitate extirpanda, tradita est, et ob viam aequitatis et justitiae ad eam acta est: sed propter ipsam innocentiam suam tranquilla mente moriens dicere possum: „*Consummatus est!*“ Quia omnem viam iniquitatis aversatus sum, ideo nunc sanctissimas „*in Patris manus commendare spiritum meum*“ sanctissimum, nulla iniquitate deformem: Quid vos? —

Ad Nonam,

(*in qua vita Christi in Ecclesia inde ab initiis monstratur.*)

Pe. *Mirabilia *) testimonia tua.* Mirabile auditu est, quodcumque de me decrevist! O mirandum facinus! ex cruce, humillimo supplicii servitiorum instrumento: vita, salus, libertas, redemptio et gloria mihi Meisque oritur! Quid vero mirabilius cogitari et fingi potest, quam quod ex auctoritate tua Vita, morte multata, Salubritas prae tormentorum cruciatibus languit, Lux, caligine mortis territa, auctor Solatii omni auxilio destitutus fuit? Cujus denique animam non capit admiratio, cum ideo crucis patibulo me affixum esse rescierit „*ut, unde mors oriebatur, inde vita resurgeret!*“ *Ideo scrutata est anima mea.* Quamobrem imprimis illud testimonium perlustro, quo jussisti, me fieri quidem „*lapidem, quem reprobaturi essent aedificantes, sed tunc esse in caput anguli. A te*“ (et testimoniis tuis) „*factum est istud et des modicum in oculis vestris.*“ (Pe. 117, 22. Matth. 21, 42.) Diligenter igitur haec et talia stupenda altissimae voluntatis tuae mysteria reputantem quum mortis tormenta exoruscarent: adeo non despondi animam, ut potius anagis assidup in illud testimonium intenderem, quo

*) (Hebr. polaóth.)

primum et mirabilem Passionis meae effectum, gloriosam Resurrectionem et Ascensionem promisisti dicens: „*Erit sepulchrum ejus gloriosum.*“ (Jes. 11, 10.) „*Domine! sede a dextris meis.*“ (Ps. mess. 109, 1.) Mirabile dictu! Foedissime paullo ante abjectum tu brevi ad dexteram gloriae Majestatis tuae collocabis, „*donec pones inimicos meos scabellum pedum meorum.*“ (ib. v. 2.)

Declaratio *) sermonum tuorum illuminat. „*Dies adpropinquavit,*“ nec jam obscuris prophetarum vaticiniis spes fluctuans animos pendentes alet, nec jam occultis promissis oraculorum ad expectationem venturi Luminis animi erigentur, nec dubiis ac raris Sanctorum exemplis quasi stellis quibusdam elucetibus ad orituram Evangelii lucem praeparantur: sed nunc declaratio aperta sermones tuos dilucidos reddit et illuminat. Jam enim ex gloriosa Ascensionis claritate mentes Apostolorum et si qui alii luminis mei capaces apparebunt, illustrabo. Jam Passione defunctus „*accipiam panem et benedicam et frangam et aperientur oculi.*“ (Luc. 24, 27.) Jam „*ortus est timentibus nomen tuum, Sol Justitiae.*“ (Malach. 4, 2.) Jam destructa potestate tenebrarum tanquam die illustri clarum Evangelii verbum „*Splendorem gloriae Patris clarificabit.*“ **Et intellectum dat parvulis.** Tu, ergo, Pater! id auxilii praesta, ut, priusquam conspectui mansuetorum humiliumque Discipulorum subducar, de regno meo coelorum intelligant. Quadraginta dies huc potissimum insistam, ut vox mea Jerusalem, quam „*sanguine meo acquisivi*“ tanquam, lucerna sit, quam accendi et super candelabrum pono, ut intrantes videant lumen“ ejus. (Luc. 8, 16.); Illud rogo, ne „*Civitas Dei abscondatur, sed sit velut supra montem posita et undique conspicua*“ (Matth. 5, 11.) tunc enim „*reversus ad Sion habitabo in medio Jerusalem et vocabitur Jerusalem civitas veritatis, et mons Domini exercituum mons sanctificatus.*“

*) (Hebr. *Patach* = „*apertio.*“)

(Zach. 8, 3.) *Os meum *) aperui et adtraxi spiritum.* Die Pentecostes, dum cordibus Apostolorum, expectatione Spiritus accensis, inhians quasi capto et immis cum desiderii suspiriis orationi et laudibus tuis inenimbo: hoc die, summo animi ardore ad promissum Paraclitum anhelans, adtraxi Spiritum. *Quia mandata tua desiderabam.* Desiderio enim promissi Spiritus in Discipulis meis conficiebar. „*Hoc enim*“ apud Joëlem prophetam mandatum erat: „*Et erit in novissimis diebus*“ — in plenitudine temporum, — „*effundam de Spiritu meo super omnem carnem et propheta- bunt filii vestri et filiae vestrae. Et quidem super ser- vos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo.*“ (Joël. 2, 18. Act. 2, 17.) *Aspice **) in me et miserere mei secundum iudicium dili- gentium nomen tuum.* Aspice in me propitius pro eo, quod amantibus nominis tui debetur; ipse enim statueris et ipso die Pentecostes per Petrum tuum pro- nuntiasti, ut „*omnis, quicumque invocaverit nomen Do- mini*“ (in Spiritu sancto!), „*salvus sit.*“ (Act. 2, 21.) Igitur *gressus meos ***) dirige.* Meos Meorum- que, quos mihi Discipulos adsumsi, gressus prospera tuaque gratis secunda, ut lactum Evangelii praeconium feliciter *procedens* tandem ad finem suum gloriosum eve- niat. Dirige gressus meos, ut „*exeuntes in univer- sum mundum praedicent Evangelium omni creaturae.*“ (Marc. 16, 14.) *Secundum eloquium tuum.* Ad- signo Apostolis meis peragrandam universam terram, quam secundum dictum tuum adcant, quo ita locutus es: „*Ecce! Dominus auditum fecit in extremis Terrae, dicite filiae Sion: Ecce Salvator tuus venit! ecce merces ejus cum eo et opus ejus coram illo,*“ (Is. 62, 11.) ecce! fructus Redemptionis suae ad vos per Aposto- los affert, quos vobis disperliat. *Et non dominetur*

*) (Hebr. pl.) — **) (Hebr. penen) — ***) (Hebr. penamal.)

mei *omnis injustitia*. Illud ante omnia supplico, ne Ecclesiam, ejus egomet sum alter Ego, (cf. Act. 9, 4.), illa omnino pravitate aut perfidia labes maculet; sancta enim esse debet Ecclesia, „pro qua tradidi me ipsum, ut illum sanctificarem, mundans lavacro aquae in verbo vitae, ut exhiberem ipse mihi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam aut rugam aut aliquid hujusmodi, sed ut esset sancta et immaculata.“ (Ephes. 5.) Non dominetur Ecclesiae omnis injustitia, namque „erit ibi semita et via et via, sancta vocabitur: non transeat per eam pollutus; et haec via“ — doctrina fidei — „erit tam directa, ut neo ulli errent per eam.“ (Jes. 35, 8.) Sancta sit Ecclesia mea et „sit fides in temporibus ejus, sint ejus divitiae sapientia et scientia; timor Domini ipse sit thesaurus ejus.“ (Jes. 33, 6.) „Vocabunt enim Sanctos, meos populus sanctus, Redempti a Domino.“ (Jes. 52, 12.) et nomen Ecclesiae meae sit: „Dominus ipse.“ (Ezech. 48, 35.) *Redime me *)* a voluminibus hominum. Huic noli deesse auxilium, ut, quemadmodum nunc Sanctitati meae in Ecclesia detrahitur et dedecori est praedicare Evangelium de Jesu et quidem turpiter crucifixo: ita tandem praedicatorum mei summo in honore habeantur. *Ut custodiam mandata tua*, ut, integri a contagione Judaeorum servati, verbis tuis exclament: „Quam patet super montes pedes Annuntiantis et Praedicantis pacem; Annuntiantis bonum et Praedicantis salutem, dicentis Sion; Regnabit Deus tuus.“ (Jes. 62, 7. Rom. 10, 15.) *Faciem tuam **)* Illumina super servum tuum. Tuam erga me benevolentiam mihi ostende et nunc, quum Judaei Evangelium crucis ut scandalum, Gentiles ut stultitiam aversantur (I. Cor. 1, 23.), imprimis clementiam tuam nobis monstra. Affluat, quaeso, super Jesum, in Ecclesia tibi soli *servientem*, facies tua et ea, quae

*) (Hebr. pedéal.) — **) (Hebr. panécha.)

in die iudicii extincta esse videbatur, habitus tua ita-
rum mihi resplendat. Nominatim vero mentes Creden-
tium illustra, ut facilius, et benignissimam pietatem tuam
cognoscentes et simul me ipsum utpote faciem tuam et
„splendorem gloriæ Patriæ“ (Hebr. 2, 2.) pie intuentes,
jam hic, aspectu tuo illuminati, quasi per speculum
videant „*Lumen de Lumine*.“ Accende lucem verita-
tis super servum tuum, ut etiam illud, quod olim ad
novam meam Jerusalem dixisti, eventum habeat. Di-
xisti enim: „*Non erit amplius sol ad lucendum per
diem nec splendor lunæ illuminet te*“ (Jerusalem), „*sed
erit tibi Dominus in lucem et Deus tuus in gloriā
tuam*.“ (Jes. 60, 19.) *Et doce me justificationes
tuas*, et is animus semper mihi sit, constanter ut, man-
datis tuis inhaerens et jussis tuis immorans, in agendo
regno coelorum progrediar. Nunc, quum Fides *illu-
xit*, doce me eas justificationes, quibus dixisti: „*In
monte sublimi*“ — in Ecclesia — „*plutabo frondem*“ —
Messiam; qui ut ramus recens cinastro veteris Testa-
menti insertus est, (cf. Rom. 11, 16 et 24.) — „*et erumpet
in germen et faciet fructum et erit in cedrum mag-
num: et habitabunt sub ea omnes volucres et universam
volatilem sub cinistro frondium ejus nidificabit*“ (Ezech.
17, 22. cf. Luc. 19, 19.) *Exitus *) aquarum, do-
dixerunt oculi mei, quia non custodierunt le-
gem tuam.* Quam dolenter affligor desiderio perdit
et desperati mei Israël! quam graviter lugeo ac ponde-
roso vicem populi Judæorum! Certatim Ecclesiae Je-
sueque manant manare læsynæ, quod Israël, qui vel
post manifestam Resurrectionem meam contumaciter
nomen Jeau aversatur, res miserrimas incurret.

Zade. Justus **) es Domine. Quamquam
autem summa et extrema afflictionis tue acerbitas innotet
neque tantum totius urbis Jerusalem excidium, sed

*) (Hebr. palgô.) **) (Hebr. Eudik.)

tum extremum periculum impendat, sed quia re vera de Jerusalem Deus destinata exsequetur. *Tabescere me fecit*) zelus meus, quia obliti sunt verba tua inimici tui.* Dolor et indignatio subit animum meum, „quia tempus visitationis tuae non cognovisti et noluisti te congregare sub alas meas.“ (Matth. 23, 37.) Alienatis omnino a memoria exitii, minaciter instantis, animis quum caeca mente a voluntate et visitatione mea deflectant, tot tantisque miseriis occupabuntur! *O obliviosum populi mei ingenium!* cujus ex animo excidit verbum Danielis nec pensi habet, quod adjunxi: *Qui legit hunc locum, intelligat!*“ (Matth. 24, 15.) Obliti sunt legem illam, qua cautum est, ut non ita multo post mortem Messiae „*civitatem et Sanctuarium dissipet populus*“ romanus cum Tito „*duce venturo, et ut finis urbis Jerusalem*“ sit vastitas et „*post finem belli statula desolatio.*“ Obliti sunt, tibi placitum esse, ut, ubi primum Messiam occidissent, „*sit in Temple abominatio desolationis et ut usque ad consummationem et finem peraeveret desolatio.*“ (Dan. 9, 26.) *Ignitum**) eloquium tuum vehementer.* Ex qua die missus est Spiritus sanctus, qui „*vibrante lumine*“ fervidissimum ignem charitatis super Apostolos effunderet, adparebit continuo, ab eodem „*Spiritu veritatis*“ omnia vaticinia tua ceu aurum excoctum et ab omni fraudis sporia purgata esse. Ignitum autem verbum tuum esse nunc imprimis perspicuum erit, quum brevi eventus ipse monstrabit, vere praedictum esse, incendio patriam Judaeorum vastandam esse et in cinere deflagrati regni Israëliitarum posteris planum fore, quanto aestu, quantoque zelo furor sententiae tuae ardeat et quos „*carbones ignis congesturus sis super caput eorum.*“ (Rom. 12, 20.) Postquam mensura peccatorum impleta est, mox illud implebitur, quod Zachariae olim monstratum est, qui dicit: „*Egressus est angelus, qui loquebatur in me*

*) (Hebr. Zimthathai.) — **) (Hebr. Zerubbab.)

et dixit ad me: *Leva oculos tuos et vide! quid est hoc, quod egreditur? Et dixi: Quidnam est? Et ait: Haec est amphora egrediens. Et ecce! talentum plumbi portabatur et ecce! mulier una sedens in medio amphorae. Et dixit: Haec est Impietas. Et projecit eam in medio amphorae et misit massam plumbeam in os ejus. Et levavi oculos meos et vidi et ecce! duae mulieres egredientes et spiritus in alis earum et habebant alas quasi alas milvii et levaverunt amphoram in-
ter terram et coelum.*" (Zach. 5, 5.) Expromam vobis, nondum sentientibus calamitatem vestram, quo hoc visum valuerit, quam ignitum et purum, quam acriter ardens sit eloquium Patris. Amphora est mensura, peccatis vestris referta, quae adversus Jerusalem proficisci parat. Ingens scelerum moles et imprimis Christicidium talenti plumbi gravissimi instar in vos fertur. Impietas et perfecta abalienatio vestra a Deo ex omnibus reliquis flagitiis proeminebit. Brevi autem Deus gravissimam peccatorum et poenarum molem ut massam ingentem tanquam deglutiendam vobis projiciet. Duae denique mulieres geminam Titi et Trajani potestatem significant, qui ad vindicandam Deicidii vestri atrocitatem advolaturi sunt. *Et servus tuus dilexit illud.* Ego autem, qui in fidelibus famulis meis voluntati tuae soli servio, eloquium tuum ignitum, undique probatum, magno opere laudo. Ignis enim iste zizania comburit et aream Ecclesiae meae purgat; nam memoria justitiae tuae, quam morte Filii et interitu urbis Jerusalem nobilitaveris, monebit Meos, ut „cum metu et tremore operentur salutem suam.“ (Phil. 2, 12.) *Adolescentulus *) sum ego et contentus.* Tenuis adhuc et contemta res mea est; namque ab ipso primordio meo in Ecclesia scandali crimine Judaei me insimulant, gentibus autem stultitia crucis meae opprobrie est. (1. Cor. 1, 22.) *Justificationes tuas non sum oblitus.* Neutrum tamen neque invidia neque despectus

*) (Hebr. Zair.)

Zehetmayr Expositio.

auctum religionis meae minuere potest; *juste enim regnum meum coelorum adhuc parvo grano sinapis comparo, quod et ipsum minimum est ex omnibus seminibus, sed cum creverit, majus est omnibus oleribus.*“ (Matth. 13, 36.) Rite a te statutum est, ut, quamvis a minimo incipio, tamen *veniant dies, ubi aedificentur maceriae (novae) Jerusalem et veniant ad eam de Assur et a civitatibus munitis usque ad flumen et ad mare de mari et ad montem de monte.*“ (Mich. 7, 12.) Justificationes tuas non sum oblitus, unde spes mihi affulget, invidiam istam et contemptum in honorem et verecundiam evasura esse; illa enim prophetia tua exitum habebit: „*Veniant ad me curvi filii eorum, qui*“ in principio „*humiliaverunt me et adorabunt vestigia pedum meorum omnes, qui*“ initio „*detrahebant mihi, et vocent Ecclesiam meam Civitatem Domini, Sion sancti Israël.*“ (Jes. 30, 14.) *Justitia *) tua justitia in aeternum.* Ut motus justitia „*proprio Filio non pepercisti,*“ (Rom. 8, 32.) nec poenas, quae omni generi humano debebantur, ei remisisti: sic in omnes aetates haec lex tua justissima observabitur, ut, qui exemplum meum sequi volent, eos de contumelia in honorem, de doloribus in requiem venire deceat. *Et lex tua veritas.* Firmiter etiam ea lex a te stabilita est, ut in ruinis afflictas et eversas urbis Jerusalem veteris nova rei meae fortuna collocetur. Hoc a te *firmiter* sancitum est, ut, quum excisio eversio depopulatio vastitas genti huic perfidiosae illata fuerit, ex nova Jerusalem et fideli civitate desponsam et destinatam laudem mihi acquiram. Divino Patris mei munere *vere* accidet, ut, abominatione desolationis facta, „*consummetur praevaricatio et finem accipiat peccatum et deleatur iniquitas et adducatur justitia sempiterna.*“ (Dan. 9, 24.) Lex tua *vere* ac firmiter id spectat, ut Ecclesia mea fiat „*solum, quod praeparatur in misericordia et sodeam super illud*

*) (Hebr. Zidkadecha.)

in veritate in tabernaculo David, judicans et quaerens iudicium, velociter reddens, quod justum est.“ (Jes. 16, 5.)

Tribulatio *) et angustia invenerunt me. *Tribulatio* me exercet hinc, quia doctrina Crucifixi non iniquissimis solum animis apud Judaeos auditur, sed ingentem etiam iram eorum excitat, ut nomen meum vel suppressere in occulto, vel exstinguere in aperto nitantur. Sed et *angustia* illinc me invenit, quia tantum abest, ut Gentes me in Apostolis satis digne aestiment, ut etiam verbum meum in insania et vecordia eis positum esse videatur. Hoc modo igitur utrimque causa mea in res dubias atque angustas adducitur. *Tribulatio* invenit me ab hac parte, nam „*mittit Serpens ex ore suo post Mulierem*“ — Ecclesiam — „*aquam*“, et persecutionum procellas — „*tanquam flumen, ut eam faciat trahi a flumine.*“ (Apoc. 12, 15.) *Angustia* a parte illa me invenit, namque „*iratus est Draco in Mulierem et abit facere proelium cum reliquis de semine ejus, qui habent testimonium Jesu Christi.*“ (ib. v. 17.) **Mandata tua meditatio mea est.** Nec tamen spes mea concidit, quoniam tua consilia inimicissimos eorum conatus dirimunt, nam finem suum illud dictum invenire debet: „*Sicut enumerari non possunt stellae coeli et metiri arena maris, sic multiplicabo semen David servi mei,*“ sic augebo Fideles meos. (Jerem. 33, 22.) Et: „*Pro eo, quod fuisti derelicta, Jerusalem! et odio habita et non erat, qui per te transiret, ponam te in superbiam saeculorum, gaudium in generationem et generationem; et suges lac gentium et mamilla regum lactaberis et scies, quia ego Dominus salvans te et redemptor tuus fortis Jacob*“ satis validus ad frangendas opes adversariorum. (Jes. 60, 15.) Tuum etiam mandatum est, ut „*ego aedificem domum nomini tuo et stabilias thronum regni mei usque in sempiternum.*“ (ib. 7, 13.) **Aequitas **) testimonia tua in aeternum.**

*) (Hebr. zar.) — **) Hebr. zédék.)

Dummodo, quam justum et laetum exitum jussa tua habitura sint, Mei intelligant, ad omnia interritus, omnes eorum impetus sustinebo. Licet enim jam nunc *injuste* fideles meos ad internecionem persequuntur, nulla tamen formido eis incutitur, ne cursus Jesu victoris impediatur; ita enim *juste* ac bona lege cautum est, ut „*permaneam cum sole et ante lunam*,“ — donec obscurabitur et luna non dabit lumen suum, (Matth. 24, 29.) — „*in generatione et generationem*.“ (Ps. 71, 5.) *Intellectum da mihi et vivam*. Suppliciter ex cordibus Fidelium te precor, ut, quum jam omnia et in caelo et in terra Hierosolymia inimica atque infesta esse et tam asperis difficultatibus affectum atque afflictum iri video, ut populus meus aut in servitutem romanam abripiatur, aut perpauci caedibus hostilibus supersint, ut *intelligam*, quomodo electas mihi reliquias Israel ex hac ruina servem et ego in conservatis *vivam* et incremento „*verbi vitae*“ in Ecclesia floream.

Koph, Clamavi *) in toto corde meo, exaudi me Domine. Totis viribus quum me oppugnent, toto cordis affectu necesse habeo tibi supplicare, ut Sponsam meam quasi quandam admodum puellam, sed quam plurimis periculis tentatam, omnibus injuriis lacessitam, saevis iris jactatam, summo odio agitatam, diligentissime defendas. Exaudi me Domine et concede, ut jam nunc appareat, te Ecclesiae meae adultae suo tempore gloriosum finem impositurum esse. Vide furorem hostium, quorum princeps est Saulus Benjamita. In toto corde meo oro, ut, posita ferocitate phanatica, ne novo Sanctuario meo vastitatem inferat. *Justificationes tuas requiram*, quia tua ipsius sententia decretum est, ut „*Benjamin lupus rapax sit, qui mane comedat praedam et vespere dividat spolia*.“ (Gen. 49, 27.) Hanc justificationem tuam requirens oro, ut Saulus Benjamita, qui prima luce Diei mei lupina quadam rabie

*) (Hebr. Karathi.)

nomen meum abolendum deposcit et Ecclesiae matri vere est Ben-on „*filius doloris*,“ quem cum doloribus pro gratia parurit, — ut hic Saulus mane quidem h. e. ante conversionem sit lupus Diaboli, qui rapiat oves meas et greges meos dispergat (Act. 8.) vespere vero h. e. post conversionem sit lupus Dei, qui eripiat Diabolo, quam attulerit ei, praedam et deferat ad me et manubias „*boni tui certaminis, quod certaverit*“ (II. Tim. 4, 7) in omnes partes dividat. *Clamavi ad te,**) *salvum me fac, ut custodiam mandata tua.* Prohibe, precor, ne hostes ejusmodi prorsus nomen meum deleant: quomodo enim aliter illud decretum tuum exsequar, quo mandasti, ut „*exeat aquae vitae* — (hoc autem dico de Spiritu, quem acceperunt Credentes in me“ (Joh. 7, 39.) „*de Jerusalem, medium earum ad mare orientale et medium earum ad mare novissimum*“? (Zach. 14, 8.) *Præveni***) *in maturitate.* Prope est, ut nox veteris Testamenti, raris prophetarum suorum luminibus distincta, Sole novi Testamenti orto, dissipetur. Hoc igitur crepusculo a primo mane oriturae „*Lucis mundi*“ (Joh. 9, 5.) precibus assiduis hostes *antevert*o et quaeso illud perficias, ne cum luce prophetarum occidente simul clara Filii tui, „*Lucis mundi*“ et Solis Justitiae cognitio occidat. *Et clamavi.* Decreta Synedrii et magistratuum Templi omnibus nobis maestitiam, Ecclesiae curam metumque injiciunt; namque humilitas ipsa concordiam hostium majorem etiam ardoremque ad tentandam pertinacius constantiam Apostolorum facit, ita ut Petro meo catenae injiciantur: ego vero clamo et fidem tuam imploro, „*Petrus quidem servatur in carcere, oratio autem sit sine intermissione ab Ecclesia ad Te pro eo.*“ (Act. 12, 5.) *Quia in verba tua supersperavi.* Neque principum, etiam Apostolorum in vincula coniecto desperandum, esse credo, quia ad me pertinet illud: „*Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion, dominare in medio ini-*

*) (Hebr. kerathicha.) — **) Hebr. kidamthi.)

misorum tuorum.“ (Ps. 109, 2) *Prævenērunt**) *oculi mei ad te diluculo.* Jam inde per omne tempus nocturnum veteris Testamenti oculi mei vigiliis, quas Prophetæ meo nomine agebant, anteverterunt. Prophetæ enim mei quodammodo excubabant, si quid spei Messiae sui affulgere et *prævia* quadam cura ad vigilantiam et exspectationem meam excitabant. Ego autem *ante* Prophetas, quorum vaticinia quasi quidam fulgor coeli noctu internitebat, fui et ego idem, quod luminis eis infundebatur, praeveni *præfigurando*, *prædicando*, *præmonendo* de Adventu, de Passione, de Ascensione. Johannes, qui extremas has excubias veteris Testamenti nuper habebat, meo jussu, ex somno Legis excussum homines, venit, quem et ipsum ego praeveni tam aetate quam dignitate. Nocturnis igitur vigiliis peractis diurnae vigiliae ejus „*Diei, qui appropinquavit,*“ venerunt. *Ut meditarer eloquia tua.* Ubi Dies meus illuxit, sedulo memoriae mando, eam juventutem meam, eum florem auctus Religionis meae esse *decere*, ut aequae sanctitatis originis ac numero Credentium in dies crescente hostibus praestem. Meditor illud eloquium tuum: „*Populus tuus promptus in die virtutis tuae, in splendoribus sanctitatis; ex utero aurorae tibi ros juventutis tuae.*“ (Ps. 109. juxt. text. hebr.) Hoc dictum tuum me erigit; neque enim in dubium mihi venire potest, quin populus meus, grex meus, vere sua voluntate promptoque ac lubenti animo in die virtutis, tempore militiae meae se sistat mihi proficiscenti in bellum, quod cum inimicis nominis mei suscepturus sum. Nec tamen ultro modo Fideles me sequentur, sed splendore sanctitatis etiam conspicui et gloria constantiae illustres mecum decertabunt — et quidem in die virtutis: qui dies ortus est, ex quo tempore arma lucis meae cum armis tenebrarum contendunt, et verbum veritatis meae commenta mendaciorum oppugnatum exit.

*) (Hebr. *kidmu.*)

Iste porro populus meus ipsius sanctitatis gloria, quam Ecclesiae inde a primordio militanti infudi, fere ita coruscat et splendet, quemadmodum sub ortum solis tempore matutino nitor fulgidus ex gemmis guttulisque roris effulget. Deinde ut rores, licet tenuibus in herbis et humillime haerent, tamen mirabili ac vario splendore promicant: sic populus meus humilis et mansuetus fulgidissimo gratiae et virtutum splendore illustratur. Ad hoc quemadmodum rores matutini omnem numerum excedunt: sic populum meum non modo ob pulchritudinem meam, in iis resplendentem, sed ob multitudinem quoque Crediturorum rori equiparari potest; nunc enim prima aurora lucis meae Discipuli omni decore splendent, neque ita multo post innumerae animae gloriosa nominis mei confessione ex mea claritate clarescent. „*Ero dominator hominum, justus dominator in timore Dei. Sicut lux aurorae, oriente sole, mane absque nubibus rutilat et sicut pluviis germinat herba de terra:*“ sic coepi ego et regnum meum lucis ac veritatis oriri. (II. Sam. 23, 3.) *Vocem meam* *) *audi secundum misericordiam tuam.* Ductu meo Ecclesia militat contra diabolicos incursus: quare Christo tuo, uni omnium fortissimo „*Giganti*“ (cf. Ps. 18, 6.) et patientissimo mortis extingenti, illud misericorditer concede, ut Ego et Mei tandem a diuturnis afflictionibus conquiescamus. In te autem confido, quia tu ad hanc militiam meam me adhortatus es dicens: „*Accingere gladio*“ — penetrabili perstringente usque ad divisionem animae et spiritus, campagum quoque ac medullarum, (Hebr. 2, 12.) — „*accingere super femur tuum, Potentissime! Specie tua et pulchritudine tua, intende, prospere procede et regna. Propter veritatem et mansuetudinem et justitiam deducet te mirabiliter dextera tua.*“ (Ps. mess. 44, 4.) *Et secundum iudicium tuum vivifica me.* Illud perfice, ut fides mea reviviscat et, vigore virtutum in

*) (Hebr. koll.)

dies crescente; Ego in fidelibus vivam secundum iustis-
simam sententiam tuam, qua me meamque Ecclesiam ad
certamen accendisti dicens: „Sagittae tuae“ — verbi
tui — „acutae, populi sub te cadent, in corda inimicorum
Regis.“ (ib. v. 5.) Vivifica me, ut magis magisque
verbum vitae disseminetur. Multa quidem jam incipit
esse dies; sed sole incalescente et in nomen meum ferves-
centibus odiis sic tu me refrigera, ut plus etiam ardoris
in quam plurimorum animis ad ministerium verbi ac-
cendatur — secundum iudicium, quod pronuntiasti di-
cens: ecce ego mittam piscatores multos et pesca-
buntur eos et post haec mittam eis multos venatores et
venabuntur eos de omni monte et de omni colle et de ca-
vernis petrarum.“ (Jerem. 16, 16.) Appropinquave-
runt*) persequentes me iniquitati. Qui succes-
sui rei meae hostiliter obficiunt et qui vel ad universum
interitum generis christiani conspirant, ii has poenas
dabunt, ut in dies propius Impietati et noxae ejus mau-
cipentur; hac maledictione afficientur, ut scelus et fla-
gitium sibi familiare faciant et peccata usque eo sectari
placeat, ut animus tandem, a circumfusa caligine obrutus
omnino recuset, quin ad fidem meam ac fidei salutem se
formet. Postremo, quum proxime ab iniquitate aberunt, nil
sibi nefas esse arbitrantur. Implebitur dictum meum:
„Qui facit peccatum“ et multum ac familiariter peccato
utitur — „servus est peccati.“ (Joh. 8, 34.) A lege
autem tua longe facti sunt. A tua autem volun-
tate, qua sanctitatem disciplinae meae sequi jubentur,
tam longe aberrant, ut, obstinatos sese ad fidem meam
accipiendam praebentes, longius in dies a fructibus
Redemptionis meae disjungantur. Prope **) es tu
Domine. Illos igitur proxima est iniquitas et auctor
peccati; nobis autem tu Domine propinquus es. Ergo
quo largiorem invidiae materiam nomen meum ante
omnes Phariseis et Scribis subministrat et quo vigi-

*) (Hebr. karebú. — **) (Hebr. karób.)

lantius, tetra, eorum et venenata ira, lumen ortus mei foedare student; hoc tua mihi praesentia propior est. „*Praecipiendo quidem praecipit Apostolis princeps sacerdotum, ne doceant in nomina mea*“ (Act. 5. 28.), sed, quum te eis prope esse sentiant, intrepidi respondent; Sic statuimus, „*expedire Deo magis, quam hominibus parere*“ (ib.) — Deus nobis proxima ac prima cura est. *Et omnes viae tuae veritas.* Tua jussa veritas sunt. Minuentur igitur ministri mendacii, accusent falsis criminibus, persequantur me injuste: omnes isti, qui portenduntur metus, veritate tua dispergentur. Namque ista serpens Mendacii et Impietatis, quae, nunc in Pharisaismo delitescens, jam se emergit etiam et in apertam mei persecutionem fertur, *veris mandatis tuis in Evangelio meo quasi compressa atque illisa morietur.* Ingens quidem odium atque id insitum penitus et inustum Synedrio est: me vero Meosque veritas tua defendit. Tu vere promisisti, „*te adducturum esse*“ — propter veritatem — „*Israëlitas cum jucunditate in lumine Majestatis tuae.*“ (Bar. 5, 9.) Fremant modo: Apostoli mei et qui vere Israëlitae sunt (cf. Rom. 9, 6.), gaudent etiam, „*si digni habentur, pro nomine meo*“ et pro veritate mea contumeliam pati. (Act. 5, 41.) Portendant Discipulis meis *periculum et caedem: in lumine veritatis meae nullis sacerdotum minis ad nullam metum ducuntur; quia viae tuae verae, firmas et fidae sunt, ubi nulli timori locus datur, quia Spiritus veritatis tuae quoquoersus viam sibi pandit et spirat, ubi vult.* *Initio *) cognovi de testimoniis tuis.* „*In Principio eram Verbum*“ et Cognitio Dei „*et Verbum erat apud Deum,*“ (Joh. 1, 1.) et ideo inde a diebus aeternitatis nihil me fugit consiliorum tuorum, quae notum habeo nullo modo inhiberi, nullo conatu frangi posse. Hoc ex illo *testimonio* mihi colligo, quod de me pronuntiavisti dicens. „*Ipse exstruet*

*) (Hebr. kôdem.)

Templum Domino et Ipse portabit gloriam et dominabitur super solio suo et erit sacerdos super solio suo et consilium pacis erit inter illos duos — dominatorem et sacerdotem. — (Zach. 6, 13.) Itaque qui auctui Ecclesiae et constructioni novi Templi spiritualis obnituntur, certo (ita inde ab initiis cognovi!) eorum consilia cadent; qui regnum meum („dominatorem“) evertere conantur, hi regem regum me esse comperiunt; sacerdotes autem et pontifices jam unum „sacerdotem“, unum pontificem fore sciunt et illud pro certo habent, in meo regno et sacerdotio veram pacem et tranquillitatem animi comparari posse. *Quia in aeternum fundasti ea.* Hoc regnum tuum et Sacerdotium in aeternum constituisti in Ecclesia mea, tam firmiter fundata, ut „ne Inferi quidem portae praevalcant adversus eam.“ (Matth. 16, 5.)

Resch. Vide *) *humilitatem meam et eripe me.* Noli, piissime Pater! meam Ecclesiaeque tentationes negligere. Versare, quaeso, diligenter in salute et auxilio meo. Vide iram Judaeorum, quae, quum nuper eos ad crucifigendum me Ipsum rapuerit, nunc non aliter quam excidio Ecclesiae meae expleri potest. Vide humilitatem meam et tu Ecclesiam meam, communi invidia flagrantem, umbra auxilii tui tege et eripe me. *Quia legem tuam non sum oblitus.* Quid tandem causa est, cur incepta Judaeorum extimescam, quandoquidem tu lege tua me sperare jubeas, Ecclesiae meae tuam misericordiam, tuum auxilium patere? Colligo me ac spero, Synagoga deletrice Legis et extinctrice omnium prophetiarum Ecclesiam meam facile superiorem discessuram esse. Reputo enim illam legem, qua stabilivisti, ut „magna sit gloria domus istius novissimae plus quam primae.“ (Agg. 2, 10.) Ubi Palaestina doctores meos rejecit, illam legem tuam non sum oblitus, ut „sint quinque civitates in terra Aegypti-

*) (Hebr. rekh.)

ti“ — Tunis, Memphis, Bubastos, Heliopolis et Alexandria virtutibus christianis excellant — „*loquentes lingua Chanaan et jurantes per Dominum exercituum: Civitas Solis una vocetur.*“ Legem tuam non sum oblitus, ut „*futurum sit altare Domini in medio terrae Aegypti et titulus Domini juxta terminos ejus.*“ (Jes. 16, 18.)

Judica *) judicium meum. Ad vincendum adversarios meos satis est, modo tu causam meam agas „*de gente non sancta,*“ et ut crimina eorum tuis testimoniis refellantur, patronus meus existas. **Et redime me,** ita ut Judaei, fratres mei, tandem Redemptionis meae partem habeant; ut, causa mea ex tua Lege cognita, convicti, dedititii mei existant et fidissimo etiam foedere mecum jungantur. **Propter eloquium tuum vivifica me.** Consolare et hoc solatio me recrea, ut ea pars Judaeorum, apud quos Ego leniter et clementer agendo hactenus parum profeci, tuam justitiam vivificam experiantur. Jube me sperare, vindictam tuam non defuturam esse — propter eloquium tuum, quum dixisti: „*Oculi mei super omnes vias Judaeorum, non sunt absconditae a facie mea et non fuit occultata iniquitas eorum ab oculis meis.*“ (Jerem. 16, 17.) **Longe **) a peccatoribus salus.** Procul absunto a Redemptione mea, qui adeo non a morte ad vitam, ab exitio ad salutem revocari possunt, ut nunc quoque multa scelestae et impie adversus nomen meum committant et in me, cui nomen „*Salvatori*“ inditum est, continenter peccent. Suam ipsorum salutem mecum repudiant, namque „*non est in alio aliquo salus, nec aliud nomen est sub coelo datum hominibus, in quo oporteat eos salvos fieri.*“ (Act. 4, 12.) **Quia justificationes tuas non exquisierunt.** Ideo in perfidiae poenam Judaei vocabuntur, quia non modo nil de fide mea laborant, sed etiam tua eloquia, de regno meo dilucide pronuntiata,

* (Hebr. ribah.) — **) Hebr. raahók.)

perstinaciter contemnunt et acerrime contra pugnant. Punientur autem ita, ut longe „a peccatoribus sit salus,“ ut mentes eorum angustae, parvae, humiles, oppletae tenebris ac sordibus: amplitudinem nominis tui, Majestatem Filii Dei, gloriam Sedentis ad dexteram Patris, claritatem fidei et generositatem Confessorum minime satis aestimare sciant. Longo ab iis salus remota sit! et quia voluntatem tuam vilipendunt, ex qua „Judaeis oportebat primum loqui verbum Dei, sed quoniam“ justificationes tuas non exquisierunt, et „repellunt verbum meum et indignos se judicant aeternae vitae: ecce Apostoli mei convertuntur ad gentes.“ (Act. 18, 46.) *Misericordiae tuae *) multae Domine.* Longe quidem a salute remoti sunt et in multa saecula a Redemptione mea excludentur nec tamen in sempiternum; nam misericordiae tuae multae sunt, et undique ex dispersis excitas, qui rei meae nomina profiteantur. Tu ipse dixisti: „Qui procul sunt, venient et aedificabunt in Templo Domini et scielis, quia Dominus exercituum misit me ad vos, si auditu audieritis vocem Domini Dei vestri.“ (Zach. 6, 15.) *Secundum iudicium tuum vivifica me.* Quod quum ipse promiseris, supplex te obsecro ut Judaeis dispersis me vivifies veramque vitam eis restituas praedicando, „Vitam“ et Veritatem — secundum illud eloquium tuum: „Efundam super vos“ Israelitas „aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris et ab universis idolis vestris mundabo vos. Et dabo vobis cor novum et spiritum novum ponam in medio vestri et auferam cor lapideum de carne vestra et dabo vobis cor carneum.“ (Ezech. 36, 25.) Vivifica me et auge Ecclesiam meam hoc ipso, quod Judaei accessio fiant ad gregem eorum omnium, qui olim resurrecturi sunt, „vivorum“ — secundum idem iudicium tuum, quo ita dicere perrexisti: *Spiritum meum ponam in medio vestri et faciam, ut in praeceptis meis*

*) (Hebr. rachamécha.)

ambuletis et iudicia mea custodiatis et operemini." (ib. v. 27.) *Multi, *) qui persequuntur me et tribulant me.* Nondum animum recordatione conversionis Israël allevo, quum novis curis exerceor; principes enim sacerdotum, Pharisei omnes et Sadducei, Esseni etiam atque Herodiani et si quos alios quam plurimos sanctitatis nominis mei tædet, omnino rem meam acceptam non habent, sed omni ope eam exterminare nituntur. *A testimoniis tuis non declinavi.* Hi quidem a causa mea recesserunt, ego vero in veritate verbi tui confido, quod de me locutus es dicens: „*Judicabit pauperes populi et salvos faciet filios pauperum et humiliabit calumniatorem.*" (Ps. 71, 4.) Quia veritas et fides mecum faciunt, populi Judaeorum et imprimis Synedrîi minas negligo. Veniet sune tempus, ubi etiam ab hac parte hominum, quæ mendacio et obtreptioni se devoverunt et omni modo veritatem meam infirmare student, æterna quies erit — quia a testimoniis tuis non desecto. *Vidi **) praevaricantes et tabescebam.* Ipse testis sum, populum istum ul loci veritati meae relinquere; quapropter ita eum fastidio, ut huic generationi nunquam gratiæ reditus pateat et ego „*incipiam eum evomere ex ore meo*" — upote tanto flagitio foedatum, tanto scelere contaminatum (Apoc. 3, 16.) *Quia eloquia tua non custodierunt.* Tu de tempore meo haec olim ad populum istum locutus es: „*Sponsabo te mihi in sempiternum, et sponsabo te mihi in justitia et iudicio et in misericordia et in miserationibus. Et sponsabo te mihi in fide et scies, quia ego Dominus.*" (Os. 2, 19.) Sed populus iste, amorem tuum aspernatus, coelesti Sponso crudelissima morte mactato, nunc in eam etiam vesaniam rapitur, ut Ecclesiam meam lacerare non desistat. Unde fit, ut ad gentes me convertam et eloquia tua

*) (Hebr. rabbim.) — **) (Hebr. raihi.)

custodiam, quibus ita dixisti: „*Miserebor Ejus, quae fuit absque Misericordia et dicam non Populo meo: Populus meus es tu et ipse dicet: Deus meus es tu.*“ (Os. 2, 23.) *Vide, *) quoniam mandata tua dilexi Domine.* Diligo et amplector mandata tua, quibus veterem quidem Sponsam rejicis, sed novam adsumis. O! „*nova Jerusalem*“ sponsa mea, *descendens de coelo, ornata sicut sponsa viro suo.*“ (Apoc. 21.) Quae pulchritudo ejus virginum! quae constantia Martyrum! quae multitudo creditorum! Quam caros hos jussus tuos habeo, quibus de nova domo Israël ordinasti, ut ei „*sis quasi ros, ut Israël germinet sicut lilium et erumpat radix ex eo ut Libani, ut eant rami ejus et quasi oliva gloria ejus sit, et odor ejus ut Libani, ut convertantur sedentes in umbra ejus.*“ (Os. 14, 6.) *In misericordia tua vivifica me.* Ductus misericordia id perfice, ut in populo tuo ego reviviscam ita quidem, ut, Gentibus ad vitam adductis, tandem Israël quoque ad meliorem mentem voluntatemque revocetur et fidem meam *vivificam* suscipiat. Hac in misericordia ipse dixisti: „*Sannabo contritiones eorum, diligam eos spontanee, quia aversus est furor meus ab iis.*“ (Os. 14, 5.) *Principium**) verborum tuorum veritas.* Haec omnia verba tua quoniam veritas mera sunt, ideo tantam spem de augmento Religionis meae etiam inter Judaeos concipio; neque enim unquam a veritate desiscis. Tum enim „*in me qui benedictus fuerit super terram, benedicetur in Deo Amen*“ — Veritatis — „*et qui juraverit in terra, jurabit in Deo Amen.*“ (Jes. 65, 16.) *In aeternum omnia judicia justitiae tuae,* quibus hoc etiam justum et aequum esse tibi visum est, ut Israël non in aeternum reproba maneat, sed tu aliquando ad eam dicas: „*Exus te Jerusalem stola luctus et vexationis tuae et indues te decore et honore ejus, quae a Deo tibi est,*

*) (Hebr. roéh.) — **) (Hebr. rosch.)

semperpiternae gloriae. Circumdabit te Deus diploide iustitiae et impanet mitram capiti honoris aeterni. Nominabitur enim tibi nomen tuum a Deo in sempiternum: Pax iustitiae et honor pietatis.“ (Bar. 5, 1 — 5.)

Sin. Principes*) persecuti sunt me. *Principes sacerdotum, nomen meum exsecrati, Apostolos meos non modo flagellis affecerunt, sed supplicia eis intenterunt. His tamen duriora etiam a principibus sequuntur. Principum enim romanorum animi ad affligendam Religionem christianam accenduntur et flumine sanguinis cursum causae meae intercludendum putant. Ex illa nocte et tempestate ubi vix furor Nero-ni, Deciorum, Diocletianorum aliorumque Principum excanduerit: impietas Ariana indomitis atque effrenatis furoribus plures alios Imperatores invadet, ut praecipites et volaticos suos impetus in rem meam catholicam convertant. Paulo post nova fax faeda et luctuosa Ecclesiae meae injicietur; nam principes Mahomedanorum, infida pertinacia sua perstantes, inexpiabile bellum adversus Crucem meam suscipient et ut furiae exitiosae ac paene pestes regni coelestis grassabuntur. Non satis est, etenim principes Germaniae, Britanniae, Sueciae, Borussiae partes Haereseos defendent et nefanda etiam in me facinora edent. Quid dicam de aliis aliarum regionum principibus? quid de principibus Persarum, Vandalorum, qui cum eruentissimorum bellorum terrore Ecclesiam meam devastabunt? qui tam licenter in nomen christianum vim dominationis suae exercebunt, ut nullas artes ad perniciem Meorum non excogitent? quid denique de Caesaribus Septentrionis, quorum vexationes Religionis meae sicut lugubre ita insigne documentum erunt, ne quis simulato puritatis Fidei studio, quod Schismatici et Haeretici prae se ferre solent, confidat. Quodsi omnes Principes terrae sincera fide in gratiam mecum redeant; tamen principes tartarei diligenter regnum coelorum*

*) (Hebr. sarim.)

Zohetmayr Expeditio.

impotent et frequentes excitabunt Haeresiarchas, qui principes Sectarum existant et in Ecclesiam furant. *Gratis.* Nulla vero digna causa est, cur noxas principum merear et adversum me habeam. Temere ple-
 rorumque principum inimicitias suscipio et sine causa Religionem meam suspectam habent scilicet officium et fidem Subditorum subvertentem! quasi vero non in obsequio potissimum, quod Ego erga Patrem habui et fide ipsa, quam Apostoli mei praedicant, fundamenta Ecclesiae totius posita sint! *Et a verbis tuis formidavit cor meum.* Omni liber metu nec territus animi hos principes mecum de principatu mundi decertaturos habeo. Illud tantum vereor, ne tuae desim voluntati, in qua tibi cautum est, ut Mei adeo infractos gerant animos, ut nullum periculum, nullos cruciatus meam fortitudinem, meam patientiam e conspectu eis auferat. Illud solum timeo, ut, non a me omnia perpesso exemplum petentes, ingenua animi libertate profitantur, a verbis tuis formidare cor suum et praesulibus mundi fortiter respondeant: „*Oportet magis Deo, quam hominibus parere.*“ (Act. 5, 29.) *Laetabor *) ego super eloquia tua.* Etiam post Passionem et Ascensionem meam una cum Fidelibus meis „*Baptismo habeo baptizari: et quomodo caerctor?*“ (Luc. 12, 50.) Sumant igitur uncti optimates et principes hujus saeculi aequabiliter spiritus continuos ad rem meam aut delendam aut pervertendam: ego contra unctione gratiae tuae delibutus et iustitia mea armatus invictum me eis praestabo. Nil praevalerunt adversus me; atque adeo! Ecclesia mea est illa Jerusalem, quam „*ecce! ego ponam superliminare crepulae*“ (Zach. 12, 2.): quam qui tentaverint, hac demerita sua corrumpunt. Proinde *laetor* super eloquia tua, quae per strages et ruinas, a principibus istis editas, interritis praedicatoribus rei meae progressum patere affirmant; tu enim dixisti:

*) (Hebr. san.)

„*Vocabuntur in ea* — in nova Jerusalem — „*Fortes Justitiae, plantatio Domini ad glorificandum*“ te martyrio suo. — „*Et aedificabunt deserta a saeculo et ruinas antiquas erigent et instaurabunt civitates desertas, dissipatas in generationem et generationem.*“ (Jes. 61, 3 et 4.) Haec igitur cura dulcissima animo meo semper infixata erit, ut, quae immanitate principum aut obscurata aut eversa erunt, ea omnia mansuetudine christiana renovata illustriora renascantur. *Sicut qui invenit spolia multa.* Etiam amissis Judaeorum et aliarum gentium principibus tamen est, quod mihi de consiliis tuis gaudeam; quippe qui pro iis alios Confessores innumeros mihi lucrificiam, qui, omni decore insignes, omnibus virtutibus ornati, tantum ab humili Judaeorum perfidia et vili principum fastidio recedent, ut admirabilis eorum et uberrima fidei copia abundet, ut constantissima eorum patientia in sempiternum florescat atque exuberet. Quae praeda! quae spolia! universum orbem terrarum! innumeras animas immortales! Sanctos omnes tanquam insignes manubias devicto „*principi mundi*“ eripiam. *Iniquitatem *) odio habui et abominatus sum.* Principum mendacia aeque detestor ac judaicae perfidiae me pertaesum est. Quod gentilium ergo Veritatem abominatum et obstinatis animis nomen meum abolere ausum fuerit, hos et ipse abominabor et has poenas ab iis expetam, ut veritatem meam nunquam inveniant et ut, „*columna et firmamentum veritatis*“ nonsuffulti, in aeternum a salute mea depellantur. *Legem autem tuam dilexi.* Tuae voluntatis recordatio mihi in deliciis est, quia lege sanxisti, ne juxta boni malique Judaeorum et Principum promiscue condemnati a te disoedant, sed ut nova Israël toto et sincero animo veritati catholicae faveat. Imprimis autem hanc legem tuam diligo: „*Reliquiae Israël non facient iniquitatem nec loquentur mendacium et non invenietur*

*) (Hebr. schéker = „mendacium“.).

in ore eorum lingua dolosa, quoniam ipsi pascentur et accubabunt et non erit, qui exterreat.“ (Soph. 3, 13.) **Finem tam laetum diligo. Septies*) in die laudem dixi tibi.** Quamdiu Dies novi Testamenti durabit, nil Me Meosque in celebranda laude tua remissos faciet. Nominatim vero singulis diebus ex ore ministrorum meorum septenas laudes tibi dicet: in precibus Matutinis, alteras in Laudibus proprie sic dictis, tertias in Prima, quartas in Tertia, quintas in Sexta, sextas in Nona, septimas denique laudes singulis Vesperis tibi dicam, ut una atque continua Meorum supplicationum perpetuis tuis beneficiis digne respondeatur. **Super judicium justitiae tuae.** Nullus dies intermittetur, quin tuae pietatis memoria colatur; certis enim temporibus certa Officia et certae res divinae, certae Supplicationes Sermonesque ita te laudabunt, ut alii dies alia celebrandi te materia occurrant. **Pax **) multa diligentibus legem tuam.** Qui tuam Legem, quae in Ecclesia exponitur, redamant, hoc „*universos filios tuos pax dabo a Domino et multitudinem pacis*“ dabis his „*filii tui.*“ (Jes. 54, 13. cf. Joh. 6, 45.) „*Pax vobis*“ inquiet Ecclesia mea et: „*Dominus vobiscum*“ omnibus, qui sollicita animae salutis cura rei divinae interestis. „*Pax Dei, quae exsuperat omnem sensum, custodiat corda*“ diligentium legem tuam. (Phil. 4, 7.) **Et non est illis scandalum.** Quodsi continuam pietatis exercitationem obtinuerint, minime erit, quod eis offendiculo sit et quod de tristi vitae suae exitu querantur, nam „*pax mea exultabit in cordibus eorum*“ (Coloss. 3, 15.), et ut pie mecum vixerint, sic morte etiam pacatissima decedent. **Expectabam ***) salutare tuum Domine.** Per omnem senectutem saeculorum, quum in Ecclesia fructus mortis meae crescent, spe tantum et expectatione eam salutem praec-

*) (Hebr. schéha.) — **) (Hebr. schalom.) — ***) (Hebr. vavthil.)

cipio, quam in cruce hominibus recuperavi et jam laetias in dies extendere volo. Nunc igitur, quoaduque ex Ecclesia militanti facta fuerit Ecclesia triumphans, solummodo id summe exopto, ut *salutaris* Religio mea, primum in urbe Jerusalem nata, mox per Judaeam fusa, jam jamque in universum mundum manet. In hanc ergo Ecclesiam *beatissimam* qui intraverint, in iis *salutem* Baptismi et *salutem* fidei meae exspecto ac precibus efflagito. Quia enim per salutare lavacrum Baptismi in beatam spem regni coelorum geniti sunt, hoc ipso animos ad spem aeternae salutis erigent erectosque servabunt. Exspecto et apud laetissima mihi affulget, *salutem*, quae ex Baptismo et Confessione sanctissimae Trinitatis profectura est, in dies longius auctum iri. Hoc si bene ac *salubriter* eveniet, perfecte voluntatem tuam *et mandata tua dilexi*. Tum felicissimo, quem Ecclesiae praecavisti, sine ante oculosposito, vehementer gaudebo et diligam, Pater! primum illud mandatum tuum, quod ordinasti, ut Ecclesia mea evadat catholica hoc est terminorum aeterna, et ut *salutare* regenerationis (Tit. 2, 5) ubique gentium pervulgetur. Namque „in diebus meis“ inquit, „praeparatus est mons domus Domini in vertice montium et elevetur super colles et fluant ad eum omnes gentes, et cant populi multi et dicant: Venite et ascendamus ad montem Domini et domum Dei Jacob et dabit nos vias suas et ambulabimus in viis ejus,“ ut *salutem* nostram inveniamus. (Jes. 2, 2.) Mandata tua diligo, quae postulant, ut „peret Dominus brachium sapientum suum in oculis gentium et videant omnes fines terrae salutare Dei nostri.“ (Jes. 62, 10.) Mirabiliter mandata tua amo, quibus me lactificas dicens: „Lauda filia Sion! jubila Israel! lactata et exulta in omni corde filia Jerusalem!“ (Soph. 3, 14.) „Lauda filia Sion!“ et laeta semper ova laude Dei Patris ac perennes laudes gratesque age. Filia Sion, inquam, quia Sionis in sinum Pater *salutaris* sui amoris indicia abscondit, unde tu

Ipsa nascere. Iterum „*jubila*,“ ais, „*Israël!*“ et vos, quicumque vere Israelitae estis et „*bonum certamen salutis vestri certatis*,“ exultabundi laudes vestras dicite Filio. Adde huc laudem, quam Pater etiam in honorem Spiritus amantissime imperavit dicens: *laetare et exulta in omni corde filia Jerusalem!*“ quia salutare Redemptionis semper augebit et numerus Credentium in dies ampliatur. *Custodivit *) anima mea testimonia tua.* Toto animi affectu etiam Filius hominis tuis, Fili Dei! praeceptis se addixit et humana voluntas mea nihil a divina discrepat. „*Ego enim cum Meis ero usque ad consummationem saeculi*“ (Matth. 28, 20.) ea quidem mente, ut principi hujus mundi dominatio e manibus eripiat et ut, quemadmodum a te jussus sum, tandem his verbis tuis Ecclesiam consolari possim: „*Abstulit Dominus judicium tuum, avertet inimicos tuos, rex Israël Dominus in medio tui, non timebis malum ultra. Noli timere Jerusalem! Sion! non dissolvantur manus tuae.*“ (Soph. 3, 15.) Haec mandata tua diligo. et anima mea *dilexit ea vehementer* et avida est ea adimplendi. *Servavi **) mandata tua et testimonia tua.* Tua quoque, sancte Spiritus! mandata serve, tam ea, quae olim per Prophetas tuos dedisti, quam ea, quae jam in Ecclesia mea editurus es; *quia omnes viae meae in conspectu tuo*, et quia totum curriculum vitae meae in Ecclesia tu non modo jam inde ab aeternis temporibus ante conspectum tuum habuisti, sed quia nunc etiam imprimis omnia mea, quae ad sanctificandos Meos pertinent, tuae gratiae, tuae vigilantiae permissa sunt: tu *progressum* Religionis, tu vias meas in tua tutela et in tuo conspectu positas habes. Tu es Paracletus (Joh. 14, 26.), cujus fides ut Ecclesiae consolationi sit, ne irritum fiat illud: „*Dominus Deus tuus in medio tui fortis*“ — Spiritus for-

*) (Hebr. schameráh.) — **) schamarthi)

titudinis — „*ipse saluabit*; *gaudebit super te in laetitia, silebit in dilectione sup., exultabit super te in laude*“ — Spiritus paracletus. — (Soph. 3, 17.) *Appropinquet*) deprecatio mea in conspectu tuo Domine.* Admittatur precor, continua mea supplicatio, quam in conspectu tuo, sedens ad dexteram tuam, sine intermissione pro Electis meis effundo. Hoc unum autem ante Patrem et in conspectu Consolatoris oro, ut Salutare meum experiantur omnes, ita ut, „*si quis peccaverit, apud Patrem habeat me advocatum Jesum justum*“, ut cognoscat, „*me esse propitiationem*“ — salutare — „*pro peccatis eorum*.“ (I. Joh. 2, 1.) Hoc unum supplico in conspectu tuo, ut omnes famuli tui in confessione verae fidei aeternae Trinitatis gloriam agnoscant, ut „*charitas Dei Patris, gratia Domini Jesu Christi, et Communicatio sancti Spiritus sit cum omnibus*.“ (II. Cor. 13, 13.) *Juxta eloquium tuum da mihi intellectum.* Et in Ecclesia et in conspectu tuo si preces meas fundo, orare debeo cum intellectu; et si in Fidelibus meis oro, orandum est ita: „*Pater! noster, qui es in coelis!*“ Orandum autem etiam est „*in Spiritu*“ sancto et in Filio „*Veritate*.“ (Joh. 14, 6.) Sic si orabo, tum „*reddes populis labium electum*“ — ut cum intellectu orent — et, „*ut invocent omnes in nomine Domini, et serviant ei humero uno*“, — una fide et unum idemque sapientes. (Soph. 3, 9.)

Thau. *Intret**) postulatio mea in conspectu tuo.* Respice propitius supplicia, quae ex cordibus fidelium meorum ad te effundo. Imprimis vero quoties illud te oro, „*ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint*“, (Joh. 17, 21.) et quoties te postulo, ut „*multitudinis credentium, sit cor unum et anima una*“ (Act. 4, 32.): noli has pro salutare preces meas repudiare. Intret oratio mea in conspectu tuo: orare enim et quidem ad

*) (Hebr. thikrab.) — **) thabó.)

meum exemplum oratio unitatem inspirat studium, otiosumlibet virtutis; precari et quidem precari cum intellectu, nulla apynotencia, nulla segnitie torpore sinit. Haco domum mea est postulatio, si poscent te unitatem. *Secundum eloquium tuum eripe me.* Quamquam mihi non necesse est meam et Ecclesiae vicem pertimere, tamen, quia ita tibi acceptum est, orando et precando victoriam meam a te impetrare cupio — secundum eloquium tuum in Ps. mess. 2, 8. „*Poscisti a me (ora me) et dabo tibi gentes haereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae.*“ Eripe me, precor; sola enim oratio omnes adversariorum artes eludet; ut ipsi implii eorum coactus nomen meum illustrent, — iterum secundum eloquium tuum, quod ad me locutus es: Si postulaveris a me, „*reges eos in virga fortis et tanquam vas figuli confringes eos.*“ (ib.) Eripe me confidentem in auxilio tuo et orantem, qui, si te postulavero, vel reges terrae placare odia et jugum Jesu subire jussisti dicens: „*Et nunc reges intelligite. Servite Domino in timore et exultate et cum tremore.*“ (ib.) Vultis audire, quid proemii orationi meae propositum sit? Pater mandatum dat: „*Osculamini Filium*“ (ib.) et „*apprehendite disciplinam*“ ejus. *Eructabunt *) labia mea hymnum.* Nunquam Ecclesia mea ab illustrando nomine tuo discedet nec orationibus tantum, ut modo dixi, continenter et *clare proferentibus*, beneficia tua colebunt, sed tanta quoque animi contemplatione piaque Meditatione h. e. labiis, honoraberis. Alio autem sensu labia amplissimam Cultus mei majestatem et splendorem ceremoniarum desertum in Ecclesia significant, per quas Ecclesia ita fero motus animi piissimos significat, ut labia animi index sunt. Labia, venusto rubore suffusa et placida animi tranquillitatis imago, non clara quidem voce preces expressas dicunt, sed tamen indicium devotorum animi

*) (Hebr. thabajaa.)

affectum edunt: eodem fere modo Ecclesia, cruore meo formosa et ad pacem salutis meae reconciliata, Processionibus, Campanis, Ornamentis, ne plura! omnibus ceremoniis velut labiis pietatis affectus ostendat et animos fidelium ad devotionem commovere et mysteriorum tantum non voce monere conatur. *Cum docueris me justificationes tuas.* Omnis Ritus ad maiorem tantum gloriam tuam spectat et in eo officio semper perseverabo, ut nil aliud Ecclesia mea adoptet, quam quod tuae convenit voluntati. *Pronuntiabit *) lingua mea eloquium tuum.* Igitur quum ante omnia oratio (,postulatio) et ea, quam ad dexteram tuam offero, „interpellans pro meis“ (Rom: 8, 34.), et ea, quam ex pectore porro fidelium velut ex fonte perenni scaturio (eructo), porro quum disertissima Ceremoniarum favundia animos ad te solum venerandum excitavit: nunc non labia, sed lingua mea h. e. praedicatores mei, quibus et lingua utor, Evangelium tuum promulgent. *Quia omnium mandata tua aequitas.* Haec omnia: Orationes publicae pariter ac privatae, Cultus pompa, Conciones ad id valere debent, ut aequitas et ~~con-~~
venientia omnium institutorum tuorum in Ecclesia manifesta fiat, ut ii quoque, qui nondum iuramento nullo dixerunt, quum ipsi testes fuerint, quam juste ac recte haec omnia se habeant, hoc adpectu ad fidei meae pietatem alliciantur allectique virtutibus meis augeantur. Nominatum vero aequitate, quae ab Apostolis primum praedicatur, ducuntur frequentissimi, ut summa alacritate adhortationes Supplicationum, admonitiones Conciosum prosequantur mihi que nomen dent, Exequentur enim mandatum tuum apud Zach. 8, 2. dicentis: „In diebus illis, in quibus apprehendent decem homines ex omnibus linguis gentium, et apprehendent fimbriam viri Iudaei,“ (ut Apostoli Iudaei erant!) „addcentes: Bismis vobiscum, audientibus enim quoniam

*) (Hebr. than.

Deus vobiscum est^{} et aequitas Domini stat vobiscum. Fiat^{*)} manus tua, ut salvet me.* Ad Orationes, ad festivas Ceremoniarum celebrationes, ad continuam in praedicando Evangelio sedulitatem illud etiam ad-
 jungo, ut manus tua Benedictionibus et mirandis faci-
 noribus, quae Sancti mei in nomine meo patrabunt, ma-
 nifesta appareat. Hoc enim proprium Ecclesiae meae
 erit, quo facile a falsis alienae doctrinae praedicatoribus
 internoscant, ut in nomine meo miracula patrare possit.
Quoniam mandata tua elegi. Orationes, Cere-
 moniae, Sermones, Miracula ad unam omnium homi-
 num salutem spectant, quia mandata tua elegi. Quae
 mandata? Quae dedisti, ad communem patrem nostrum
 Abraham ita dicens: „*In te benedicentur uni-
 versae cognationes terrae*“ (Gen. 12, 3.) et „*Benedicendae
 sunt in te omnes nationes terrae*“ (Gen. 18, 18.) Ergo
 „*Abraham dictae sunt hae promissiones et semini ejus.*
*Non dicit: Et seminibus, quasi in multis: sed quasi
 in uno: et semini tuo, qui est Christus.*“ (Gal. 3, 16.)
 Igitur quum ita res se habeat, haec mandata tua
 elegi, quae exsequar, ut manu tua auxiliatrice sin-
 gularia Benedictionis tuae specimina per Sanctos meos
 exhibeas. *Concupivi^{**}) salutare tuum Domine.*
 Quo intentiore autem meditatione prosperrimi rei meae
 eventus animum oblecto, hoc vehementiori desiderio
 exoptatae perfectaeque salutis tuae teneor, qualis ex-
 trema futura est in consummatione saeculi. Tunc enim
 „*veniet tempus, quale non fuit ab eo, ex quo gentes esse
 coeperunt usque ad tempus illud. Et in tempore illo
 salvabitur populus meus, omnis qui inventus,
 fuerit scriptus in libro.*“ (Dan. 12, 1.) *Et lex tua
 meditatio mea est.* In deliciis habeo, cum subit
 perfecti hujus salutaris et gloriae meae futurae; infinitae
 etiam jaeunditatis est, quum illud extremae commutatio-
 nis tempus considero. Id temporis „*erit lux lunae sicut
 lux solis et lux solis erit septemplex sicut lux septem
 dierum*“ (Joa. 30, 9.), et tunc temporis tota Ecclesia mea,
 omnes Sancti mei et ii, qui ad Sapientiam meam exhor-
 tati et ii, sicuti lege tua statutum est, qui doctrinam

^{*} *) Hebr. thehl.) — ^{**}) Hebr. (Thaahel.)

Evangelii secuti fuerint, novo splendore „*fulgebunt sicut sol in regno tuo!*“ (Matth. 13, 43.) Testis est Daniel, qui hanc legem tuam scriptam reliquit dicens: „*Qui illuminati fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti et qui ad justitiam erudiunt multos quasi stellae in perpetuas aeternitates.*“ (Dan. 12, 3.) Quae in lege cum omni gaudio immoror. *Vivet* *) *anima mea et laudabit te.* Tum, quum extremum tempus venerit, anima, vita mea in corporibus Sanctorum meorum reflorescet, tum reviviscam et *vivet* anima, cura, Ecclesia mea mecumque gloriosa vita utetur in coelis aeternisque laudibus te celebrabit. Sic enim praedictum est; ut „*multi de his, qui dormiunt in terrae pulvere, evigilent in vitam aeternam.*“ (Dan. 12, 2.) *Et iudicia tua adjuvabunt me.* Juvabit me, quod dignum et conveniens judicasti, ut suo tempore Familiam tuam ex militia hujus mundi atque adeo ex tenebris mortuorum ad requiem aeternam et ad gloriosam resurrectionem reducas. Vivam ego et ita vivam, ut non modo animae Meorum beatitudine mea fruantur, sed ut carnis etiam resurrectione Meorum beare possim; sicut in visione Ezechielis statutum est de *alio hominis.*“ (Ezech. 37. tot.) *Erravi* **) *sicut ovis, quae periit.* Totam vitam meam inde a descensu meo in uterum Virginis ad secundum adventum meum nil aliud facit, quam adimplet parabolam meam de „*ove quae periit.*“ (Luc. 15, 3.) Dum enim Ego in Ecclesia mea militanti versor, alias alias tractus peragrans, huc illuc errans, illius ovis perditae instar sum, quam tu Pater ante omnes desideras. Dum Filius hominis inter homines perditos hujus mundi versatur quin etiam vel in desperatissimi cujusque peccatoris animum quasi ad asylum confugit, si forte conversioni pateat: per haec omnia tempora ego Ipse illa ovis sum, quae periit, quae errat in deserto hujus terrae, et, circumeundo etiam derelicta loca terrarum, fatigatur. Erravi sicut ovis, quae periit et ante hujus oberrationis meae relaxatio non mihi proposita est, quam tu Meosque utpote totam Ecclesiam cum Capite et membris in ovile unum, ubi tu solus Pastor es, reduxeris.

*) (Hebr. Thechi. — **) (Hebr. Thalthi.)

Quaere servum tuum! Ne sit tibi incuria mei, dum cum Ecclesia „*in via*“ sum et in erroribus. Ego enim sum „*servus fidelis et prudens, quem constituisti, Domine! super Familiam tuam.*“ Ille servus sum, qui famulatio suo famulos tuos in libertatem tuam vindicatum exiit. Quaere servum tuum eadem, qua ipse te quaerit, fidelitate. Nullam aliam obsequii mei, quod usque ad mortem, mortem aulem crucis,“ ostendi, mercedem mihi depono, quam ut gentem meam quaeras et de solitudine errorum et de deserto perversitatum in amoena Paradisi tui virentia jubeas venire. **Quia mandata tua non sum oblitus.** Quaere, tandem, Domine! servum tuum, idcirco a te missum, ut ubique gentium, si qua parte terrarum captum Religionis meae habeant, in causam regni tui coelestis cogam: quia mandata tua non sum oblitus, quibus statutum est, ut tum denique finis erroris mei veniat, quoniam in immensum Ecclesia mea extenta erit. Dixisti enim: „*Ab-que muro habitabitur Jerusalem prae multitudine hominum et jumentorum in medio ejus*“ (Zach. 2, 4.) h. e. eorum, qui ad exemplum servi tui obsequenter subierint „*fugum meum dulce*“ et portaverint „*onus meum leve.*“ (Matth. 11, 30.) Memoria etiam retineo illam suavisimam tuam pollicitationem, quam dixisti: „*Ego ero Jerusalem murus. igitur in circuitu et gloria ero in medio ejus.*“ (Zach. 2, 5.) Et jam Ecclesia, haecenus militans, ad gloriam Ecclesiae triumphantis introducetur, sicut aeternis his consiliis tuis mandatum est. Mandata tua, ut, relicto sinu Patris aeterni, non horrerem Virginis uterum, sum tenuis. Mandata tua, ut, *Prophetarum* etiam partibus susceptis, praedicarem et praedicari juberem ubique terrarum bene sum exequutus. Mandata tua non oblitus tandem apparui Agnus Dei, qui pro recuperanda communi omnium hominum salute oblatus sum in cruce. Mandata tua, ut cum Fidelibus meis fideliter essem usque ad consummationem saeculi, probe recordatus, permansi in Ecclesia, donec ita ovem, quae perierat, inveniretur et in unum ovile Ecclesiae triumphantis reduceretur in gloriam Dei Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen.

C o r r i g e n d a :

pag.	linea (a deorsum!)	exstat	pro
2	9	.	:
3	15	quia	qui
4	32	tua	sua
5	ult.	ejos	ejus.
7	12	mandabit	mundabit
8	5	mea	me a
10	33	Ecclesia	Excelsa
12	16	in injustos	injnstos.
16	30	in obedientiam	inobedientiam.
21	prim.	tuae	tuo.
34	17	non aequè	aeque.
38	33	pradicationis	praedicationis.
44	27	impilsimos	impilissimos.
46	32	tuas	suas.
48	5	Altissima	Altissimi.
65	21	hoc	huc
72	17	te	de
73	4	tuum	suum.
75	23	illudent	illudunt.
81	23	animarum	animorum.
102	30	affulgere	affulgeret.

Nota. Si cui mirum fuerit, me in „*Praemonito*“ vocabulum „*Carolus*“ non a radice sua germanica, quae significat: „*Fortis*“ „manu promptus“ derivasse. is nolit, quaeso, hac licentia mea gravari; nimlo plus enim versio vocabuli „*David*“ h. e. „*Dilectus*“ „*Carus*“ per „*Carolus*“ mihi arrisit, quo nomine diminutivo charitatis ipsius affectus appareret. *Cicero* ipse quum ad *Tulliam* suam litteras daret, tenerrimo suo amore incensus, eam „*Tulliolam*“ appellare amabat.

